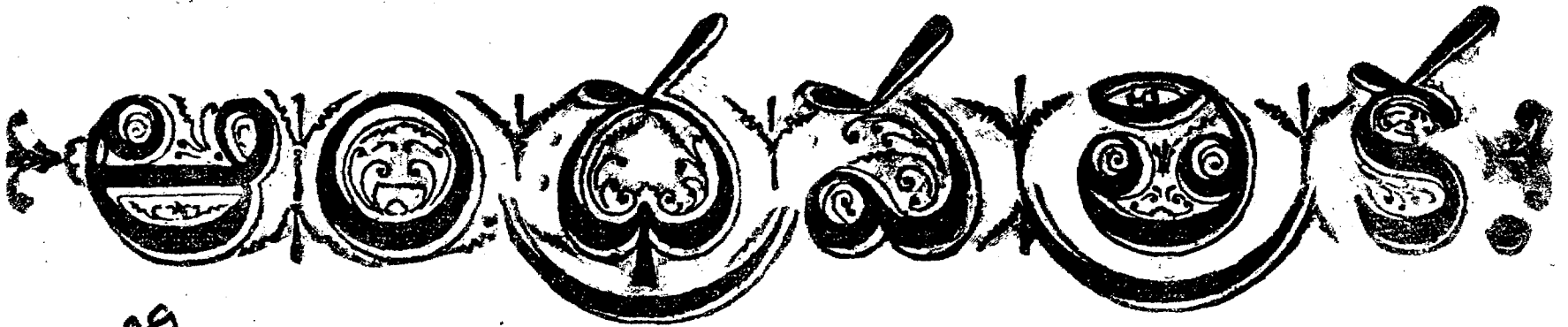

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి ప త్రి క 1-3 0-1-6

Telephone No. 544.

౩౦౯౭౯

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11

నంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 30-వ తేది మంగళవారము

No. 153

సంచిక ౧౫౩

శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఆశ్విజమాస శుద్ధ ద్విత్వీయ ౨.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొప్ప గొప్పవారితే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. వంశభాష చీటి కూచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తాపును,
చర్మపు నొప్పుల తారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
వద్దగు లగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును తుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విజేశములలో కూడి వాడుచున్నారు.

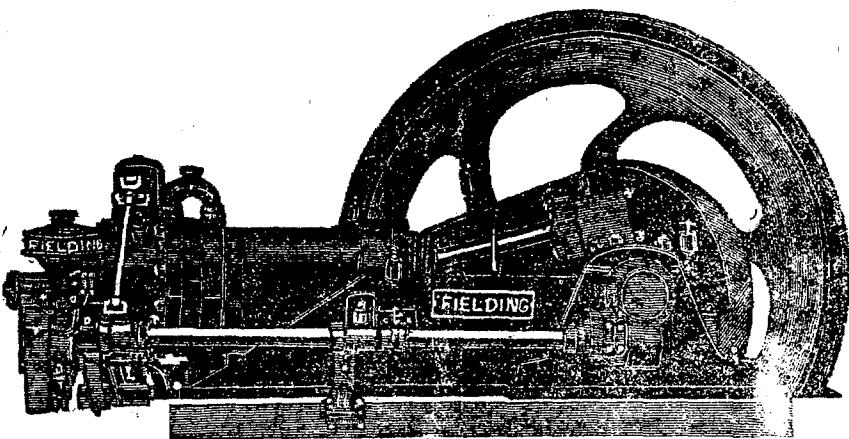
కగ-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

“ఫీల్డింగు”

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్విక్ స్టార్టింగు

వేటెంటు శమిడిశల్ కూడు ఆయులు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చల్లని స్థితిలో నుండగనే ప్రార్థన కాగలదు.

యెటువంటి కూడు ఆయులుతో నైనను అతి సంతృప్తికరముగా పనిచేయును. కూడు ఆయులు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:—

కెరెఫోన్

నెం 690 రు.

డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో.,

12, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

పోస్టుచాక్సు

నెం 203 రు.

వెలింగుటన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు

శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గంట కూడ గలదు.

బహుమతి యివ్వబడు అటు శని, ఆదివారములందు మాత్రమే

విలువగలబహుమాన మివ్వబడును.

యూనివర్సల్స్ మైటియస్టు సీరియల్

ది స్ట్రీట్ ట్రైయల్

ప్రపంచమునందు సుప్రసిద్ధుల నట్టి విల్లి యండర్స్ కన్,

ఎక్స్ థాన్ సన్ తో సహా

మద్రాసునందు యిదివరకున్న దును ప్రదర్శింపబడకట్టి విక్కిలి పెద్దదియైనట్టి భయంకరమైనకథ. గర్జించుట, నీల్పుట, భూకంపములు మొదలగునవి మెరుమునలె ఒకటివెంటి ఒకటి చూపబడును. దీనిని తప్పక చూచితీరవలెను.

ఇంపీరియల్ సినిమా

హైరోడ్డు, తిరువళ్ళికేరేణి

27-9-24 శనివారమునుండి 8-10-24 లేది శుక్రవారమునకడ

సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30

శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు.

వృద్ధీరాజు అత్యద్భుతమైన హిందూ చరిత్రా

త్మక కథ తప్పక చూచితీరవలెను.

కలరామాతలు

దిల్లీ 1-3 12 గంటలు వల 0-1-0.

కలరా వ్యాధికి ఒకనికైన అంబుకాట్టిము.

కలరా తగిలిన వంటకు యెక్కువ తియ్యి భోజనము.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు ౫౦౦౦౦౦

లక్ష్మీ ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

10, నిస్ బెట్ రోడ్డు, లాహోరు.

(1924 సం|| 28 వ తేదీన 1918 సం|| ఇండియా కంపెనీల ఆక్ట్ ననుసరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.)
అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 వాటా 1.కి రూ 100 లు చొప్పున 10,000

ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలెను. వాటాలుగా విభజింపబడినది

ధరఖాస్తుతో రూ 5 లును, మంజూరై సతరువాత రూ 5 లును, మిగతా కోరినప్పుడు ప్రాప్త్యైసు లోని నిబంధనల ప్రకారమును చెల్లించవలెను. జాబితా తర్జునలో మూలబడుటచే ధరఖాస్తుదారులు తక్షణమే ధరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. చందాలు వేయబడిన మూలధనము రూ 8,50,000 లకు పైగా నే గలదు.

బో రు ఆక.ఫ్ బరు డెర

- 1. లాలా లజపతిరాయిగారు, 2. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయి జడభగత్ రామ్ గారు, 4. రాయిబహదూరు లాలా ధన్ పత్ రాయిగారు, 5. లాలా దివాన్ చందుగారు, 6. డాక్టరు నిహాల్ చందు సిక్రిగారు, 7. పండిత కె. సంతానంగారు.

అసాధారణమైన, అపూర్వమైన విజయముగలగుచున్నది. మొదటి 4 మాసములలోనే 450 ప్రస్తావములకు (ప్రపోజల్స్) రూ 1000000 లకు వచ్చినది. మితవ్యయమునకు, యోగ్యతకు పూర్తి ఇవ్వబడును. మాకంపెనీలో పోగొట్టుకొనకుండుటకు, నిర్ణయమునకు ప్రత్యేక సదుపాయములు గలవు. ప్రస్తుతము నవీనపద్ధతుల నన్నిటి ననుసరించియే భీమాకంపెనీవ్యవహారము జరుపబడుచున్నది. ప్రాప్త్యైసుకు, ఫారములకు, ఇతర సంగతులకు ప్రధానకార్యాలయమునకు ధరఖాస్తుసంపిన పంపబడును.

పండిత కె. సంతానం (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

మంచి పలుకుబడి, పూర్తిగలవారుమాత్రము ధరఖాస్తులు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అడ్మినిస్ట్రేటరు కార్యాలయము, 16 సుంకురామ శెట్టిపేథి, మద్రాసు.

సుందరమైన పనితరము! బహుమాన పత్రకములు, డాలర్లు న్యాయమైన ధరలు!!

ఓటిని కోరిన ప్రతి యొక్కరు తప్పక మా ప్రదర్శన కాలకు రా ప్రార్థితులు. నీవు వెండికి, సవరముబంగారుకు పూచి నిచ్చెదము. తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు తీసుకొనెదము. 172 పుటలుగల చిత్రమైన క్యాటలాగు 1 కి రూ. 1.0-0 మా వద్ద ఇవి అనేక సాగ్రున మోస్తరులలో నీవ్వుగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన మీరు కోరు కాలములోగా తయారు చేసి యిచ్చెదము. తరుగు సహా మజారి 1/2 సవరము 3/4 సలి రూ 4, 1 సలి రూ 5, 2 సలి రూ 6. ఒక అక్షరమును ఎన్ ప్రేమింగు చేయుటకు మజారి రూ 0-1-0 వివరములకు వ్రాసినను లేక నేరులో వచ్చినను తెలుపబడును. (6)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

రోగములవల్ల దుఃఖ మొందిన వారికి దేవిక ఔషధములు రెండుగలవు.

అవి నపుంసకత్వమును పోగొట్టి శాశ్వతయౌవనము నిచ్చునవి.

మదనమంజరిమాత్రలు

నపుంసకత్వారి ధృతము

కడుపులోనికి పుచ్చుకొనుమందు. ఇది జీర్ణము, కులబంధము మొదలు నపుంసకత్వ కువరకున్న అన్ని వ్యాధులను కుదుర్చుచున్నది.

క్రయం డబ్బి ఒకటికి రూ 1/- 6.కి రూ 5/- 12.కి రూ 9/-

యథానామ తథాగుణాః అను తీరుగా ఇది నపుంసకత్వమునకు బద్ధవైరి. దీనిని పైన వాడుటచే ఏలాటి దుర్బలమును పొరబోవును.

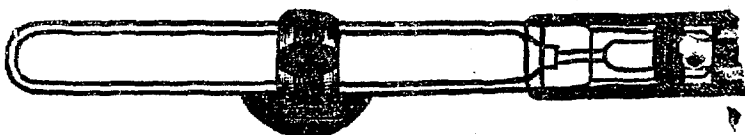
క్రయం డబ్బి ఒకటికి రూ 1/- 6.కి రూ 5/- 12.కి రూ 9/-

రాజువైద్యనారాయణశ్రీ కేశవశి, 49 బందరుపేథి, బార్బిట్రక్, మద్రాసు.

నెట్ వే ఫిల్లింగు

అ గేట్

ఫ్రంట్ వేనా

శాశ్వత వేన్ ప్రపంచమునందు, మారనప్రక్తి అని వ్యాపకము ఈ "అగేట్" కలము, అమెరికా ఆఫీసియ, మొదలగు భందములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇత్యధిష్టించు మన హిందూజాతీయమునందు కూడ మిక్కుటముగా జనాదరణమును పొందుచున్నది.

సాధారణమయిన "అగేట్" కలము

2957

మామాటగా ఉపయోగించుటకు ఉత్కృష్టానికి బదులు "అగేట్" గాజుపో నువ్వయోగించుట యధుత్తమము నూ. శాశ్వతము, ఒకతూరి నీరాలో ముంపినయెడల అందు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. (2957)

మెలాపూరు

విజ్ఞోరియా డిపో,

మదరాసు.

వగుళ్ళకు తెలము

వెల డబ్బి 1.కి రూ. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0 1 డబ్బి మొదలు 6 డబ్బిల వరకు పోస్టిజి 0-5-0 మాత్రమే. అతికాళ్ళు, అతిచేతులు, చర్మము కారకవలన, కీతగాలి వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తెలమును రాచిన పగుళ్ళుమాని చిలపోయి మంచిచర్మము రాగల. పగుళ్ళునొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము. కాలి పగుళ్ళ ఈ తెలము అత్యంతోపయోగకరము.

కపహరి

నీనా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-6-0 దగ్గు క్యాసకోశములందు బలహీనతలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు కైత్యములన ఏర్పడిన దగ్గు. కీతకాలమున ప్రబలిండు దగ్గు. క్యాసకోశముల నూత్న శాశ్వతములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బునము, తయదగ్గు దగ్గుకు నేనిచలనన కుండు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆంగ్లో యిండియనుల భీతి

కర్నూలు గిడ్డిగారి యవన్యాసము

లాహోరు, సెప్టెంబరు 27:—రెండు స్థానిక ఆంగ్లోయిండియను టీములైన హాకిపండును ఉత్సాహకరముగ ముగిసిన వెనుక యిచ్చటికి కొద్దికాలముండిపోవుటకు వచ్చిన కర్నూలు గిడ్డిగారు ఆంగ్లోయిండియనులచే నిండియున్న సభలో యిట్లు పవ్యసించిరి:—“నా జాతిమనుష్యులు ఆంగ్లో యిండియను సంఘములో యెక్కువ ఉత్సాహకరముగ పనిచేయుట నాకు మిగుల సంతోషము.” చాలమంది ప్రభుత్వోద్యోగులు యీ సంఘములో చేరుటకు వీలుపడదనుకొనుచున్న దురభిప్రాయమును వీరుతోలగించిరి. రాజకీయములలో పాల్గొనకపోయిన యెడల సభ్యులు యీ సంఘములో చేరినను ఫరవాలేదను ప్రభుత్వపులు తరువును యీ సందర్భమును వీరు తెలియజేసిరి. లాహోరు సంఘమువారు మరుగుగా పనిచేయుచున్నందులకు వారిసభినందించి యింకా చాలమంది సభ్యులుగా చేరవలెనని ఆయన ఉద్వేగించెను.

జాతిభేద కాశనము మనలను మరింత అభిగతిపాలు చేసినది. లాకోర్టులలో మనగతి పూర్వముకంటె హిస స్థితికి వచ్చుచున్నది. మనకు నమ్మకములేని న్యాయస్థానమున మనకు న్యాయము జరుగజాలదు. ఆగ్లియియరీ సైన్యములో మీరందరును తప్పక చేరవలెను. ఏలయన, మనమందరమును కలిసి మన యిండ్లను కాపాడుకొనవలసి నసమయము యొప్పుడువచ్చునో యెప్పురెరుంగదురు. నిరుద్యోగ సమస్య లాహోరునందుకంటె కలకత్తాలో యెక్కువభాగము చున్నది. పూర్వము రైల్వేయద్యోగులుగానున్న వారిప్పుడు ఆకలిచే బాధపడుచు పనులకారకు వీధులలో తిరుగాడుచున్నారు. దీనికంతయు కారణము భారతీయులను ఎక్కువగా చేర్చుకొనుటయే. భారతీయుల నెక్కువగా చేర్చుకొన్నంతమాత్రమున మనసంఘము స్థితిభంగమురావడమని అసెంబ్లీవారికిని ప్రభుత్వమువారికిని తెలియజేయవలసియున్నది. ప్రస్తుత హిందూనేతము 10 సంవత్సరముల క్రిందనున్న హిందూనేతము కాకపోయినను, ప్రభుత్వమువారు మనకు వ్యవసాయ పౌకర్యములు కలుగజేసి సహాయముచేయవచ్చును అని అతడు చెప్పెను.

కాలనైజేషన్ విస్తయమున సంఘమువారిచే మోసగింపబడితినినియు ప్రభుత్వమువారు సహాయముచేయలేదనిచెప్పెను. అన్ని సంఘములవారు కలిసినారు గనుక వేరువేరుగానున్న 6,7 సంఘములనుకలిపి ఒక సేసంఘముగా చేయుట తమ యుద్దేశ్యమని ముగింపుచు గిడ్డిగారు చెప్పిరి.

పరిసితు లిప్పుడు మారుచున్నవి. కొంతకాలము క్రిందట “స్వరాజ్యము”నిన ప్రభుత్వమువారు నవ్వుచుండెడివారు. కాని యిప్పుడు నిజసితిని సులభముగా గ్రహింపగలరు. పూర్వము కలగానున్నది యిప్పుడు నిజమగుచున్నది. అందరును యేకమై ననేగాని లేకున్న మహా ప్రవచనము వాటిల్ల వచ్చును. నాజీతభద్ర్యము అన్ని సంఘములను ఒక్కటిగా జేయుటయే. ఇప్పుడు సంఘములో నున్న భావముగూడ ఐక్యమునే గోరుచున్నది. ఈసంఘము రెండురాళ్ళు నడుమబడి నలిగిపోవుచున్నది. ఈజాతివారు 150 వేలు మాత్రమే యున్నను యిప్పటికిని అన్నిసర్వీసులలోను ముఖ్యస్థానముల నాక్రమించియున్నారు. ఇండియన్ రైల్వేలు యీసంఘమునే ఉక్కుపట్టుముమీద నిర్మింపబడినవి. మనమందరమును భారతీయులతోకలిసి మెలసి యుండవలసినవారము గావున మన మెవ్వరమును వారల జూచివినగింపవారు. మనసంఘము భారతీయులమంచిపై నాధారపడియున్నది. వారిసేలును వారెట్లును యేలుకొనకమానరు. మనమాతృదేశమును గూర్చి మన మెవ్వరమును సిగ్గుపడరాదు అని చెప్పుడు కర్నూలు గిడ్డిగారు ముగించిరి. కర్నూలు గిడ్డిగారు నేటిరాత్రి ఢిల్లీకిపోయిరి. (ఆ. (వె.))

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

తిరువనంతపురం, సెప్టెంబరు 27:—నేడు తిరువాన్కూరు శాసనసభలో ప్రత్యక్షతరములైనవిదప ఫారెస్టుకాన్సల్టేటరు వరదలవలన నష్టమైన యిండ్లను నిర్మింపబడుట కొరకు 10,000 రూపాయలు కావలెననికోరెను. ఈసక్తిమెంటరీ డిమాండు గ్రాంటుచేయబడెను. తరువాత లామెంబరు రాబడిపన్ను నిబంధనను సవరించుకొన సవరణచట్టమును ప్రవేశపెట్టెను. దినమంతయు దీనినిగూర్చియే చర్చింపబడెను. సభ 4-15 నిమిషములకు ఆపివేయబడెను. తిరిగి సోమవారమునాడు కలిసికొనును. అప్పుడు నాయరు బిల్లుపై చర్చప్రారంభమగును. రాబడిపన్ను నిబంధన సవరణచట్టము సెలెక్టుమిటికి పంపబడెను. ఈకమిటిలో అధికారులు అసభికారులగూడ నున్నారు. నేటిదికము రెండు మాసములలో ప్రచురింపబడవలసి యున్నది. (ఆ. (వె.))

మద్రాసు ఇరిగేషన్ బిల్లు

నెల్లెట్ట కమిటీవారి ప్రత్యేకాభిప్రాయములు
ఏ. యస్. కృష్ణారావుగారు

మద్రాసు ఇరిగేషన్ బిల్లు పై నెల్లెట్ట కమిటీ జరిపిన చర్చలు సమన్వయభావముతోను మంచి మాటతోను జరిగినవియు, నెల్లెట్ట కమిటీ తేసిన సవరణలతో బిల్లు 1924 ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీన శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టినదానికన్న కొన్ని విషయములలో చాల అభివృద్ధిగాంచినదియు అంగీకరించినదియును. కాని బిల్లులో కొన్ని నిబంధనలగుర్తి నాకు కొన్ని ఆక్షేపణలు గలవు.

ఈ బిల్లుయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము యంతవరకు ఇరిగేషన్ అభివృద్ధికిమైన ఆటంకములున్నయెడల తొలగించి అంతకు కావలసిన వసతులకేయబడుటయందెను. ఇదివరకు సంకల్పరములలో ప్రభుత్వమువారు ఇరిగేషన్ అభివృద్ధికి కావలసినంత దృష్టిని వినియోగింపలేదని ఆక్షేపణ యొప్పుదును ఉండనేయందెను. ఈ బిల్లువలన ఇరిగేషన్ అభివృద్ధియగునెడల దేశమునకు లాభములముగనుండును. అట్లుగానున్నయెడల యిందు మూలకముగ నష్టబడువారు తమకున్న ప్రత్యేక స్వత్వములను నలాయంపకుండ నాటంకముగ నుండును. ఈ బిల్లువలన భూస్వాములును, రైతులును, రయిత్వార్థి ప్రాప్తైర్లును నష్టబడెదరు. ఈ బిల్లులో యీ ముగ్గుర లాభములను రక్షించుట ముఖ్యమైయున్నది. నెల్లెట్ట కమిటీలో బిల్లు సెంత సాన బెట్టినను ఇరిగేషన్ అభివృద్ధి కది తగు వసతులకేయబడుటగాని, భూస్వాములు, రైతులు, రయిత్వార్థి ప్రాప్తైర్లు వీరిలో నెవరి లాభములనుగాని రక్షించుటల నాకు దోచుటలేదు. బిల్లును నెల్లెట్ట కమిటీకి పంపిన విషయ ప్రజల ప్రత్యేక స్వత్వముల రక్షించుటకు ప్రయత్నము కొంతకే జరుగెను. కాని అందులకు గావించిన నిబంధనలు ఆ ఆదర్శమును నిజమేరకాలవు. ఈ బిల్లువలన భూస్వాములు తమకుగల ప్రత్యేక స్వత్వములకు నష్టము గల్గనని యింకను ఆక్షేపింపవచ్చును. రయిత్వార్థి ప్రాప్తైర్లు విషయము మరింత అధ్యాత్మముగ నున్నది. రైతుల విషయములో నేదో ఒకక్షేపణదతి అనుసరించినయెడల బాగుండెడిది. భూస్వామికి రైతుకును మధ్యవచ్చు వ్యవహారములను మద్రాసు లాగ్రండు యెట్టేట్లు అట్టకొంద విడిచివేసి యీబిల్లులో రైతునుగూర్చిన ప్రశంస అసలేకేకుండ చేయవలసినది. లేదా రైతులనుగూర్చి తేసిన నిబంధనలు యింకను ఎక్కువ వ్యాప్తములగు నుండవలసినది.

మొత్తముమీద నీ యభిప్రాయముల దెల్పి యింకను బిల్లులో కొన్ని క్లాజులపై నాక్షేపణలు దెల్పెదను.

క్లాజు 8— ఈ బిల్లువలన మొదలు 1858 మద్రాసు కంపల్లరీ లేబరు అక్టును రద్దుచేయుటకు యోగ్యులు జేయబడెను. కాని నెల్లెట్ట కమిటీవారి క్లాజును సవరించుట అట్టరద్దుచేయుటను దీసివేసి ఆ యాక్టు నాచరణలో బెట్టుట 86 వ క్లాజును బట్టియుండునటుల జేసిరి. ఆయాక్టులో అవసరమైన నిబంధనలుండుటకు నెల్లెట్ట కమిటీవారి రంగీకరించినపుడు ఆయాక్టునుచిదాచరణను ఆవిధముగ అంగీకరించుట కారణమేమియు గానించుటలేదు.

మద్రాసు కంపల్లరీ లేబరు అక్టును రద్దుచేయవచ్చును.

క్లాజు 4 (2)—ఎట్టేట్లు పదనిర్వచనమునందు 'సెటిల్మెంట్ యాక్టు' అనునది యీనామములగుడ చేర్చ నవసరము గలదు.

క్లాజు 4 (3) (ఎ)—ఇరిగేషన్ వర్కులకు అనుపద నిర్వచనమువలన చాలకష్టము గలుగగలదు. ప్రభుత్వమువారు నిర్మించిన వానినిని ల్యాండు రెవెన్యూలో పోషింపబడువానిని భేదమేల గను పరు ప వ ల యు నో నాకు దో చు ట లేదు. ల్యాండు రెవెన్యూచేత పోషింపబడుకాల్సిన యెవరికైన యిచ్చినయెడల వానిని ఇరిగేషన్ వర్కులకింద జేర్చువాడెగాదు. అట్టివానిని తొలగించు నటుల క్లాజును సవరింపవలెను.

క్లాజు 4 (4) సబ్ క్లాజులు (బి) (డి) రెంటిని కలిపి చేయవలెను. నదులు, ప్రకృతిసిద్ధములగు ప్రవాహములు, మరిక నీటికాలులు వీనినన్నిటిని చేరువులు మున్నగువాని రకములలో జేర్చవచ్చును.

ఓడవ్యాపారము జేయునదుల విషయము కమిటీ చర్చలలో నాలస్యముగ వచ్చెను. అట్టివదుల విషయము భూస్వాములకుగాని, రైతులకుగాని, రయిత్వార్థి ప్రాప్తైర్లుకు గాని క్లిష్టమైన పాత్రులుగలవేమో పూర్తిగ విచారించుటకు సాధ్య

ము గాకపోయెను. ఇరిగేషన్ వర్కులలో యెవరికైన అట్టిపాత్రులున్నయెడల వానిని రక్షింపకుండ ఓడవ్యాపారము జేయునదులన్నిటిని జేర్చుట యుక్తముగాదు.

క్లాజు 8— ప్రభుత్వమువారు నీటినిపై మూలములపై అధికారమును వహించుటకు మాండు ప్రకటనము జేయువిధానమును మరింతయెక్కువ విపులముగ దెలుపవలెను. బెంగాలు, పంజాబు, ఉత్తరదేశముల ఇరిగేషన్ చట్టముల నిబంధనలు చూచి నయెడల యొప్పుజేసను యేనదియొక్కగాని, ప్రవాహము, చెరువు, మురికినీటి కాగుకై ఉపయోగించునెడల ప్రకటనపద్ధతి ననుసరించుట వాంఛనీయమని దెలియగలదు. ఈరాష్ట్రములో ఇరిగేషన్ శాసనము విషయమున వేరు వోవ త్రొక్కుట యేల శో నాకు దెలియుటలేదు. ప్రభుత్వమువారు రధికారము వహించి పోషించు కాలవనుండి నీటినిపైని బొందువారి విషయమున నట్టి ప్రకటన ము గావించుటకును శాస్త్ర య మే మి యు గానించుటలేదు. బిల్లు 18 వ క్లాజు ప్రకారము విధింపబడిన నిషేధములు జూడ అట్టి విషయములలోగూడ ప్రకటనముగావించుట మంచిదని దెలియును. ప్రజలలాభముండిన దప్ప ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనముగావించి అధికారము వహించరాదు.

క్లాజు 19 (5)—క్లాజు 19 (5) నందు ఆథూమిని 'ఎట్టేట్లు'లో జేర్చరాదనియున్న నిషేధమునుండుట అవసరమనిగానింపదు. అట్టిలాభములు ఎట్టేట్లుభూములకు మాత్రమేల యుండరాదో కారణము గానించుటలేదు.

క్లాజు 19 (6) గోదావరి కృష్ణా జ్వెల్లులలోని భూముల కావరతుకు ప్రత్యేకముగ విధింప నవసరములేదు. ప్రభుత్వముతో నేర్పాటుజేసి సాగుగాని ప్రదేశమేమియున్నను అట్టి భూములన్నిటికి గూడ సేవరతుకు ర్తించుటకు జేయవచ్చును.

క్లాజు 45 (1)—బాట్టుబాట్టునీటితో సాగుగు భూములపై నీటితీరున విధించుట విధ్యుక్తముగ న్యాయమని చెప్పసాగ్యముగాదు. 1928 లో ఇరిగేషన్ బిల్లును గూర్చి విచారించిన కమిటీ అట్లు వస్తువిధింప వలెననియున్న నిబంధనను తొలగింపనూచించెను. నెల్లెట్ట కమిటీగూడ దానిని నూచించునట్లుయెడల అందుకు కారణమున్నట్లు జేయుట వలన ఆదాయమునందు గల్గునష్టము నాలోచించియే. ఇప్పుడున్న అధికక్షేపణకీటిలో, మనరాష్ట్రమునందు వచ్చినవరదలవల్ల నుట నాలోచించియు అంతపెద్ద మొత్తము ఆదాయమున్నది గట్టుగూర్చి గూడ అలోచింపవలసిజే. అట్లు నష్టమెంత గల్గునో సరిగావిచారించ సాధ్యముకాకపోయెను. కాని అది పెద్దమొత్తమే గావచ్చునని తలంపవచ్చును. ఉత్తరదేశపు కాలవలు ద్రెయినేజిఅట్టు 1873 లో సెక్స్ ను రిజిస్టరు, ఉత్తరపులేకుండ నీటిమూలములనుండిఉపయోగించుకొనిన నీటికై తీరవవిధింపబడుచున్నది. 1875 బెంగాలు ఇరిగేషన్ అక్టు 79 సెక్స్ నును, 1905 బర్మా కెనాలు అక్టు 41 సెక్స్ నును, 1905 పంజాబుమైనరుకెనాలు అక్టు 30వ సెక్స్ నునందును యిట్టి నిబంధనలేగలవు. 1879 బొంబాయి ఇరిగేషన్ అక్టునందు మాత్రము నీరు ఊటవచ్చినందువలన సాగుగు భూములపై నీటితీరున విధింపవలెనని కలదు. కాని ఆ అక్టులో 48 వ సెక్స్ నునందు యిట్లు నీటి తీరునవేయుటలో కొన్ని ఆక్షేపణలను తొలగించుటకు మినహాయింపులుగలవు. ఇప్పుడీ బిల్లులో అట్టి రక్షణ ములేమియును లేవు. మొత్తముమీద యిట్లు నీటి ఊటతో సాగుగు భూములపై నీటితీరునవేయు నిబంధనను తొలగించుట యుక్తమని నేను తలంచెదను.

45. (1) (ప్రావిజో) (డి)—19 క్లాజు ఎట్టేట్లులోనున్న ట్టియోగాక యితరత్రాయున్న భూముల విషయమునగూడ నీటిని సజ్జేయ విషయమునుగూర్చి చర్చించుచున్నది. 'ఎట్టేట్లు'లో, అనుమాటలనుంచవలసిన అవసరములేదు.

45 (1) (ప్రావిజో) (ఇ)—ఈ ప్రావిజో భూస్వాములకుమాత్రమే వర్తింపవలయునో కారణము గానించుటలేదు. రైతుగాని రైత్వార్థి ప్రాప్తైర్లుగాని యీ ప్రావిజో లాభములేల బొందరాదో కారణము తెలియుటలేదు.

45 (2)—అట్ట జేసినప్పటికన్న నీటితీరునకల్లెనే యుండుట కాలనిర్ణయముగావించుటఅవసరము. అందులకు ఒక శంఖము కాలమును నిర్ణయించెదను. అట్టలోనే యెట్టికాల నిర్ణయముజేయవచ్చుయెడల యీ అట్టముగావించుట కంతకాలమో యీ న్యుకొనిపోవచ్చును.

VI. అధ్యాయము.

క్లాజు 48— ఈ అధ్యాయములో ప్రత్యేక ముతులమైన ఇరిగేషన్ కాల్యాలకట్టి పో లగుర్చియున్న నిబంధన

లందున్న పాలిసినిగూర్చి నాకెన్నెన్నియో భయములను ఆ నుమానములును గల్గుచున్నవి. ఈ రాష్ట్రములో కరువుభాగ జెందుచున్న జిల్లాలనేకముగలవు. అట్టిచోట్ల ఇరిగేషన్ కాల్యాలను గట్టి వానివలన లాభముబడయుట యేమాత్రమును సాధ్యముగాదు. వచ్చేఆదాయము లేకలేకుండ ప్రజారక్షణకై ఇరిగేషన్ కాల్యాలగుట్టుకొంతయో అవసరముగలదు. ప్రభుత్వమువారు కరువుభాగల ప్రదేశములలో ప్రజలలాభములకై ఇరిగేషన్ కాల్యాల నిర్మించుటకు యీ అధ్యాయములోని నిబంధన లాటంకముగ నుండవచ్చును. కావున ప్రభుత్వమువారు రట్టి ప్రజారక్షకములగు ఇరిగేషన్ కాల్యాల నిర్మించుటకు యీ అధ్యాయమువలన యెట్టి ఆటంకమును లేకుండ విశేషముజేయుటవసరము.

* * *
ఇ. డబ్లియు. లే గారు

క్లాజు 19 (6) — ఈ నిబంధనము నీటిసాగుభవిష్యత్తు భూమిలోచించియో లేక వల్లంభూమి యజమానుని లాభము నాలోచించియుండవలెనో నాకు దోచుటలేదు. ఇరువదిసంవత్సరములు సాగిన మొట్టమొదట సాగులేకుండజేయుట సాధ్యముగాదు. కాని రయిత్వార్థిభూములకు అనుకూలముగ శాసనము ప్రకారము నీటిసాగునిచ్చినయెడల బహిష్కారభూములపక్షమునగూడ అట్టులేవచ్చుకొరెదరు. మద్రాసులో రెడ్డిపొల్యనంటివాని విషయమున కల్ల పువార్లు వానంతలనవియొక్కవగుట వాంఛనీయముగాదు. ఈక్లాజునంగీకరించినయెడల అట్టియభివృద్ధి నాపుటకు, మొట్టమొదట యెవ్వడో ఒకసారి నీటినిచ్చుట కాపుటకు తరువుజేయవలయును. ఇట్టియొత్తరువు జేయుటకు బిల్లునంగీకరించుటకుపూర్వము 20 యెండ్లనుండియు నీటిసాగుభవిష్యదున్నచోట్ల సాధ్యముగాదు.

సెక్షన్, 22:—ఈ ముఖ్యవిషయమై కమిటీనిర్ణయమును యీ సెక్షన్ లో మొదటిక్లాజునందు గరిగా దెల్పినటుల నేనంగీకరింపజాలను. ఈ చర్చయొక్క నైఖితి మొత్తముమీద వేరుగనుండెను. ఈ నిబంధన యిట్టేయుండునెడల చెరువుక్రింద భూమియన్న రైతు కట్ట తెగినప్పుడు వచ్చినపుడు ప్రభుత్వోద్యోగి యెవరో ఒకరి ఆలక్ష్యమువలన జరిగిన యాపనికలన పంట బోయినందులకు నష్టపరిహారముల నీయమని కోరవచ్చును. ఇట్లుకోరినదబ్బు యితరపన్ను చెల్లించువా రీయవలసియుండును. ఎక్కువవస్తు విధించియొనను ప్రభుత్వమువారి డబ్బునీయవలసియుండును. కావున యీ మొదటి క్లాజును తీసివేయవలయును. లేదా ఆ సలు బిల్లులోవలె 62 వ క్లాజు సబ్ క్లాజు (2) లో మినహాయింపు జేయవలెను

* * *
బిశ్వనాథదాసుగారు

ఈబిల్లు మద్రాసు ఇరిగేషన్ బిల్లు నిమిషనబడినది. 'చెన్నరాజధానిలో ఇరిగేషన్ కు సంబంధించిన శాసనమును నిర్వచించి సవరించుట అవసరముగావున' యని పీఠిక ప్రాంగంభించుచున్నది. అట్టి పదప్రయోగములు న్యాయములని దెల్పి ఇరిగేషన్ శాసనమును సంపూర్ణముజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు యీబిల్లులోనే ఎట్టేట్లులాండు అక్టు VII అధ్యాయమును జేర్చియుండవలసినది. వీనిని జాగ్రత్తగ వదిలివేసిరి. సర్వే, శ్రీనివాసయ్యంగారి బిల్లునందు నీటిని వేసేయముజేయవలెనని యొన్న భర్త్యమును గూడ బిల్లునందు ముఖ్యము సెక్స్ నులను జరపరాదు లంగీకరించునటుల సవరణజేయబడవలస ఆదర్శము వాల్చివేయబడెను. ఈరాజధాని ప్రజలకు యీబిల్లుప్రయోజనకరముగనుండకుండ జేయబడినది.

గుంటూరుజిల్లాలోనున్న బాపట్లతాలూకాలో లక్షపైగావున్న యెకరములకు నీటివనతినిచ్చుట అధికారుల యిష్టమునకు నడచివేయవలెనని నాసహాధ్యాయులు జెప్పినదానితో నేనంగీకరింపజాలను. ఈభూములు 60 ఏండ్లుండియు సాగుగుచున్నవి. కేట్రకారము నీటితీరున చెల్లించుచున్నవి. ఈభూస్వాములు యెంతకాలమునుండియో అనుభవించుచున్న పాత్రుల ప్రభుత్వమువారు కాదన్నయెడల పాత్రులను కాజేయుటయగును. కావున ఈవిషయమున నేను పెద్దిరాజుగారు దెల్పిన అభిప్రాయములతో నేకిభవించెను.

నదులనుండియు, ఉపనదులనుండియు నీటిప్రక్కనున్న రైతులు మోటుగట్టుట న్యాయమని యెంచి నీటితీరున లేకుండ జేయవలెను. బిల్లు యిప్పుడున్నటుల కాలవప్రక్కనున్న వారు ఆనీటిని త్రాగుటకును జంతువులకు ఉపయోగించుకొనునెడల శిశులేయుట కారణము జూపును. నీరు ఊరి సాగుజేసికొననపుడు రయితే అందుకు బాధ్యుడు గాకపోయినను సెక్స్

జేయుట చాల అన్యాయమును. అసీరు రైతుగావలెనని కోరిన రాదు పదన్న ఊరుకొనదు.

ప్రభుత్వమువారి రధికారము వహించిన కాలవలను జూయింటు కాలవలను రయింటులకు జేయు సౌకర్యములు చాలవు. భూస్వాములు తమభరిగేమను కాలవలను మరమ్మతు జేయకుండ నుచేతతో నుండుట అందరకును దెలిసినదే. జూయింటు కాలవల మరమ్మతువారు డబ్బియ యిచ్చుట. జూయింటు యజమానులు ఒకరికన్న యెక్కువమందియైనను, ఇరిగేషను కాల్య నెవరివద్దనుండే స్వాధీనపరుచుకొనినో వారు చాలమంది యైనను యిప్పుడున్న నిబంధనల బట్టిగూడ మరమ్మతులకుడబ్బు నిచ్చుట చాల విసువు పనియైనది. కావున రైతుకు కవులుతగ్గించి అతని కేవిధమైన సౌకర్యము గల్గువరకైనను సాయము జేయవలెను. జమిందారీ రైతు లెప్పుడు వీధివాడుగ నుండును. అతనే మరమ్మతులుజేయించి రుబ్బులు రాబట్టుకొనుటకు సాధ్యముగాదు. కావున అతనికి కావలసిన సౌకర్యము గల్గువరకును ఆభూములకు ప్రభుత్వమువారు పెట్టదగిన పన్నువిధించుట అనివారముని నిబంధన జేయవలెను.

ఇరిగేషను బోర్డులను స్థాపించుట కేమియు నిబంధనజేయలేదు. ఇంతటిముఖ్య విషయములను నిబంధనలను పరిశీలించుట నాకీర్తిము లేదు. ఒక్కొక్క మేజరు కాలవకుగాని జిల్లాలోని మేజరు కాల్య లన్నిటికిగాని కలిపి యొక ఇరిగేషను బోర్డుండవలెను. ఈ బోర్డులకు కార్య నిర్వహణాధికారము కొంచె మియవచ్చును. క్రొత్తకాల్యాల ప్రయోజనములను, ఉన్నవానిని మార్పులను, పాతవాని నభివృద్ధి జేయుటలను, యేదైనకాల్యము మూసి, ప్రత్యేక మరతులమీద నొకకాలవను ప్రయోజనములను యీ ఇరిగేషనుబోర్డు సంప్రదించుటకు తగినదిగ నుండవలెను. ఆజిల్లాలలోని ఇరిగేషను ఆఫీసులను ఇప్పుడు వచ్చినటుల పనిజేయుటకు నావుటలను, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు ప్రవాళిప్రాయమును చెల్లునట్టిదిగ నుండవలెను.

109 వ క్లాజ్ కింద నిబంధనజేయు నిధికారమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమున కిచ్చుట నా కీర్తిములేదు. ఈనిబంధనలను ముఖ్యప్రయోజనములు గల్గుట గాన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు జేసిన విన్నియును ఆచరణలోనికి వచ్చుటకు ముందే తీర్మానరూపమున కాననసభలో ఆంగీకారము బడయవలెను.

ముజఫరపూర్ వరదపరిశీతులు

సిమ్లా, నెవ్రెంబరు 28:—పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటన ముజఫరపూర్ లో వరదపరిశీతు లభిన్నుడిగాంచుచున్నవి. కొటకు ల్లావ్ రావ్ బేలా మధ్యప్రదేశమునందు వరదపరిశీతుండ పరిశుభ్రముగానున్నది. పొలములు నాగ్లలే దున్నబడుచున్నవి. జాదూవానది పూర్వపునార్లమును ఎంతవరకుమార్చి ప్రవహించుచున్నదో కనుగొనుటకును, పశుతమన్న కట్టలను బలపరచుటకును, జిల్లాను యికముందు మరింతసురక్షితముగా నుండునట్లు చేయుటకును ఒక ప్రత్యేకసమితిని ఏర్పాటు చేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ మైలవరము పాలభారతి సమాజమువారు తెనాలి "శ్రీకృష్ణ వనము"లో దుగ్గిరాలవారి హాలులో అక్టోబరునెల 2-వ తేదీ (గురువారము) రాత్రి సావిత్రి నాటకమును ప్రదర్శించుదు. డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

కర్నూలు డిస్ట్రిక్టు కోర్టులో I. P. 8/24

పెట్టణ్ణి కొట్రా నర్సన్న కర్నూలు. అట్టిదారు. యీ అక్సీలో సామిక్టెట్టి లక్ష్మీనారాయణ, ఆకుతోట కొల్లయ్య, కొట్రా శేషయ్య, మద్ది రామయ్య, అను వార్లు నోటీసులు కేసుకునుచున్నారు. సదరిక్టెట్టార్లకు తెలియగలదులకై ప్రకటనవారు 20.10.24 తేదీకి వాయిదావున్నది ఆక్షేపణగల గుగ ప్రకటనలో తెలుపవలయును. వి. రత్నసభాపతియ్య, అగ్గి దారు పోలూ

త మా పా లు

ఆంధ్ర వత్రికకు ప్రత్యేకము

యాచకుడు:—అయ్యా, నేను చాలాదూరాన నుండి తమదర్శనంకోసం వచ్చానండి. నావంటి చీదవాండ్రెవరిలో కలెత్తువని తమరినిగూర్చి చెప్పకోంగా విన్నానండి.

గృహస్థు:—నిజంగా చెప్పకున్నారా?

యాచకుడు:—నిజమేనండి. అందుకే వచ్చాను.

గృహస్థు:—నీవు మళ్ళీ ఆవారిన వెళ్ళుతావా?

యాచకుడు:—అవునండి.

గృహస్థు:—మళ్ళీ వెళ్ళేటప్పుడు వాండ్లు అనుకునే సంగతులన్నీ అబద్ధమని చెప్పి మరీపో. ఇక నీవు పోవచ్చును.

పల్లెటూరివారు:—అయ్యా, ఈయింట్లో రామయ్యగారు ఉన్నారా అండీ?

నాకరు:—ఏ రామయ్యగారు? ఇద్దరు అన్నదమ్ములున్నారు. మీరు గావలసింది చిన్న రామయ్యగారా? పెద్ద రామయ్యగారా?

పల్లెటూరివారు:—మా పూర్వో చెల్లెలినిచ్చారే ఆ రామయ్యగారిలో మాట్లాడవలసిన పనివుంది.

సోమయ్య:—ఏమండీ, మీరు చొక్కాలుకుట్టే దర్జీవాడి అంగడి ఎక్కడో చెప్పారా?

కామయ్య:—చెప్పలేనుగాని, నేనుండేవోటు మాత్రము వాడికి మీరు తెలుపవచ్చు.

చిన్నపిల్లవాడొకడు ఒంటినిండా సిరాపోసుకుని మురికి గుడ్డలతో మూలకు వచ్చెను.

ఉపాధ్యాయుడు:—ఇకముందు ఇట్లా రావద్దు. శుభ్రంగా ఉండటం నేర్చుకో. నేను వంటినిండా సిరాపోసుకుని వస్తే నీవేమని చెప్పతావో ఆలోచించుకో.

పిల్లవాడు:—నేనేం చెప్పనండి. మాట్లాడకుండా ఊరుకుంటాను.

పిల్లవాడు ఇప్పుడువచ్చినట్లుగా అల్లరిచేస్తూ అరుస్తుంటే తల్లిదండ్రులను. సాయంకాలమువరకు పిల్లవాడు మానంగా ఉండెను. తండ్రిరాగానే తల్లివద్దకు వెళ్ళి,

పిల్లవాడు "అయ్యా, నీ పెనిమిటి ఇంటికి వచ్చాడు" అని అనెను.

చెన్నపురి (ట్రాంబండిలో నలుగురు స్థూలకాయలు ఒక్కబల్లమీద కూర్చుండిరి, వారికే స్థలం తిన్నగ బాలకపోయెను. అందువ స్థూలకాయుడుకూడ ప్రవేశించెను.

"అయ్యా, మీరు కొంచెంసద్దుకు మార్చివలెను. ట్రాంవేయల్పుప్రకారం, బల్లకు అయిదుగురు మార్చివలెననుకొన్నది." అని అనెను.

కూర్చున్న వారిలో ఒకరిట్లనిరి:— "అయ్యా, భగవంతుడు మమ్ము ట్రాంవేయల్పుకు సరిపోయేట్లుగా పుట్టించలేదు. అందుకు మేమేం చెయ్యము."

పాపశుక్కు విశేష దాహమయ్యెను చేతిలో ఒకకానీమూ త్రముండెను. ఎదురునున్న పావులపొయి, "మీకుకనవడకుండా లైంజానుబుడిచి నేను తాగుతాను, పండం కానీ" అనిపాపయ్య అడిగెను. అందుకు అంగడివాడు సమ్మతించెను. పాపయ్య లైంజానునుత్రాగి దాహం తీర్చుకొనెను.

అంగడివాడు:— నీవు తాగేది, మాకు కనుపించింది. నీవు ఓడిపోయినావు.

పాపయ్య:— నిజమే, ఓడిపోయినాను. మీరే గలిచారు ఇదిగో నేనీయవలసిన కానీ, అని యిచ్చి వెళ్ళిపోయెను.

యజమాని:—ఇవాళ నీవు గంట ఆలస్యంగావచ్చావు. నాకరు:—అయ్యా, వస్తుంటే దోనలో గుడ్డం తగ్గిందండి. అందుకని ఆలస్యమయింది.

యజమాని:—అయితేమాత్రం, ఇంత ఆలస్యమెందుకో? నాకరు:—నన్ను మీయింటివైపుకు తక్కువ, గుడ్డం అవతలవైపుకు తగ్గిందండి.

నాటకంలో, నైనుండి నీళ్ళలో పడవలసిన నీను చూపించవలసియుండెను. పారబాటున, నదిలో మెత్తనిపరుపు వెయ్యడం మరచిపోయిరి, నటుడు గట్టి నేలమీద పడక కొంచెం

దెబ్బతిని లెక్క, మైకిట్టించినట్లెను. సభ్యులకు ఆకాభంగం కలుగకుండ, వెంటనేలేచి, నటుడిట్లనెను. "ఆహా, నదిఅంతయు ఎండిపోయినది. నీరున్నదని భ్రమజెందితినిగద. కాలగతి తప్పింప నెవరితరము?"

ఉపాధ్యాయుడు క్లాసులోనికి వచ్చేటప్పటికి విద్యార్థులు "మా ఉపాధ్యాయుడు గాడిద" అని బోర్డుమీద ప్రాసీకూర్చుండిరి. దానిని చూచి ఉపాధ్యాయుడు కలవరపడునని తలచిరి. ఇంతలో ఉపాధ్యాయుడు వచ్చి మాచి, ప్రాసినదానికొకమాట జేర్చి కూర్చుండెను.

"మా ఉపాధ్యాయుడు గాడిదెలను తోలేవాడు" అంత పిల్లలందరూ సిగ్గుపడి తలవంచుకొనిరి.

విద్యార్థియొకడు ముసలితాతను పినిమాకు తీసికొనిపోయి చూపించెను. ఇంటికివచ్చినతరువాత,

విద్యార్థి:—తాతా, పినిమా ఆట బాగువుందా?

వృద్ధుడు:—బాగా నేర్పండిగాని, ముసలితనంవల్ల చెవులు వినపడక, వాండ్లు చెప్పుకున్నమాటలు మాత్రం ఏమీ తెలియలేదు. నాయనా.

ఎప్పుడోజూచిన స్నేహితుడు కనుపించగ పేరుమరచిపోయి,

చలమయ్య:—మీ పేరు ఏమైయుంటుంది?

స్నేహితుడు:—కాలిదాసు

చలమయ్య:—నిజంగా!

స్నేహితుడు:—మీ పేరు ఏమైయుంటుంది మీరు అడిగారు గాని, పేరేమని అడగలేడే?

ఒకడు:—నీవు ఎప్పుడయినా సభలో మాట్లాడావా? రెండవవాడు:—మాట్లాడాను. ఏమని మాట్లాడావు? ఒకడు:— "నేరంచేయలేదని"

డాక్టరు:—మీ భార్యకు గాలిమార్పాలి. ఇంకో చోటికి తీసుకు పొండి.

భర్త:—ఇంకోచోటుకు తీసుక పోవడానికి నాకు శక్తిలేదు. కాని ఎల్లప్పుడు పంకా ఒకటి ఇంట్లా వీర్చరుస్తాను.

(వేతుడు (ఆశ్చర్యంతో) ఇంత చక్కటి పటాన్ని తయారు చేయడానికి, మీరు ఏమకలిపినారండీ?

చిత్రలేఖకుడు:—వివేకం.

ఒకడు:—మీ ఆవును ఎన్నేండ్లు?

బాలుడు:—రెండు.

ఒకడు:—నీకెట్లా తెలిసింది?

బాలుడు:—కొమ్ములను బట్టి.

ఒకడు:—ఒకకో తెలిసింది! రెండు కొమ్ములే ఉన్నవి కాబట్టి రెండేండ్లని చెప్పగలిగావులే.

మానసపత్ర దావా

కూనూరు, నెవ్రెంబరు 27:—మొదటితరగతి జిల్లామేజరు స్ట్రేటు జి. యె. డ్లెవగారియెదుట నిన్నవధ్యాహ్నము 499 కేసును యిండియనుసేనలుకోడు ప్రకారము అదివరకు మునిసిపలు చెరుమెనుగానున్న యఫ్. డబ్బుయు. హాటనుగారు మునిసిపలుసభ్యుడు హెచ్. యస్. ధాంపన్న గారిమీద మానసపత్రమునకు యాక్రిందిసందర్భములవలన దావా దాఖలుచేసెను:—

నెవ్రెంబరు 4 వ తారీఖున క్రాసులేకరి యజమాని జి. యెం. అబుల్ సత్తరుగారి దుకాణమునకు బోయి టి. డి. కారుప్పన్నపిల్లె, యస్. ఆర్. క్రిష్ణస్వామిగారియెదుట వాదికి ఓట్టుయివ్వకుండ జేయుటకు వారిమీద పరువునష్టపుమాటలు ఆడెను. బ్లాక్విడ్డిట్టుటకురు 2500 లు కాంక్షనుకాగా రూ. 750 లకు మాత్రమే వం తెనకట్టుబడినదని ముద్దాయిజెప్పి, తక్కినసొమ్ము వాది, కంట్లాక్చరు, ఓనమసీరు పండుకొన్నారనియు చెల్లెను. దాది చెరుమెనుగా ఉన్న కాలములో లంచములుదీసికొనుచున్నట్లు దొరతనమువారికి దెలియుటచేత తిరిగి దొరతనవారు సభ్యులుగానైన పురపాలకసంఘములో నియమించ లేదనియు ముద్దాయి వాది మీద మానసపత్రమును గలుగజేయుమాటలు జెప్పెను. ఈ మాటలు వాదిప్రతిష్టకు భంగకరములని తెలిసియు తన ఎన్నికఉపయోగము కొరకెట్లు ముద్దాయి చెల్లెను. ఈమాటలు ఊరంతయు బ్రాకి వాది ప్రతిష్టను నాశనముచేసెను.

కోర్టువారు దావా దాఖలుచేసికొని 499 నెంక్షను ప్రకారము సముజూరిచేసిరి. అక్టోబరు 7, 8 తారీఖులకు విచారణ నిష్పత్తియు వాయిదావేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్యవాదుల పన్నుగడులు

నక్. పి. త్యాగరాయకెట్టిగారి యపన్యాసము

మదరాసు కార్పొరేషన్ ఎన్నికలలో స్వరాజ్యవాదులన్ని వోట్లను విజయముగాంచిరి, కాని రాయపురంలో జస్టిస్ పక్షవాదియగు ధనపాలు మొదలియారుగాయ నెగ్గిరి. వారి నభి నందించుట కొక సభజరిగెను. అందు పిట్టి త్యాగరాయకెట్టిగారి క్రిందియుపన్యాసమును గావించిరి:-

“నాకిప్పు డభ్యుత్థతపదవి నిచ్చినందులకు నేను మీకు కృతజ్ఞుడను. ధనపాలు మొదలియారుగారిని నేను బాల్యమునుండి ఎరుగుదును. వారితండ్రియు నేనునూ కార్పొరేషనునందు న్న రాభివృద్ధికై సోదరులవలె పనిచేసియుంటిమి. టినెల్లి నెటికొంటు విషయమున మేము మిగుల కృషిసల్పితిమి. యింకనూ కృషి జరుగవలెను. ధనపాలు మొదలియారుగాయ తమతండ్రిగారి నను సరింతురుగాక. మీరు ధనపాలుగారికి సమర్పించినపత్రములో మీకు కావలసిన వాటినిగూర్చి వ్రాసితిరి. అందు క్షీరవిక్రయ కాలనుగూర్చియు, బాలాభివృద్ధినిగూర్చియు నేను పాటుపడు చుంటిని. నేను కార్పొరేషను నలదున్న చివరసంవత్సరమున 50000 రూపాయలు బడ్జెటులో క్షీరవిక్రయకాలలను పిల్లల యభివృద్ధికై పాటుపడుచోట నుంచుటకై మంజూరుచేయుటకు పెట్టితిని. ఇందులకు తగు ప్రయత్నము లనేకముల పిల్లలు 2ల ముగానుండి ఆరోగ్యవంతులై యుండులాగున చేసియుంటిని. ఈవిషయమున ధనపాలుగాయ ప్రయత్నించి అట్టి క్షీరవిక్రయ కాలను వారిచే స్థాపింపజేయుదురు గాక” యనిచెప్పి తరువాత చనుబాలు వలన పిల్లలకు కలగు ఆరోగ్యమునుగూర్చియు, అది తేక బజారులో నమ్ము కృత్రిమపాలువలన కలగు నష్టముల గూర్చియు, నుపన్యసించిరి. తరువాత పల్లెపిల్లలకు పాల్ మైరా డిఫోలో నొకబడి యుండవలెనని మీరు కోరుచున్నారు. ఈవిషయమున ధనపాలుగాయ యత్నముల సజ్జిన మీకది తప్పక జిద్దించునని చెప్పిరి. తరువాత స్వరాజ్యవాదులనుగూర్చి గంభీర ముగా నెక్రిందిరితిగా నుపన్యసించిరి.

ఎన్నికలు

“ఎన్నికలనుగూర్చి కొంచెము చెప్పవలసియున్నది. భారతదేశములో స్వరాజ్యపక్ష మొకటి యున్నదని మీకుందరికిని తెలియును. మదరాసు రాష్ట్రమునందుతక్కు తక్కినదేశముల దంతలను యీపక్షము ప్రాకియున్నది. మదరాసులోగూడ నీమధ్య యీపక్షవిజయమునకు అపరిమిత యత్నములు జరిగినవి. నాకు స్నేహితుడైన గొప్పవాడొక డీపక్షమున కిచ్చు నాయకుడుగా నున్నాడు. అందుచే నాపార్టీవారు జయప్రదులు కావచ్చును. కాని యీస్వరాజ్యపక్షమునుగూర్చి యు దాని పద్ధతులగుర్చియు కొంత చెప్పవలసియున్నది. స్వరాజ్యపక్షము కార్పొరేషను స్థానములందు మాడపభాగము నాక్రమించినదని నగరమంతటను వ్యాపించినది. మదరాసు 30 భాగములు ప్రతియేడును ఎన్నికలు జరుగును. ఈయేడు జరిగిన ఎన్నికలందు తాము జయప్రదులగుటచే నగరమంతటా భాగము క్రమ స్వాధీనమందున్నట్లు స్వరాజ్యవాదులు చెప్పుచున్నారు. ఇందంతరకు నిజమున్నదో తెల్పదను. ఈ 10 భాగముల ఎన్నికలు రెండుసార్లు (5 భాగముల కొకసారి) జరిగినవి. ఇందు రెండవసారి జరిగిన ఎన్నికలలో 3 స్థానములు స్వరాజ్య వాదుల చేదిక్కినవి. ఇందొకటి ప్రస్తుతము కార్పొరేషను అధ్యక్షుడుగా నున్న తిరుమల పిళ్ళ గారిది. వీరు చాలా అనుభవజ్ఞులు. వీరికి బదులు ఒక మహమ్మదీయాయకుడు నిలిచి గెలిచెను. ఇందులకు కారణమున్నదొ తిరుమల పిళ్ళగారు తమ భాగమున నున్నవారిని, వాటో ప్రతి విషయమున సంత మెట్టలేదు. అందుచే వారు మహమ్మదీయ యువకు నెన్నుకొనిరి.

రెండవసానము దేశికాచారిగారిది. వీరు కత్తి సామర్థ్య ములగలవారు. కాని స్వరాజ్యపక్షమువాదుకాదు. ఎన్నికల రోజు క్రితమున తిరువల్లి క్షేత్రముండి 250 మహమ్మదీయులు పోకిరిలువచ్చి దేశికాచారిగారికి వోట్ల నిచ్చిన ఏమి చేసెదమా చూడుదని చెబరిందిరి. అందుచే దేశికాచారికి వోట్లు నివ్వక పోయిరి. ఈపోకిరులే స్వరాజ్యవాదులు పోకిరి తనమే స్వరాజ్య తత్వము.

వృద్ధులకు విశ్రాంతికాల

వృద్ధజనులకు విశ్రాంతి కాలయొకటి కలదు. ఇచ్చట నుపలిగొడ్డు గుట్టములు పోషింపబడును. ఈ పని నిర్వహించు విధి కార్పొరేషను వారిది. కాని

కార్పొరేషను చేయుటలేదు. మార్యవారు గుజరాతీవారు చేయుచున్నారు. దేశికాచారిగా పోలకు విరాళము నిచ్చుటకు సమ్మతించినందున మార్యవారి, గుజరాతీ, లండనును వారికి వోట్ల నియలేదు. అరీతిగా మహమ్మదీయుల డొకడు దేశికాచారి స్థానము నాక్రమించెను.

ఈప్రకారముగా రెండుసానములు స్వరాజ్యవాదులకు. చిక్కినవి. ఈరెండును 30 ఏండ్లకు లోపుగానున్న సాధారణ ప్తితిలోనున్న మహమ్మదీయు యువకులచేత చిక్కినవి. ఇందు లకు స్వరాజ్యవాదు లుబుచ్చుచున్నారు.

ఇక మిగిలినసానము మార్యభాగమునకు చెందినది. చక్ర య్య శ్రేష్ఠిగారు స్వరాజ్యవాది. వీరికిని మిగతా స్వరాజ్యవా దులకును తేడా చాలా కలదు. అతని నేను చాలాకాలమునుండి యు ఎరుగుదును. అతడు కార్యకుల పక్షమున చాలా పని చేయుచున్నాడు. అందుచే నాతడు జయమును బడసెను.

ఇక మిగిలిన అయిదు భాగములలో 3 స్థానములు స్వరా జ్యమునకు చిక్కినవి.

ఇందొక స్థానము సుబ్రహ్మణ్యమొదలియారు గారిది. వీరు వృద్ధులు, అనుభవము కలవారు. తమభాగమునందు అభివృద్ధికై చాలా కృషి సల్పియున్నారు. వీరికి ఎదురుగా వీరపాటి సుబ్రహ్మణ్యకెట్టి గారను నొక్క 26 ఏండ్ల యువకుడు నిలిచెను. ఇతనికి మునిపేట వ్యవహారములందు అనుభవములేదు ఎంతో అనుభవముగల నామంటిచా రేమియు చేయలేకపోగా యితడేమి చేయగలడో తెలియకున్నది. అదిగాక రెండుపిల్లలనుండి కొంత మంది పోకిరి యువకులు యీ ప్రాంతముల తిరుగుచుండిరి. వారు సుమారు 200 మంది యుండును. వారికి ఫలహారముల క్రింద 10000 ఖర్చుని వారుక. ఇది ఎంతవరకు నిజమో చెప్పలేను. కాని కొంతదబ్బు ఖర్చుపెట్టబడి యుండును.

ఒకధ్వని:-అది కాంగ్రెసుడబ్బు.

త్యాగరాయకెట్టిగారు:-అది నే నెట్లు చెప్పగలను.

ఇక్కడ స్వరాజ్యవాదులు నెగ్గలేకపోయిరి. ఇక్కడ నేనొకమింటింగున కధ్యక్షుడుగా నుంటిని. ఆగ్రహము నాకు దక్కినది. ఇక్కడస్వరాజ్యవాదులు గెలిచినచో నాకు మొగమె త్తుటకు సిగ్గుగానుండెడిది. కాని యిచ్చటివారు తమమెదడును సరిగా నుపయోగింతురు. (నవ్వు) శ్రీనివాసయ్యంగారెన్ని రోజు లుయిచటకువచ్చి ఈ పన్యాసముల నిచ్చిరోకాని జయప్రదులు కాజేరపోయిరి. ఈస్థానమునకు ముగ్గురుపోటీవారులు. ఒకరు ధనపాలుగాయ. రెండవ వారు ఆంజెలోగారు మాడవారు ఒక ప్రాస్థానాయకుడు. ధనపాలుగారికి 500 వోట్లువచ్చినవి. మా డకవారికి 150 వచ్చినవి. ఇందులకెంత ఖర్చయినదో.

ఒకధ్వని:-సుమారు 2000.

త్యాగరాయ కెట్టిగారు:- డబ్బు మహాఖర్చయినది.

ఇది స్వరాజ్యవాదులకు కలిగిన లాభము.

ఇంతకత్తము వారెందుకు పడుచున్నారంటే. కలకత్తాలో కార్పొరేషన్ సి. ఆర్. దానుగారివశమైనదట. దానుగారు కలకత్తాకు మేయరు అయినారు. బంగారమును స్వరాజ్యరాష్ట్రముగానుగూర్చుట. అట్లాగే ప్రతిరోజూ హైకోర్టులో శ్రీనివాసయ్యంగారు లోకపితయని చెప్పుకొనుచున్నారు. శ్రీనివాసయ్యంగారు కాన్సిలును స్వరాజ్యవాదులవశము చేసికోవలెనంటున్నారు. మద్రాసును స్వరాజ్యకేంద్రస్థానము చేయవలెనని వారియూహ. తరువాత స్వరాజ్యనాయకుడై కాననభట్ట నేలు దానుని ఆయనకోరిక. ఆయననుగూర్చి మీకుకొంత. చెప్పెదను. ఆయన నాకు మంచిస్నేహితుడు. ఆయన పెద్దమనిషి. ఆయనంతే నాకుగౌరవము పూర్వముగావుంది. నాజుగొండ్లక్రింద ఆయన కొన్నిటిగారకు కొన్నిప్రయత్నాలు చేశాడు. మంత్రిగా గాని, ఎగ్జిక్యూటివ్ కాన్సిలర్ గాగాని యుంబానుమోన్నాడు. నాసహాయము కోరినాడు. నేను సహాయము చేయవలెనని చెప్పితిని. అప్పటినుండి ఆయనతొకం తగ్గింది. ఎందుకంటే ఆయన నమకొన్నది ఆయనకు రాలేదు. కాన కాననభట్టనాయకుడై ఆఫీసిలోకి రావలెననుకొనుచున్నాడు. అందుకని ఆయన యిప్పుడు మంచివాడు. చాలా మంచివాడుఅని చెప్పటకు విచారపడుచున్నాను. కాని ఆయన శ్రేష్ఠుడని నేను చెప్పవలయును. అందులో ఏదోచెడింది ఆచెడిందిఆయనను జయమురానిదోపకు తీసికొనిపోవుచున్నది. అతేఆయనకు జయము కలుగుతుంది అని నమ్ముకముకలుగచేస్తున్నది. వచ్చే సంవత్సరముగాని తరువాతగాని ఆయన నెగ్గలేకపోతే ఆయనపని ఏమికావలెను. ఆయనకు స్పృహ తప్పిపోతుంది.

మేల్కొలుపు

అందువలన మీరొకపని చేయవలయును. ఈభాగములో ఏమి జరిగినది మీకు తెలియును. స్వరాజ్యవాదు

ఉరిశిక్షను ద్వీపాంతరవాసముగ మార్చుట

సెషన్సుకోర్టులో తీర్పు

కోయంబత్తూరుజిల్లా మండ్రెపాలెనివాసియుగ నెల్లప్పు గొడవను నాతడు ఆగ్రానువాసియుగ సంజప్పగొడవఅను నా తని కత్తితో పోడిచి చంపినట్లు ఆరోపింపబడిన కేసు నేను న్యాయమూర్తులు వారెను మాధవన్ నాయకుగార్లవద్ద విచారణకు వచ్చినది.

చంపబడిన సంజప్పగొడవను, ముద్దాయియగు నెల్లప్పు గొడవ పెన్ జైకడునుండ పొరుగురొనుందు అమ్మవారి ఉత్సవమునకై వెళ్ళుచుండిరి చారిత్రుండు ముద్దయి సంజప్పగొడవను తనకు బాకీయున్నదబ్బు నివ్వమని కోరెను. సంజప్పగొడవ తనవద్ద దబ్బులేదన ముద్దయి వ్యవలయునని బలాత్కరించెను. సంజప్పగొడవ ఇచ్చకపోయిన ఏమి చెప్పెదవనెను. అంతట ముద్దయి తనదగ్గరనున్న కత్తితీసి పోడిచెదనని తెవరించి పిమ్మట నిజముగనె కత్తితో హృదయముండును పిల్చునూచునాడిచి పారి పోయెను. పిమ్మట కొలదినిమిషములకే సంజప్పగొడవ ప్రాణములు విడచెను.

క్రిందికోర్టునందు జడ్జిగారు ముద్దయికి మరణశిక్ష విధించిరి. ముద్దయితరపు వకీలు సి. సాంబశివరావుగారు ముద్దయియున్న చంపబడిన సంజప్పగొడవను చివరవరకు స్నేహితులుగనే యుండిరియ్య, ఆదినముననే కొలుపులకువెళ్ళు ముందు మద్యము త్రాగి వెళ్ళుచున్నందున మత్తుచే బడలు తెలియక చేసిన కృత్యమేగాని ప్రత్యేకదురుద్దేశముతో గాని ముందుగ ఆలోచించిననీన కుట్రగాడనియు కావున ఉరిశిక్షను తగ్గింపవలయునని వాదించిరి.

పిదప న్యాయమూర్తులు ఉరిశిక్షను ద్వీపాంతరవాస శిక్షగ మార్చిరి.

ప్రభుత్వపక్షమున ప్రభుత్వన్యాయవాది యగు బాన్ ఆడెముగారు వాదించిరి.

వంగరాష్ట్రజిల్లా సంఘములు

దొరతరమువారివిమర్శనములు

అనధికారప్రెసిడెంట్ల శ్రద్ధాభక్తులు

కలకత్తా, నెవ్రెంబరు 29:- వంగరాష్ట్రజిల్లా సంఘములవారి పాలనము దొరతరమువారు విమర్శనకేసిరి. ఇరువది నాల్గు పరగణాలలో దప్ప 1923-24 సంవత్సరములో సంఘములన్నియును వారివారి ఆర్థికబాగిమిబట్టి చక్కగా బనిచేసెననియు అనధికారపు ప్రసిడెంట్లువారిపనులను త్యజించి చురుకుగా సంఘకార్యములను జరిపిరినియు ప్రజలుగూడ వ్యవహారములందు శ్రద్ధజూపిరిని దొరతరమువారుచెప్పిరి. కాని 24 పరగణాలలో సంఘమున్నిక విషయ వాతములను ప్రస్తుతమందున్న చైరుమెనుగారిని స్థిరపెట్టుటకు ఆలస్యముగుటచేతను బనులన్నియు జక్కగలేవు. (అ. ప్రె.)

లోక శ్రాత్ర మహజుని తెచ్చి మీప్రతినిధిగా చంపగోరాడు. ఈప్రకారమే నగరమంతటను వారుచేయుచున్నారు. వారిపక్షమువారందరు యువకులే. వారు మీ ప్రతినిధులవని చెప్పి ప్రతిఏడు 60 లక్షలు ఖర్చుపెట్టుచు కార్పొరేషనునందు సభ్యులై వారు. మంచిఅనుభవముగలిగి, ధీశక్తిగలిగి, జ్ఞానముగలిగి, విశ్రాంతిగల్గినవారు మీకు ప్రతినిధులుగా నుండవలయును. అట్టివాడు కానివానిని సభ్యునిగా నెన్నుకొనుట నిష్ప్రయోజనము. మీరు మీప్రతినిధి నెన్నుకొనునపుడు మీబాధ్యత వారినే చేయించి డుదురు. కాని స్వరాజ్యవాదులపంపు మనుజులెట్టివాలో మీకు తెలియును. వారునునిశ్చయసభ్యులైనచో వారుచేయునదేమి కనుక నేను మిమ్ములను నెల్లప్పువలయునని హెచ్చరించుచున్నాను. నేనున్నప్పుడు. అందుచే మీరు బాగ్రతగానుండుదని చెప్పుచున్నాను. మీరుపంపుప్రతినిధి అర్హుడైయుండవలయును. నేనుమీకాలమునువృథచేసికొను వెట్టివండుటకు తుమింపుడు. కాని నేనుచెప్పినదిమరువవలదు. బాగ్రతగా ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుచు ధనపాలు మొదలియారుగారు తమధర్మమును న్యాయముగా నిర్వహింతురుగాకయని పిట్టి త్యాగరాయకెట్టి గారుపన్న సించిరి.

నాయకుల అభిప్రాయములు

డాక్టరు గౌరుగారు

“నేను నావిశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి ఢిల్లీకి వచ్చితిని తాని నాయకులసభ నిమిత్తముగా లేదు. ఉపవాచిత్వమున మహాత్ముని ఆరోగ్యమునకు భంగము కలుగునో గాని ఐకమత్యము కలుగగలదని నేను తలపను. ప్రస్తుతస్థితిలో మనదేశమునందట్టి యొకమత్యము లభించుటకష్టము. శాసనసభలోను ఉద్యోగములలోను మతములనుబట్టి భాగము లేర్పరుపవలెను కోరిక అంతటితో తీరునదిగాదు. అది చాలాలోతైన విషయము. ఈశ్వరుడే సర్వమును జరిగించును అను సిద్ధాంతమునే భారతీయులు పెక్కు శతాబ్దములనుండి నమ్మియుండిరి. ఆపద్ధతులమీదనే పరిపాలనము జరుగుచుండెను. సంఘవిషయములను మతవిషయములను వేరువేరుచేయుట హిందువులను మహమ్మదీయులనుగూడ సంగీరించుటలేదు. మతవిషయము సాంఘిక మర్యాదలను వేరు చేయువరకును రెండుమతములవారిని యొకమత్యము కుదురదు. అందులకు పాశ్చాత్యదేశములందువలె మనదేశమునగూడ విద్యభ్యాసముగా వ్యాపింపవలెను. జనసామాన్యమున హెచ్చుమంది విద్యావిహీనులుగా నుండుటవలననే యావివాదముల కలుగుచున్నవి. హిందువులను మహమ్మదీయులను ప్రతికార్యమునకును తమ మతగ్రంథములనే ప్రమాణముగా చూపుచున్నంతకాలము సాంఘిక శాభివృద్ధి కలుగజాలదు. సాంఘికశాభివృద్ధి కలిగినగాని వ్యక్తి భావము తొలగి సమిష్టిభావమును జాతీయతయును ఏర్పడవు. ఈ రహస్యమును చాలమంది గ్రహించినట్లుల తోచదు. ప్రజాప్రభుత్వసిద్ధాంతమున అల్పసంఖ్యాకులు అధికసంఖ్యాకులకు లోబడవలెను. అట్టిచో అల్పసంఖ్యాకులు వరకులను విధించుట సిద్ధాంతమునకు విరుద్ధము. ఉద్యోగములను సంఘముల సభ్యులను గూర్చి మహమ్మదీయులు విధించుచున్న మతముల తక్కిన దేశీయులందరు నొడవబడినచో అల్పసంఖ్యాకుల పరిపాలనయే యేర్పడును. ఇదియే బహుజన ప్రభుత్వసిద్ధాంతమునకు విరుద్ధము. మహమ్మదీయ విషయములందును మతముతోచేరిన సాంఘిక విషయములందును మాత్రమే అల్పసంఖ్యాకుల హక్కులను రక్షణమునందువలెనుగాని యితర విషయములలో నుండగూడదు. కేవలము రాజకీయములలో అధికసంఖ్యాకుల అభిప్రాయమే చెల్లవలెను. లేనిచో మనదేశమున ప్రజాపరిపాలనము కొనసాగుదు. ఈసత్యమును మొదట అన్ని మతములవారును అంగీకరించుట ముఖ్యము. ఢిల్లీ సమాధానము చాల సరియైనది. దానివలన మహమ్మదీయులకే లాభమధికముగా చూపబడినది. జనసంఖ్యను బట్టి రాజకీయ స్థానములకంటె హెచ్చుస్థానములే వారికియ్యి బడెను. అసమాధానము ప్రకారమే హిందువులు నడుచుకొనిరి. మతములనుబట్టి నియోజకులను విడుదలయియు గొప్ప అసర్థకము. మహమ్మదీయులకిప్పుడెప్పుడైన సానములసంఖ్యను తగ్గింపని పద్ధతిని భిన్నమతనియోజకవర్గములను రద్దుచరచుటకు మహమ్మదీయులంగీకరించినచో చాలబాధతొలగును. భారతప్రభుత్వమున అల్పసంఖ్యాకుల హక్కులను కాపాడుటకు ప్రత్యేకమొక న్యూతియొండవలెను. అతనికి మతసాంఘికవిషయములందు స్వాతంత్ర్యముండవలెను. ఈ పద్ధతిలోబడి అధికసంఖ్యాకుల కధికమగు స్వాతంత్ర్యము నివృత్తవలెను. వ్యక్తిసభ్యులవలన సభికమగు ప్రయోజనము కలుగదు. శాసనసభలో చట్టమునామోదించిననే వివాదము తొలగును” అని గౌరుగారు నుడివరి.

నారాయణగారు

“సర్ దివ్యావాచాగారు మొదలు సామాన్యసంసారిషరకును పార్టీలలో సాంఘికప్రాతినిధ్యము నొక్కరును కోరుటలేదు. అందులకు వారీదేశాభిమానమే కారణముగాని హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను కొందరు విముఖులుగానుండుటచే నైకమత్యమునకు భంగము కలుగుచున్నది. కేరళమునజరిగినమామలాల తిరుగుబాటునందుగూడ నేను కనిపెట్టగలిగిన అసర్థకముశుద్ధ ఛాందసము. వేదములు వినిన శూద్రుని చెవికోయవోనని మనువు వ్రాసిన సూత్రమును ఆమలు జరుపవలెనను బ్రాహ్మణులు కేరళమునందును, కాబూలులో అభివృద్ధికరమగు పరిపాలనమును నిరోధించుచున్న దురాచారములను ప్రశంసించు ఉలేమారు దేవబంధులలోను యిప్పటికిని కనబడుచుండుట చాల శోచనీయము. పారసీకపు ఆబూహనీమ చేసిన ప్రేమపూర్వక ధార్మికశాసనములను సాలాదిమఖాతీచేసిన మతసహనపూర్వకములగు నియమములను మతకాలపు మతపాపంధులవలన నిష్ప్రయోజన మగుచున్నది. కొందరిని బలవంతపెట్టి మహమ్మదీయ గ్రంథమున కలుషగా మలచారు స్వమతమున చేరుటకు ఖాతీ ఆనుమతినిచ్చెను. ఆతిథి మతసహనమును యిప్పటి ఆసహనమును

పరికించిన చాలవిచారము కలుగకమానదు. ఈరీతిగా మూఢ విశ్వాసముగల మతపాపంధులు ప్రతివత్సరమును దేవునిపేరు చెప్పుచు కత్తులనును కుత్తులను గోసీనుమందుటను జూడగా వీరి ఆస్తిశాస్త్రభాగముకంటె రహస్యబోన్దివిక్రమల వాస్తవిక సిద్ధాంతమే మానవకోటికి శుభప్రదమేమో అను సంశయము గూడ నాకు కలుగుచున్నది. ప్రాచ్యమధ్య దేశమునందలి పాశ్చాత్యులు మహాత్ముని విమలవర్ణమున వేస్త్రప్రశంసించుట వలన నేను చాలనువ్వుంగుచున్నాను. ఆసియాఖండవాసుల సమ్మేళనము లేక ఆసియాఖండమునందలి ఆర్యుల సమ్మేళనమైనను కలుగ నలెననిన గాంధీమహాత్ముని వంటి మహాదారశిలుడగు నుపదేశ్యులననే కలుగవలెను. పార్టీమతము తీసివేసి పోవుచున్నను హిందువులు ఉపేక్షను బూనుట చాలశోచనీయము. వాడియా, తాతా మున్నగు పెక్కుపార్టీ కుటుంబములవారు వారిలో చాలమంది కడురహస్యముగానే దానధర్మము లానరించుటవలనను విద్యాకాలము ధర్మకాలము మున్నగువాని నేర్పరుచుటవలనను విద్యాదానమును అన్నదానమును చేయుటవలనను వేలకొలది హిందువులు ఐశ్వర్యవంతులైరి. కీ|| శే|| సర్ సామ్రాట్ బారుచా పెద్దపెట్టిగా రల్లవంటి పార్టీ వదాన్యులును గౌరక్ష సంఘముల నేర్పరచి ధనసహాయము చేసిరి. అట్టిస్థితిలో 1921 అక్టోబరులో గుంపులు పార్టీలవైబడినపుడు ఒక్క మహాత్మును తప్ప మరెవ్వరును సానుభూతిని తెలిపియుండలేదు. పార్టీలకు గాక అన్యమతములవారి కొరకే ఢిల్లీలో డాక్టరు ప్రసీగారు శేత వైద్యకాల నేర్పరచిరి. ఈరీతిగా పార్టీవదాన్యుల దేశమాత విషయమునను యితర మతములవారి విషయమునను చూపిన ప్రేమ జగద్విదితము. భుక్తి, భూదాన, పటేలు, నాగోశీ, బెల్లాం వాలాగాడ్లు మున్నగువారు హువురు పార్టీ నాయకులు నిశ్చల దేశభక్తి భరితులుగాననే శాంతముగా శతశేషాయుదు న్నారు. కాన దేశీయులు మతకలహములను మానుచుగొక అంశ్లోయులను నిరసించుటగూడ మానవలెను” అని పార్టీగ్రంథ కర్తయు ప్రతికానిలేఖరియు నగు వారీమగుగారు నుడివరి.

ఆర్యు ముగారు

ప్రేక్షకులను ప్రతికానంపాదకుడగు ముగారు కలకత్తా నుండి ఢిల్లీనాయకుల సభకువచ్చి 27 వ తేదీ రాత్రి వరల కలకత్తావెళ్లెను.

“నాయకులసభలో పని చాలమయముగా జరుగుచున్నను చివరకు మిక్కిలి గొప్పలాభమే కలుగగలదు. అమృతమేమియును జరుగదు గాని సద్భావము నెలకొనును. గాంధీగారు అపూర్వమగు దీక్షనవలంబించి సర్వజనుల దృష్టిని అత్యవసరమగు నీసమస్యవంక కాకర్చింపగలిగిరి. పెద్దలలోనుండియే అభిప్రాయములు మొదటబయలుచేరి పిమ్మట బాజారులలో వ్యాపించెను. అందువలన తొందరగా పనిజరగకున్నను అనుమాలఫలితము తప్పక కలుగ గలదు. రెండుమతములవారికిని బలమైనతమలగు యోగసంబంధములు రెండుయిప్పటికిగలవు. ఒకటి బ్రిటిషు వారిపరిపాలనవైని గలనిరసనము. రెండవది మహమ్మదీయ నాయకులకు గాంధీగారికిగల గాఢమైత్రి. బ్రిటిషుప్రభుత్వము తొలగగానే మొదటి కారణము తొలగునుగాన నది అస్థిరము. రెండవది స్థిరము. దానివలననే మంచినీరము కలుగ గలదు. రెండుమతములవారికిని సతీవసంబంధము గాంధీగారే గాన గాంధీజీజయి అనుపదమునకు నేడు మాతనశక్తి సాంశ్లేషిక ప్రాముఖ్యతలు కలుగచున్నవి. “మధ్యవర్తుల పరిష్కారము వలన సంతృప్తి కలుగనపుడు బ్రిటిషు న్యాయస్థానములద్వారా తగవులను పరిష్కరించుకొనవలెను” అను వాక్యమును గాంధీగారు నాయకులసభకు పంపిన లేఖలో వ్రాసిరి. అందుగో చాల విశేషమున్నది. అది గొప్పశుభమాచన. మూడేండ్లక్రితము అసహాయోద్యమము శాసనసభలో సంబంధము లేకుండ నుండెను. గాన దానివలన కొంతఫలితము కలిగినది. జనసామాన్యమునందు ఉద్యోగము కలిగినది. ఇప్పుడది నిష్ప్రయోజకము. దానివలన తీరినది” అని ముగారు తెలిపిరి.

తిరుమనావల్లి నభ

తిరుమనావల్లి పురమందిరమున బహిరంగసభ జరిగినది. ప్రార్థనలు ఊరేగింపులుగూడ జరిగినవి. (ఆ. తె.)

అధికవర్షములు

దివ్య, నెప్టెంబరు 29:—అధికముగా వర్షము కురియుచున్నది. రోడ్డుచాలానీటి నష్టపడినది. శనివారము రాత్రి తుపాను ప్రాంతంధమై నేడుదమును రిగంటలకు 14దిగ్గులవనకుండును. కారేగా గట్టైబాహుధములో గట్టుపాలినోయెను.

సాములకొరకు హత్య

అంతకును మద్యపానముకారణము

యావజ్జీవద్వీపాంతరవాసశిక్ష

బత్తెన అప్పన్నయను యువకుడు బొడ్డు లచ్చయ్యయను మరియొకనిని హత్యయైన ఛైనని యారోపింపబడిన కేసునందు నెవన్సుజడ్జి యావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాసశిక్షను విధించుచు జైప్రసత్తిచ్చెనై ముద్దాయి గావించిన అప్పీలు ఈదినమున హైకోర్టునందు, న్యాయమూర్తులు వాలెను, మాధవన్ నాయరు గార్లచే విచారంపబడి శిక్ష ఖాయపరుపబడెను.

బొడ్డు లచ్చయ్య, తెక్కలితాలాకా గొల్లసాధీయం దొక వ్యవసాయదారుని కొడుకు, ఇతడు కొంతకాలము రంగూనులోనుండి, చంపబడుట కారునెలకు పూర్వము తిరిగివచ్చి రెండ్రొద్ద స్వగ్రామములోనే నివసించుచుండెను. ఇత డెప్పడును నగలధరించి తిరుగుచుండును. వీరికి రెండ్రొద్దగలవు. వానిని విక్రయింపవలెననిరి. ముద్దాయియగు బత్తెన అప్పన్న తొండ్రెం గూనులో నివసించుచుండెను. అప్పన్న యువకుడు. త్రాగుబోతు, చాలదుర్జనులు గలవాడు. అందుచే నీతనికి చిన్నచిన్న అప్పులు చాలపెరిగెను. ఇతడు గతవత్సరము నెప్టెంబరు 30 తేదీన లచ్చయ్యవద్దకువెళ్లి, తనకు ఎడ్లుకావలెనని చెలిపి ఎడ్లను వేరమాడుచుండెను. అక్టోబరు 1 వ తేదీన, లచ్చయ్య మామూలుగానే నగలధరించి ఎడ్లను మేతకు త్రోలుకొని వెళ్లి తిరిగి రాలేదు. అంతట నాయకునాడు లచ్చయ్య తొండ్రెండ్ల కొరకు నుతు మారుని కొరకు నువెతుకుచు వెళ్లగా ఎడ్లు ఇతరుల చేతులలో పడుటచే కట్టివేయబడెను. ఎడ్ల ఆడుగుల బాడను బట్టివెళ్లగా సాలములో లచ్చయ్య కంతము పూర్తిగా నరికివేయబడి చచ్చిపడి యుండెను. ఆతనిశరీరముపైన నగలు గలగ గన్పించలేదు. అక్టోబరు మాడవ తేదీన పంచాయితీ దారులచే కనపరీక్ష జరిగెను. అసమయమున రి, రి వందలమంది పుంపుతేరిరి, అందు ముద్దాయిగూడ గలడు. వలడించి దయా తనిమేనగోడలగు కన్నవ, ముద్దాయిని చూచినవెంటనే చేయిపట్టుకొని ఈతడే హంతకుడని తనకనుమానము గలవని నుడివెను. హత్యజరిగినదినమున, ముద్దయి యొక రంగూను కల్లిపుమ్మని నెళ్ళుచు మంచినీళ్ల కొరకు వచ్చినప్పుడతని జూచితిమి ఇంపురుస్త్రీలు గూడనప్పుడే చెలిపిరి. పోలీసువారింతట ముద్దాయి నరెన్నజేసి ప్రశ్నింపగా తానే నగలకొరకు హత్యజేసినని అంగీపించి, ఆనగలనెవరెనికి అప్పులదీచ్చెనో వారివారియొద్దకు పంచాయితీ దార్లను తీసికొని వెళ్లి నగలనన్నిటిని తిరిగి ఇచ్చివేసిరి. ఈ సందర్భమున దొక్కులపూనునందలి సారాయిదు కాణదారునగనగిన నగలుగూడ తిరిగి చెచ్చి ఇచ్చెను. కత్తిసరువునొసగినవారుగూడ కంచెలు కొట్టుటకుగాను ముద్దాయి తమకత్తిని దీసికొనివెల్లిరని నుడివెను. హత్యదినమున ముద్దాయియు లచ్చయ్యయు తన నుకాణముబద్దకు వచ్చిరనియు, ముద్దాయి 2 డ్రాములను లచ్చయ్య 4 డ్రాములను త్రాగిరనియు ముద్దాయి ధనము నొసగెననియు నుడివరి.

అక్టోబరు 29:—అధికముగా వర్షము కురియుచున్నది. రోడ్డుచాలానీటి నష్టపడినది. శనివారము రాత్రి తుపాను ప్రాంతంధమై నేడుదమును రిగంటలకు 14దిగ్గులవనకుండును. కారేగా గట్టైబాహుధములో గట్టుపాలినోయెను.

అప్పీలులో ప్రభుత్వసక్షమున సి. ఆడముగారు వాదించుచు, ముద్దాయి క్రొత్తమనిషియనియు, అందుచే, ఆతనిపై జైప్రసత్తి నేరము నారోపించుటకు కాణముండవలెననియు, అంగీయగాక పెద్దగుంపులో, కన్నవచ్చే వెంటనే యాతడు గుర్తింపబడవలెననియు నుడివెను.

న్యాయమూర్తులు ముద్దాయి దోషియని యెంచి, శిక్షను ఖాయపరిచిరి.

పూనా భారతమహిళాసంఘము

పూనా, నెప్టెం 29:— భారతమహిళాసంఘముయొక్క పూనాశాఖవారు డాక్టరు మిసెస్ కేరేన్ యధ్యక్షుత్వక్రింద చేసిన యొక సభలో మిస్ నూసీ సారాబ్జీ కేంద్రరాష్ట్రీయ శాసనసభలలో రెండింటిలోను స్త్రీలకుగూడ ఓటిమొట్టకును సభ్యులుగా నుండుటకును అధికారముండవలెననియు స్త్రీలనంతమాత్రముచేసి నది అయోగ్యత కా నేరదనియు ఒక తీర్మానము నుపహరించి. మిసెస్ కమలాబాయి గాంధీ దానిని జలపరచెను. ఈతీర్మానమునామోదంపబడెను (ఆ. తె.)

మహాత్ముని మహాపవాసదీక్ష

నేడు పదమూడవరోజు

తపఃప్రభావమున తేజస్సు మెండైనది

నిత్యమును నూలువడుకుచునే యున్నాడు

నాయకుల విషయ నిర్ణయనభ

నిన్న 29 వ తేదీని పగలు 11 గంటలు మొదలు రాత్రి 11 గంటల వరకును విషయనిర్ణయనభ జరిగెను.

నవజీవను పత్రిక

29 వ తేదీ సాయంకాలము ధిల్లీనుండివచ్చిన

తంతి వార్త

“బాపూ గాఢముగా నిద్రించుచునేయున్నాడు గాని నేడు (29) శరీరచార్మ్యము కొంత హెచ్చినది. నూలువడుకుటనుగూర్చి మహాత్మునకును డాక్టరులకును పట్టుపటాంగములు కలిగినవి. నూలు వడుకుటకు శక్తిచాలదు, గాన నూలు వడుకగూడ దని డాక్టరులు తెలిపిరి. నేడు (29) మామూలు ప్రకారము మహాత్ముడు అరగంటసేపు నూలువడికిన వెంటనే డాక్టరులు పరీక్షించిరి. చేతినాడి, రొమ్మునాడి గూడచాలబాగుగానుండును. ఇటీవలతూనికలోగూడ బలమయ మధికముగా కనబడలేదు. 5 రోజులకు 1 1/2 పౌనులుమాత్రమే తగ్గెను. 28 వ తేదీని మహాత్ముడు ప్రార్థన చేయుచుండగా దేశబంధు దాను గారు వచ్చిచూచిరి.

“ఈలోకమున మానవున కవసరమగునది అత్యల్పము”

అని గోల్డుస్మిత్తువ్రాసిన వాక్యము నిక్కువ మని మహాత్ముడు ప్రతిదినమును ధృవపరుచుచున్నాడు.” అని దానుగారు నుడిచిరి

అంద్రాసుగారి ప్రకటనము

“మహాత్ముని నగరమునందేయుంచుచుండినచో నాయకులనభ సందడివలన ఆయన కధికమగు ఆయాసము కలిగియుండును గాని మేము కనుగొని ముందుగానే నగరమునకు చాలదూరమున తోటలో నున్న మహామృదాలీగారి బంగళాకు మార్చితిమి. మహాత్మునకు కొంచమైన ఆయాసము కలుగుకుండనే అచటికి కొనిపోయిరి. అందువలన మహాత్ముని ఆరోగ్యమునకు చాలమేలు కలిగినది. దీక్షాపాసరములు హెచ్చుచున్నకొలదిని మహాత్ముని వకనమున తేజస్సు మెండగుచున్నది. ఉల్లాసముగూడ అధికముగానే యున్నది గాని శరీరముమాత్రము చాల దుర్బలమైనది గాన వెనుకటివలె హెచ్చుమందినిచూచి సంభాషించజాలిన సీతి యిపుడులేదు. ఈవిషయముననే డాక్టరులు చాల పరితపించుచున్నారు గాన యీ విషయమున డాక్టరుల అభిప్రాయమును దేశీయులందరూ గౌరవింపగోరెదను. ఇంకను ఆ మృదిదినములు గడువవలెను. దినదినమును బలహీనత అధికముకాకమానదు. మొదటి మూడురోజులలోను పుష్టి హెచ్చుగా తగ్గిపోయినది గాని కడపటి 5 రోజులలోను బలము చాల కొద్దిగా తగ్గినది. నేటికిని మహాత్ముడు దినమును అరగంటసేపు నూలు వడుకుచునే యున్నాడు.” అని అంద్రాసుగా 29 వ తేదీని ప్రకటించిరి.

నాయకుల సభ

విషయ నిర్ణయనంఘము

28 వ తేదీని ఎన్నుకొనబడిన ఉపసంఘ సభ్యులు 11 మందియును వ్రాసిన తీర్మానముల ముసాయిదానుగూర్చి చర్చించుటకు విషయనిర్ణయనభ 29 వ తేదీని పగలు 11 గంటలు మొదలు రాత్రి 11 గంటలవరకును ఏకభాటిని జరిగినది. ఆ నిబంధనలో 10 వరతులున్నవి. వానిలో రెండు వరతులుమాత్రమే 29 వ తేదీని ఆమోదింపబడెను. మూడవవరతు గోహత్యలకు సంబంధించినది. నేడు (30 వ తేదీ) దానిని చర్చించెదరు. నేడు మరల పగలు 11 గంటలకు విషయనిర్ణయనంఘనభ కూడును.

“(1) 1, 2 తీర్మానములలో వివరింపబడిన సర్వసామాన్య ధర్మము ననుసరించి అన్నిమతముల ఆచార సాంప్రదాయములనుగూర్చియు మత సహనమును దేశీయులలో కలుగజేయుటకు ప్రతివ్యక్తియును లేక ప్రతి మతమువారును తమకునచ్చిన మతధర్మముల ప్రకారము నడుచుకొనుటకును వానిని వివరించుటకును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలదు గాని వారు యితరుల హక్కులకు భంగము కలిగించకుండను యితరుల మనస్సులకు నెప్పి కలిగించకుండను స్వమతధర్మముల ననుసరింపవలెను. ఒకమతమువారు వేరొకమతమువారి మతాచార్యులను, మతధర్మములను, ఆచార సాంప్రదాయములను ఎంతమాత్రమును ఎన్నడునునిరసింపగూడదు.”

“(2) దేవాలయములు, మసీదులు, ఘాడరు గుడులు, ప్రార్థనమందిరములు మున్నగు దైవస్థలములు పరమపవిత్రములు గాన ఏ మతమువారును యితరమతములవారి దైవస్థలముల నెట్టికారణముననుగూడ మెలపరుపగూడదు, పాడుచేయగూడదు. ఒకవేళ ఒకమతమువారింకొకమతమువారి దైవస్థలమును పాడుచేసినను ఆమతమువారు పగదీర్చుకొనుటకు దోషులగువారి దైవస్థలములను పాడుచేయగూడదు. మరెట్టి ప్రబలమగు అగ్రహకారణము కలిగినను దైవస్థానములను పాడుచేయగూడదు. అట్టి ప్రయత్నము నెవరైన చేయ బూనినచో దాని నివారించుట దేశీయుల కందరికిని ప్రధాన కర్తవ్యమై యున్నది. అట్టి దుష్కార్యము జరిగినచో ఆదుర్ఘాటలను అన్ని మతములవారును వెంటనే కఠినముగా నిరసింపవలెను” అని యీ సభవారు నిర్ణయించుచున్నారు” అను నిరెండు పరతులను 29 వ తేదీ సాయంకాలము విషయనిర్ణయనభలో ఆమోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

ఆరోగ్యప్రార్థనలు

పోలాపూరులో బహిరంగసభ

28 వ తేదీని పోలాపూరులో అన్ని మతములవారును కలసి బహిరంగసభ చేసిరి. మహాత్మునికి ఆయురారోగ్యములను ప్రసాదించగోరుచు యాశ్చర్యని త్రాకించిరి.

మహేశ్వరీ మర్వాడినభ

ఈ సభలోగూడ ప్రార్థనలు జరుపబడెను. (అ. ప్రె.)

హిందూయిలో సభలు

28 వ తేదీ రాత్రియంతయును ప్రార్థనలు ఆరాధనలు మున్నగునవి పగరమువందంతటను జరిగినవి. అర్ధరాత్రివరకును అన్ని పేటలలోను బహిరంగసభలు జరిగెను. తీర్మానములు చేయబడెను.

సేలం

28 వ తేదీని సేలంలోగూడ ప్రార్థనాదీకములు జరిగినవి. శ్రీయంత్ర ఆదివారాయనానెట్టిగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. శ్రీమాన్ సి. విజయరాఘవాచారిగారు పన్యసించిరి. తీర్మానము లామోదింపబడెను.

నాగపట్నం

28 వ తేదీ సాయంకాలము జనాభునవాలు సాహెబు మెరకారుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. కర్కు (కోయంబుత్తూరు)గా రుపన్యసించిరి.

మధుర

28 వ తేదీ సాయంకాలము ఏ. ఎస్. భారతిగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. చాలమంది ఉపన్యసించిరి.

శ్రీ కృషివిద్యాలయము (ఓలేరు.)

మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము

(2కవి లేఖరి)

నెప్టంబరు 24: జాతీయవిద్యాలయోపాధ్యాయులును విద్యార్థులును ఉపాధ్యక్షమునలేచి కృష్ణానదికి సన్నానము చేసినిర్మలప్రస్థులును ధరించి ఘోషారేపిడి గంటలకు విద్యాలయమునఁబ్రవేశించిరి. పిమ్మటభగవత్పూర్ణులను సత్కరి. 9 గం|| మొ|| 10 గం|| వరకు విద్యార్థులు మహాత్మునిఛాయాపటమున కున్న రాటమునకున్న పూజలుజేసిరి. విద్యార్థులు జాతీయ గీతములుపాడిరి. కొందఱుపాఠ్యాయులు కొందఱు విద్యార్థులున్న ఉపవసించిరి. 1 గంటమొ|| 2 వరకు విద్యాలయమున నూలువడికిరి. 3 మొ 4వరకు జాతీయగీతములలో మహాత్ముని ఛాయాపటమును జూచున గ్రామమంతయు మారేసించిరి. జయజయధ్యానములు మిన్నముట్టుచుండ ప్రజలందఱుతృప్తి పొధరితులైరి. పిదప దేవాలయ కమిషనునకు మహాశాస్త్రి కొండేపర్తి వీరభద్రాచార్యులవారి యాజమాన్యముక్రింద నొక బహిరంగసభ గావింపబడియె. ఆసభకు ఉపాధ్యాయులును విద్యార్థులును కొందఱు పౌరులును విచ్చేసిరి. వారు మహాత్ముని యవతారపురుషునిగా చెప్పుచు ఈయవతారపురుషుడు మన పనుకాలికుడగుట మన మహాభాగ్యమని చెప్పిరి. దక్షిణాఫ్రికాలో వారాండ్లయులకుచేసిన సాహజుమునుదెల్పి మహాత్ముని శాంతభావమును జల్లడించిరి. పిమ్మట మహాత్ముని యుపవాస దీక్షవిషయమై దేశమందెల్లడలగల్గిన తపాతపాపాటను గూర్చి ప్రసంగించిరి. స్త్రీలనుతెలుసు పాశ్చాత్యవేషానుకరణము పూరిగమరవలయునని వారు నెలవిచ్చిరి. హూణభాషాభ్యాసముజల్ల కల్గినఫలితము బానిసయగుట, స్వాతంత్ర్యమునకోల్పవుటయై యున్నదని వారుస్పష్టముగ దెల్పిరి. పెక్కుసంగతులు వారు శ్రోతపేయముగ నుడివిరి. విద్యార్థులు గాంధీ గీతములను పాడిరి. సభ జయప్రదముగ జరిగెను.

హిందువుడు మహ్మదీయునిచే కాల్చిచంపబడుట

నాగపూరు, నెప్టెంబరు 29:— నాగపూరుజిల్లాలో ఉమరేదాసే ఒకతహసీల్ ప్రదేశమునుండి యీవార్త వచ్చినది. మన్యరసాహెబు నే మహామృదీయుడొకడుతనయింటికిటికిఁబండా దుశయ్యకోష్టియనునొక హిందువుని కాల్చిచంపెను. మన్యరసాహెబు ఆవరణలో నున్న బానిసుండి యీ హిందువుడు నీరుతో దుకొనుట మాననికారణమున అనుహమృదీయు డట్లుచేసెను. పోలీసువారణలు జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

గాధీమహాత్మ్యము

పరమేశ్వరీ శక్తిచి పరిభాషము గాంచి నిరర్థకమునై పారిగొరి దుఃఖివా టుగని పుత్రవతండుడనెనీ మహాత్మ్యమున కేతే ఘనతం గనగోరెడు భారతాంబు, యీ నిరర్థక దారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్యమింప నేటికే 1 పరులొరందు ఘోరతరపాపముఁ బాపకేరమార్గములో దొరికవె, దేహాశోమముతోఁ బనియే? భరతావనీశుభ స్ఫురణకు మాలకందమును పూరువసత్తమ! కానివేళ యీ నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య ఘటంప నేటికే 2 దురితదురంతకారులగు దోషులచేసి, తురుష్కహౌందవ స్ఫురణమందు మార్గపరిశోధక లోకక దుష్కర్తృత త్వలకు వారు ధీకలనఁ బన్నిన యావలఁ ద్రెంపివేయగా నిరర్థకదారుణంబయిన నేమము గాదు పథంబు గాంధీ! 3 తురకలు హిందువు లైడిసి దుండగముల్పచరించినాన నూ ర్యురు పాలివోపుమఖమెడఁ బూని సహింపగఁజాలు గాని దుర్గరమగు నీవియోగమును భారతమాత సహింపఁజాలదీ నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య పహింపనేటికే 4 తరుణము గాదు మానిజనతాసమశాంతినిధాన ! యిట్టిదు మ్మరతరహావ్రతంబునకుఁ గాలముగాదు మహాత్మ్య భారతో ధ్వంసమై భవాద్యులు దారులు దేహము నిల్పగవలెకా నిరర్థకదారుణ వ్రతము నీకు మహాత్మ్య పహింపనేటికే 5 ఖరతరశస్త్రవైద్యమునఁ గాయము గాయమునందింపిదు ర్గరరజమానిన స్థలముపట్టకయున్నది యింక, మానవా భరణ! కఠోరమా వ్రతముబట్టిన దేహము నిల్వనేర్చునే నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య పహింపనేటికే 6 పరువముదప్పివృద్ధయగు భారతమాతకు పెద్దబిడ్డవీ పరయగధర్మమూర్తివి, సమంచితనిర్మల దివ్యవర్తనా చరణుడవ్వచ్చి భవిష్యాల మనస్కుడవత్మవేదవీ నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్యమింపనేటికే 7 దురితపు ఘోరకృత్యములుదుండగములో గృతవేళఁ, ద్రేతద్యా పరమువలేవే వానికయి పాపవశిర్మలచిత్తకాంచనా భరణములంగనేటికల బ్రద్దలగొట్టే మానివయ్యలీ నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య పహింపనేటికే 8 పరమమునింద్రకాంతికర పర్ణమతిరసమిపవాటికా తరువులయందెమైతి నెడదాల్చగఁ జాలని క్రూరసింహములో కరులు మునింద్రకూన్యముగ కాననభూములమైతి గాంచునే నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య పహింపనేటికే 9 స్థిరమగు యోగసాధనముచేత వశేంద్రమానసుండవై పరమపరోపకారమదభావనకే యభిష్టము న్నిరం తరధృతిసత్త్వస్థనవు దాల్చగ లేదు కఠోరదీక్షయీ నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య ఘటంపనేటికే 10 పరమగుజాడ్యకాలపరిపాక మలంఘ్యము పుణ్యపాపములో దోరకొనువేళ స్థాఖ్యములు దుఃఖము లొందెదవేళ జ్ఞానవి స్ఫురణము మోహముగ్గులుగుచోటులసంచలవాంకమైన యీ నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య ఘటంపనేటికే 11 తురకలు హిందువు లైరసిలోరపుమైతిఁ జరించి పేరుపెం పురహింపహింపనందరకు మోదమెగాని తదగ్గసిద్ధికే యువతరహా తపశ్చరణోర్వగఁజాలదుభారతాంబ యీ నిరర్థకదారుణవ్రతమునీకు మహాత్మ్య పహింపనేటికే 12 పరమ పరోపకారము లపారముగా నొనరించి భారతో ధ్వంసము జేయగా పగు నుదంచిత సాధనమైనదేహ మి కరణి కృశింపజేయుటయు గగ్గమె నిర్మలధీరభావ యీ నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య పహింపనేటికే 13 జరిగె పవళు రేలు పది సత్తము దారులము తగ్గె నక్కటా యిరువదియొక్కరోజు లిక నెట్లులు దాటునటంచు నీకు సో దరు లతిభీతిమై దెగడి తల్లడమందును నున్నవార లీ నిరర్థక దారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య పహింపనేటికే 14 కరము బ్రయాసముం గలుగగా వెలలేని భవచ్చరీర మీ తెరగున కార్యమందెడు గతిం జరించిన వై రివర్తము ల్పరిమి మెగాక యిష్టఫలముం గనజాలమి నీ వెఱుంగవే నిరర్థక దారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య పహింపనేటికే 15 కరణము భారతప్రజకు కానతుల్యము నీదుమాట వి ప్ర్రము వచింపనేల నిను దైవము గా మదిలో దలంచు చుం దురు నిరతంబు నీవ్రతముతోఁ బనిలే దికశాంతిగూడు నీ నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య ఘటంపనేటికే 16 పరసిజనాభిమాన్వి యదుసత్తము దుత్తమదైన మంచు లో నెరియు వానిబోధ విసకే తమపొయినపోకమై చరిం

మహాత్మని నిరశన వ్రతము

నీ. ఏకోదరమున జన్మించితిమని లవమేని ప్రేమనుమాని మెలగుకతవ మలమల నాకట మాడిపోయెడి దీన ణ్ణులగతి నెంచకుండుకతవ యంత్రాలనడుమ నిరంతరముం జిక్కి పాక్కు మాల్లను నొక్కుకతవఁ ధనులు పేదలపాలి దయ్యంబులై వారి రక్త మాసక్తితో ద్రావుకతవ మనము నిర్భాగ్యులమగుచు మననకతవ మనవిమోచనపథ మన్య మరయనేమి దేవదేవుని నింకఁ బ్రార్థింపనేమి అనకన వ్రతదీక్ష గొన్నాఁడు మరల గాంధీ మహానీయు డీనాఁడు గానరయ్య! చ. పరుగయి యున్నవాడనలె వాడియు వత్తెయినాడుకారలో మరణముఁబాసి తైలవడి భారతిదేశముఁ గన్నులారఁదాఁ నరసెనో? లేదో? అప్పుడె యహ! యుపవాసములంబు య [క్రటా? యిరువది యొక్కరోజులంబు! యంతటి ఘోరము వేల [యున్నదే? చ. తెలియరొ హైందవులైడి తీవ్రపు గడ్డములందలంచి భూ వలయుముఁ గ్రుంగిపోవునటు భౌతిక దేహగుఱుంబు పీడి ని శ్చలుండయి సత్తపంబు వెస సల్పుచునుండె మహాత్ముడందె విలయమొ? క్రేమమో? యెట్టిగి వీక్షణనేయుడు లోక [పాలకుల్. క. క్షీరోదకముల తీరున గూరిమి జరియించి యీశుఁ గొల్పుచు మమతే సారము మతములకు వృధా బోరాటములే? పొందిపోసగఁడు మమతులో? ఆ. దేవుడొక్కఁడున్న దిక్కులేమన్న నీ దీనజనరంబు దెలిసిరాడే? పరమభక్త చక్రవర్తిగాఁధీమా రి దీక్షనిలిపి ముక్తిదేదేవునకు? నీ. అఘోరకాలమున మాయంతకలహములు పాయఁగాకను ప్రేమదాయ గాక! ప్రాచ్యనాగరకము భరతఖండవ దీపిండుఁగాకవని వ్యాపిండుఁగాక! భాగతమాత నిర్మలయశోపేతయై నెగడుఁగాక నృతంబు దెగడుగాక! భరతపుత్రుఁడు భీరువు నిండయి నంతరించు! గాకెందు రాణిండుఁగాక! ఎపుడు సా త్త్వికబలమె జయించుఁగాక! పశుబలాహంకృతి బిరానఁబాలుగాక! మేటిధనధాన్య సంపదమిటుగాక! ఎల్లఱు సుతృపులై సుఖియింతుగాక! ఆ. ఆత్మబలయుతుండు నార్యలోకమతుండు నగుచు గాంధీమహీతుఁ డలరుఁగాక! మాతృదేశ మోక్షమై లోకమెల్ల స ధర్మబద్ధమగుచు దనరుదాక! సోమంచి సూర్యనారాయణశర్మ. పరెమున వానికప్పు దుపవాసము చేసెనె వాసుదేవు డీ నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య ఘటంపనేటికే. 17 అరయమిడేసి సోదరుల మంచు దలంపగలేక దా మహం కరణముతో దురంతముల కారణవైరము బూనిచేయు నా తురకలు హిందువు ల్పమలె దూషణకర్తులు నైనవారికై నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య ఘటంపనేటికే. 18 తిరముగ పాపవర్తనలై లేజముగాంచెడువేళ సాధువులో పరిభవమందువేళ భగవంతు పదయ్యతి గల్గవేళలై నిరయము బాపి లోకమున నెమ్మదిగూర్చగ వచ్చినాడవీ నిరర్థకదారుణ వ్రతమునీకు మహాత్మ్య ఘటంపనేటికే 19 మరుగులనాళకారయయి ఘోరమునై ప్రళయభీమై భయం కరమగు భారతాహవము గల్గెడుపట్టున దానినాప నే ర్పరియగు వాసుదేవునకు వెచ్చినకాల విలాసమాపనీ నిరర్థకదారుణవ్రతము నీకు మహాత్మ్య ఘటంపనేటికే 20 నిరతమసీదుమానసము నిర్మలమైవృద్ధుడైనవెంటాచే కరగిదొరంగు దుష్కృతినీకారపరంపర గాంచినకా మహా త్రరగుణజాల సర్వజనతా పరితాపము గల్గెగాననీ నిరర్థకదారుణవ్రతము నీవు మహాత్మ్య కమింపవే దయ్య! 21 చంద్రమౌళి చిదంబరరావు. [బాపట్ల, 27.9.24.

ధర్మవరము

(ఒకవిలేఖరి)

ధర్మవరం తాలుకా కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు శ్రీ గాంధీమహాత్ముని జన్మదినోత్సవమును జరిపిరి. సామంతాలము రిగంటలనుండి గ్రామములకు భజన చేయుచును. భజనానంతరము (వానవచ్చుచుండుటచే) శ్రీకృష్ణ శక్తి మొడఁచుడు (గంధాలయమున సభ్యులు సమావేశమై మహాత్ముని చిత్రపటమునకు పూజచేసిరి. కొందరుసభ్యులు మహాత్ముని జీవితమును క్లుప్తముగా నుపన్యసించిరి. తరువాత మహాత్ముని కీర్త్యుడు శీర్షాయు రారోగ్యమొసగు గాక యని సభ్యులు ప్రార్థనలు చేసిరి.

వనంతవాడ

లోకపూజ్యుడగు గాంధీమహాత్ముడు హిందూ మహా ముద్దీయ సంయోగార్థ ముపవాసవ్రత మారంభించినందున 26.9.24 సం॥ లేదీన దేశీయనాయకుల యజ్ఞానుసారముగా హిందూమహాముద్దీయసభ్యులకును మహాత్ముని కాయురారోగ్యాభివృద్ధి గావించునట్లు భగవంతుని గూర్చి ప్రార్థనలు భజనలును జరిగినవి. దేవాలయములలో సభిషేకములును మసీదులలో ప్రార్థనలును జరుపబడినవి. సాయంత్రం మహానాయకుల పటము లన్ని మతస్థులవారితోను యూరేగింపబడిరి. (ఒకవిలేఖరి)

అనాత్మవరం

(అమలాపురం తాలూకా)

ఈ గ్రామమున 24 వ లేదీ బుధవారమునాడును 26 లేదీ శుక్రవారమునాడును, మహాత్ముని ఆరోగ్యమునకును, హిందూమహాద్దీ యైకమత్యమునకును యింద్లోను దేవాలయములలోను ప్రార్థనలు జరిగెను. శ్రీయంత్ర నూకల వెంకట రత్నంగారు బుధ శుక్రవారములు ఉపవాసముండి శ్రీబాహ్మ వేశ్వర స్వామివారి ఆలయములో సాయంత్రము అభిషేకము, పూజచేసివారు. గ్రామస్థులందరును ప్రతిదినము ఆత్మాతురతతో మహాత్ముని ఆరోగ్యమును గూర్చి విచారించుచున్నారు. (ఒకవిలేఖరి)

బందరు స్త్రీల నభలు

శ్రీమహాత్ముదాల్గారి ప్రచురణము ననుసరించి బందరు పురమున పురభవనములో నీనెల 21, 26 వ లేదీలను శ్రీమతి ముట్నూరి రుక్మిణమ్మ, శ్రీమతి మోటుపల్లి రాజాబాయమ్మ గార్ల యాభివర్త్యమున ప్రత్యేకము స్త్రీలసభలు గావించబడినవి. ప్రభుమహావేశమునకు సుమారు 70 మంది స్త్రీలత్నములు సభ సలంకరించిరి. ప్రభుమహా ప్రార్థనాదీకములు గావించబడిన పిమ్మట శ్రీమతి రాజాబాయమ్మగారిచే ఆంగ్రప్రతిక చదువఁ బడి ప్రస్తుతదేశపరిస్థితులను గూర్చియు, మహాత్ముని యుద్వము ప్రస్తుతోపవాసవ్రతకారణములను గూర్చియు తృప్త్యముగ నుపన్యసించబడినది. పిమ్మట శ్రీ గం॥ బు॥రా సుబ్బమ్మ గారు, హిందూ మహాముద్దీయమైత్రిని గూర్చియు, ఖద్దరు ధారణమునుగూర్చియు, వృద్ధువధురవైరిని గీతా భాగవతోప మా స ము ల తో చా ల వ ర కు ప న్య సించిరి. అనంతరము మరి కొందరిచే ఖద్దరు ధారణము హిందూ మహాముద్దీయ మైత్రి, సర్వసమాచరభావము, అస్పృశ్యతా నివారణము, వికమత్యము మొదలగు విషయములను గురించి విపులముగ నుపన్యసించబడినది. సుమారు 50 గంటలకు సభ జయప్రథముగ ముగింపబడినది. కొందరు స్త్రీలు ఉపవాసవ్రతము నాచరించిరి. కొంతతడవు రాట్నము వడుకఁబడి నేర్పబడినది. ద్వితీయసమావేశము సుమారు 50కు ముగింపబడినది. 3 గంటకు ప్రారంభింపబడి నాఁడు గూడ అధ్యక్షురాలగు రాజాబాయమ్మ గారిచే ఆంగ్రప్రతిక చదువఁబడి ప్రస్తుతపరిస్థితులనుగూర్చియు, భవిష్యత్కైర్దవ్యమును గూర్చియు, విపులముగ నాహ్లాదకరముగ నుపన్యసించబడినది. ఇంకను కొందరు ఖద్దరు వికమత్యము నూలునడుతుటయొక్క యాచర్యకము, అందులకు స్త్రీలు ప్రధానపాత్రములను నిత్యాదివిషయములగుగూర్చి చాలవరకు చెప్పబడినది. పిమ్మట జయప్రథముగ సభ ముగింపబడినది. వాడు సుమారు 50 మంది స్త్రీలతో విచ్చేసిరి. మొత్తముమీద రెండుదినములను గంత్యపికరముగ జయజయధ్వనములతో మంగళహారతులతో మహాత్ముని కాయురారోగ్యాభివృద్ధిగోరుమ స్వరాజ్యస్థితిగోరుచు, సభలు ముగింపబడినవి వ్రాయుటకు మిగుల సంతోషించుచున్నాము. నేడు గూడ చాలవఱకు రాట్నము వడుకుట సేపుట జరుపబడినది.

మనపాక కమలమ్మ

ద్రోణారాజు లక్ష్మీబాయమ్మ, బందరు, స్త్రీకాంగ్రెసుసంఘము, 26.9.24

ఆంధ్రపత్రిక

1924.వ సం॥ 30.వ తేది

మంగళవారము

జపాను ప్రశ్న

నానారాష్ట్ర సంఘసభయందు జపాను ప్రతినిధియగు అడాచిగారు క్రొత్త ప్రశ్ననడిగి, యూరపియను సభ్యులను కలవరపెట్టెను. ఎక్కడనయినను బానాయనురతిని, ఇతరులకు శ్రీరంగనీతుల బోధించు నపుడు యూరపు ప్రతినిధులు విశాలభావము గనుపఱచెదరు. లేమవంతుకు వచ్చినపుడు మాత్రము, యివి యన్నియు ఏమూలకో బోవును. నానారాష్ట్ర సంఘము తన ధర్మమును నిర్విహింపవలయుననిన, జాతులమధ్యగల మనస్ఫూర్ణముతో లగింపవలయును. ద్వేషభావము పెరుగకుండ జూడవలయును. ఆస్ట్రేలియా మున్నగు దేశములను శ్వేతమయముగా వింపవలయుననియు, శ్వేతేతరులను రాకుండ చేయవలయుననియు, ఏర్పాటు జరుగుచున్నది. ఇంట స్వాతంత్ర్యములే భారతీయులెట్టి యిడుమల బడుచున్నను, స్వాతంత్ర్యదేశములకు జెందిన జపానీయులు మున్నగువారు, తెల్లవారి నిరంకుశత్వమును సహించి యూరకుండజాలరు. ఆస్ట్రేలియాకును జపానుకును, అమెరికాకును జపానుకును మధ్య, ద్వేషాగ్ని రాజుచున్నది. రంగుభేదము పరిస్పర స్నేహమునకును, చేరికకును భంగకరమగుచో, ప్రపంచశాంతి ఎటుల గుడురును? ఆసియా, యూరపుఖండములకు సమ్మేళన మెటులగును? నానారాష్ట్ర సంఘములలో నెన్నియు ప్రజలబలికే, ఇండ్లయొద్ద పొరాడుచుండుటవలన నినుమంతయు లాభమండదు. అందుచే నిట్టి దుస్స్థితి జనింపకుండ చేయుట ముఖ్యమని చెలువ నక్కరలేదు.

తెలుపు నలుపు విభేదమును పరిగణించుట కేవల ఆంతరంగిక సమస్యయనియు, ఇట్టి సమస్యతో జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు నానారాష్ట్ర సంఘముకు ఓలులేదనియు, ఆస్ట్రేలియాబలుకుట కిప్పుడవకాశము గలదు. గృహవ్యవహారములలో పాల్గొనుటకు, నానారాష్ట్ర సంఘమున కవకాశములేకుండ చేయబడినది. దీని యర్థమేమి? యూరపియనుజాతులకు, ప్రస్తుతపు సౌకర్యము లన్నియు నిలిచి యుండును. ఇంపీరియలిజమున కెట్టిభంగము వాటిల్లదు. నానారాష్ట్ర సంఘమువారి ఆగ్రహము, ఏ చిన్నజాతులపై ననో ప్రసరించుటయు, అవి దండనకు పాల్గొనుటయు నిహజము. అంతియగానిపెద్ద జాతులు గలిగించెడి కలహముల కయ్యవి బాధ్యత వహింపవు. ఆసియావాసులు శ్వేతేతరులగుటచే, వారిని అధినివేశరాజ్యము లెన్నిబాధల చెట్టినను, జోక్యము కలుగజేసికొనువా రుండరు. ప్రపంచ శాంతి భంగముకలిగించి, కలవరకారణ మగుచున్నపుడు యెడ ఆంతరంగిక సమస్య కానేరదు. దానిని నివరించుటకు నానారాష్ట్ర సంఘమున కధికార ముండవలెను. ఇంకొకవిషయము నాలోచింపవచ్చును. హిందూదేశము నానారాష్ట్ర సంఘము

నందు, సభ్యురాలుగ నున్నది. ఇతర దేశములతో బాటు ఖర్చు లన్నిటిని భరించుచున్నది.

నానారాష్ట్ర సంఘమునందన్ని జాతులకును ఆంతరంగిక స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యముగలదు. ఒక్క హిందూదేశమే స్వపరిపాలనము లేని దేశముగ గనుపించును. ఇంట స్వపరిపాలనము ననుభవించుకుండ నానారాష్ట్ర సంఘమున సభ్యురాలుగ నుండుటచే హిందూదేశమునకు గలిగెడి ఎక్కుడు కీర్తి యుండజాలదు. కృత్రిమాలంకారములతో నినుమంతయు లాభముండదు. మీదుమిక్కిలి హిందూదేశస్థితి స్వతంత్రజాతులకు నవ్వుపుట్టించుచుండును. హిందూదేశము తన ప్రతినిధిని ఎన్ని కొనిబంపుటకు వీలులేదు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు భారతీయునయినను నియమింపరు. హార్డింజి ప్రభువుగారు హిందూదేశ ప్రతినిధిగ నియమింపబడుట ఎంత కఠినసాధ్యదమో చెలువనక్కరలేదు. హిందూదేశము నిజశారవము సంపాదించవలయుననిన, హిందూదేశ ప్రతినిధి ప్రజాశయములను తెలుపవలయుననిన, ముందుగ స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును పొందవలయును. ఇంగ్లండు హిందూదేశమున కెంతకాలమునను స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించుకున్నచో నానారాష్ట్ర సంఘము వారు జోక్యము కలుగజేసికొనుట ధర్మము కాని ఆంతరంగిక వ్యవహారములలో నానారాష్ట్ర సంఘము జోక్యము కలుగజేసికొన వీలులేదని ఇంగ్లండు సాకుబలుకవచ్చును. తన యిచ్చవచ్చి నంతకాలమువరకు స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించనని జెప్పవచ్చును.

అందుచే ఆంతరంగిక సమస్యల కమునను యొక పరిమితిగలదు. కలహకారణములై మన స్ఫూర్ణ బెంచునపుడు, ఆంతరంగిక సమస్యలు బహిరంగ సమస్యలగును. వీనిని పరిష్కరించుటకు నానారాష్ట్ర సంఘమున కధికారములేనిచో, యీ సంఘమును కట్టిబెట్టవచ్చును. జపాను ప్రతినిధియగు అడాచిగారు రండుచేతనే నవరణ నెకదానిని ప్రతిపాదించిరి. ఆంతరంగిక సమస్యలయొక్క పరిమితిని విశాలపరచవలయునని వీరు సూచించిరి. శ్వేత ఆస్ట్రేలియా పద్ధతి ఆంతరంగిక సమస్య గాదనియు, దానిని పరిష్కరించుటకు నానారాష్ట్ర సంఘమున కధికార ముండవలయుననియు, వివిధజాతులమధ్య గల వివాదముల నన్నిటిని పరిష్కరింపవలయుననియు, అడాచిగారు హెచ్చరించిరి. వీరి నవరణను ఇంగ్లండు, ఆస్ట్రేలియా ప్రతినిధులు ప్రతిఘటించుట వింతగాదు. అడాచిగారి ప్రతిపాదనము, యూరపియనుల కాశ్చర్యము గలిగించెను. ఇట్టి ప్రశ్న యుదయించునని వా రూహింపకబోయిరి. అడాచిగారు ఒంటిరివారగుటచే, తమ నవరణను తుదకు సహించుకొనిరి. అయినను జపాను ఇందుకు సంబంధించిన నిబంధన నంగీకరింపజాలరని వీరు నుడివిరి. అడాచిగారి సూచనను ప్రత్యేకోప సంఘమువారు విచారించుచున్నారట. హిందూదేశము తన ప్రతినిధిని స్వయముగ బంపియున్నచో అడాచిగారు రడిగనే ప్రశ్ననే అడిగియుండెడిది. అన్ని జాతులకును స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యమిచ్చి, కలహకారణములను పూర్తిగ తొలగించినగాని, పొరాటును లంతరింపవు. ఇట్టి ముఖ్యవిషయమును వదిలి, నిరర్థకమగు తీర్మానముల గావించిన నేమి లాభము?

కార్యరేషను ఎన్నికలు:

సం త్యాగరాయచెట్టిగారి ఆగ్రహము

ధనపాల మొదలియారుగారిని అభినందించుటకై రాయపురిము రేటుపేయర్ల సంఘమువారు కూర్చిన సమావేశమునకు, సర్ పి. త్యాగరాయ చెట్టిగారు రధ్యక్షతవహించి స్వరాజ్యపక్షమువారి చర్యలను కడుతీవ్రముగ విమర్శించిరి. స్వరాజ్య పక్షమనుటకన్న కాంగ్రెసు పక్షమనిన ఎక్కుడుగ సమంజసముగ నుండెడిది. ఏలనన కాంగ్రెసు ఎన్నికలలో గలిచిన వారిలో స్వరాజ్యపక్షమునకు జెందని వారుగూడ గలరు. ఆవిషయమటుండ త్యాగరాయ చెట్టిగారి ప్రసంగము విమర్శన పరిమితిని దాటిబోయి కేవల దూషణకింద పరిణమించినది. హేతువులే నపుడు ఎదుటివానినిదిట్టుమను సామ్యమున కాంగ్రెసు పక్షమువారిని దూషించుటతో వీరు తమ ప్రసంగమును పూర్తిజేసిరి. “జస్టిసు” పత్రికలో ప్రచురింపబడిన వృత్తాంతమును జూడన తాముగట్టిన భవనము కూలిపోయినందులకు త్యాగరాయచెట్టిగారికి పట్టరాని ఆగ్రహము గలిగెనని యూహింపవచ్చును. వీరివాదము ప్రకారము ప్రజలు స్వరాజ్య పక్షమువారిపై గల సభిమానముచే నూతన ప్రతినిధుల నెన్నికొనలేదనియు, ప్రాతికొన్నిలరులపై గల కోపముచే నిటుల గావించిరినియు తాముపిలిపించి యడిగినను వోటరులు వినలేదనియు తెలియచున్నది. ఇందునుబట్టి ప్రాత కొన్నిలరులు ప్రజల విశ్వాసమును కోల్పోయిరినియు అందుచే వాని పదవు లంతరించెననియు స్పష్టమగుచున్నది. వెనుకటి కొన్నిలరులు ప్రజాభీష్టమును నెఱవేర్చుటకు ప్రజలు క్రొత్త వారి నెన్నుకొనుట యందు తప్పేమియు లేదుగదా. క్రొత్త కొన్నిలరులు పిన్నవయస్కులనియు, అనుభవము లేనివారనియు, త్యాగరాయచెట్టిగారు విమర్శించుచున్నారు. అటులగుచో, వోటరులు వీరి నెన్నుకొనుటకు కారణమేమి? త్యాగరాయ చెట్టిగారిపక్షము వారిని ప్రజలెన్నుకొనునపుడు వారువివేకవంతులై నేడు క్రొత్తవారి నెన్నుకొనుటచే వివేకశూన్యులయిరా? క్రొత్తవారిని, చిన్నవారిని ఎన్నుకొనుటకు కారణ మేమెయ్యండు? చిత్కాలము నుండి యు పలుకుబడిగలిగి కార్పొరేషనులో స్థావరమేర్పరుచుకొనినవారిని, ఓటరు లేని నిరాకరింపవలయును? కాంగ్రెసుపక్షమువారి కార్యక్రమమును, వారి స్వాతంత్ర్య నిరతియు, ప్రజల కనుకూలించుటచేతనే అట్టివారి నెన్నుకొనుట తటస్థమే. నూతన ప్రతినిధులు తమ విధిని నెఱవేర్చునిచో, వోటరులు ఈ మారు ఇంకొకరి నెన్నుకొనవచ్చును. కాని ఒక్క విషయమును మాత్రము నిష్పక్షపాతబుద్ధిగలవారై రంగీకరింపక తప్పదు. వర్ణవ్యవస్థ సాధారముగ జేసికొని, తమతమ కులములకు జందినవారినే వోటరులు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనుటవలన, నగరాభివృద్ధి కాటుకము గలిగెను. అట్టి దుస్స్థితిని తొలగించుటకు పాలుబడిన శ్రీనివాసయ్యంగారు స్తుత్యార్హులు. ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో ఓటరులు వర్ణభేదము సాధారముగ జేసికొనరయిరి. హిందువులు మహమ్మదీయులను క్రైస్తవులను ఎన్నుకొనిరి. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరుల నెన్నుకొనిరి. వెనుకటి జాతిద్వేషము తొలగి, నగరమునందనుకూల వాతావర

అము ప్రబలము. కాంగ్రెసుపక్షము, జాతీయద్యమమును సహించినది, ప్రజలకు వెల్లడియయ్యెను. యి వకులు కార్పరేషను సభలో బ్రవేశించిరి, త్యాగరాయ చెట్టిగారు నిందించుచున్నారు. యవజనులు ప్రవేశింపగూడదా? వృద్ధులు వాకి చోటియగూడదా? ఏదేశమునందయినను, యవజనులైన నే పురోభివృద్ధి యాధారపడియుండును. వారక్యము నూతనాశయములను స్వీకరింపనియక, పురాతనమార్గముల వంకకే దృష్టిని మరల్చుచుండును. కడచిన ఎన్ని కలలో విజయముగాంచిన, హిందవులును, మహమ్మదీయులును, క్రైస్తవులును, సమరులును, దేశ సేవా తత్పరులును, స్వరాజ్యసంపాదనా దక్షులము లునని జెప్పవచ్చును. అట్టివారిని నిందించి, త్యాగ రాయచెట్టిగారు తమ యవసానమును వెల్లడిజేయు చున్నారు. ప్రజాహిత జీవితమునందు వీరు పాల్గొనని సమయమున, యిట్టి ప్రసంగమును గావించు కుండిన బాగుండెడిది. మహమ్మదీయ దుండగిండ్లు తిరువళ్ళిక్కేలో దిగి, వోటరులను దేశికాచార్యుల గారికి వోటియకుండ బెదిరించి బలవంతపెట్టె రట. స్వరాజ్య పక్షము, రాజీ పక్షముని త్యాగరాయ చెట్టిగారు పలుకుట వారి గౌరవమునకు తిరియుండలేదు. రాయపురము డివిజనులో వావిళ్ళ వేంకటేశ్వరశాస్త్రిగారు ఆలస్యముగ నిలచియుండుటచేతను సరియగు ప్రయత్నములు జరిగియుండక బోవుటచేతను అవజయము గలిగినను అంతమాత్రముచే సంతసించుటకు జస్తిను యక్షమువారి కవకాశములేదు. తెలుగు ముద్రాయంత్రశాలాధికారికి మ్యూనిసిపలు వ్యవహారము లేమి తెలియనని త్యాగరాయ చెట్టిగారు గుచ్చుచున్నారు. కార్పరేషను సభలో ఏవృత్తిగలవారు ప్రవేశింపవలయునో తెలియకున్నది. శ్రీనివాసయ్యంగారు మంత్రిపదవిని కార్యనిర్వాహణోద్యోగ పదవిని సంపాదించలేక భగ్నశయ్యై తుద కీటుల దరిగనని చెట్టిగారు బలుకుట చే నేమి లాభము గలుగునో చెప్పజాలము. రాయపురము పరిపాలన మీ మాత్రము అనుకూలముగ లేదని ధనపాల మొదలియూరుగారికి అనుచుచదివిన కూపరుగారి అంత్యోపన్యాసమువలననే గ్రహించవచ్చును. వీరియెన్నిక ఓటరులను సంత్రిప్తి పరుపలేదని ఇందుమూలమున విదితి మగుచున్నది. త్యాగరాయచెట్టిగారి ప్రసంగము మిగిలిన కార్పరేషను స్థానములగూడ స్వాధీనపరుచుకొనుటకు కాంగ్రెసు పక్షమువారి కెక్కుడు ప్రోద్బలము గలుగజేయునని తలంపవచ్చును. స్థానిక స్వపరిపాలనమును చక్కబరుచుటకు చెన్ననగరి మధిఃముగ ప్రయత్నించి విజయము బడయుగాక!

దాలాలుగారి రాజీనామా
హిందూదేశపు హైకమిషనరు పదవిని సరదాలాల్ గారి కచ్చిననాటించుచు, అనంత్య ప్రకరమగు వార్తలు బుచ్చుచున్నది. వీరిద్వారా హిందూదేశమునకు గావలసిన సరకులను గొనవలయును. సరుకు లెక్కడ చొకగదొరికిన నక్కడకొనవలయునని, శాసనసభవారు తీర్మానించుచుండిరి. దాలాల్ గారి తీర్మానమును సఫలపరచునెంచుట సహజము. దాలాల్ గారు సమరులు. దేశాభిమానులు. కరెన్సీ కమిషనులో సభ్యులుగనుండి స్వతంత్రాభిప్రాయమును తెలిపియుండిరి. మారకపురేటును 1 పిల్లి

ఆంధ్ర గాంధీ మహాత్ముని వుజాని డి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

30-9-21

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివఱకు	చందాలు	ఇదివఱకు	చంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
విశాఖపట్నంజిల్లా సాలూరు తాలూకా ప్రచారకులు పురిపండా అప్పల స్వామిగారి ద్వారా	49142-10-5	విశాఖపట్నంజిల్లా సాలూరు తాలూకా శివరామపురము అగ్ర హారము వసూలు పురిపండా అప్పల స్వామిగారి ద్వారా	24175-0-11
భాగవతుల సుబ్బరామయ్యగారి కుమార్తె భారసాల సందర్భమున	5-2-0		
	5.0 0		4-6-0
	49152-12-5		24179-6-11

పూజానిధికి సామ్యముబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తింటుకెట్టివిధి, మద్రాసు

గు నాల్గుపెన్నెలుగ నిర్ణయింపవలెననియు, 2 పిల్లింగులను నిర్ణయించుట అసంభవమనియు సూచించి యుండిరి. దాలాలుగారి యభిప్రాయములు ప్రాతకాలపునాటివని, ఆత్మేపించినవారు గలరు. కాని దాలాలుగారు జెప్పిన సంగతులే తుదకు రూఢియయ్యెను. రెండు పిల్లింగులు గ మారక మెన్నడును నిలిచియుండలేదు. తుద కది పిల్లింగు నాల్గు పెన్నెలయినది. దాలాలుగారు హైకమిషనరుగనుండి హిందూదేశక్షేమమును పెంపొందించుటకు ఎక్కుడుగ పాటుపడి యున్నారు. కాని వీరిప్రయత్నములనుక్రింది యూరపియను యద్యోగులు సాగవీయకబోయిరిని తెలియుచున్నది. ఆత్మకారవమును నిలుపుకొన వీలులేక దాలాలుగారు రాజీనామా నొచ్చియుండురు. సామాజ్య ప్రదర్శన సందర్భమునగూడ, దాలాల్ గారి హితమును బోధింపవలయు. వినవచ్చెను. దాలాలుగారు తమ రాజీనామాకుగల నిజకారణములను ప్రకటించుట యవసరము. ఇట్టి స్థానమునందు మరల నే భారతీయుడును గౌరవముతో నలంకరింపజాలడు. తమధర్మమును కొంచెము స్వతంత్రముగ నెఱవేర్చదలచిన భారతీయులందరకును, యిట్టి సంతకములే వాటిల్లుచున్నవి. భారతీయులు కున్నతో ద్యోగములు లభించినమాత్రమున, అంతయు నెఱవేరునని తలచెడివారికి, యిట్టి నిదర్శనములు గుణపాఠమును నేర్పుచున్నవి.

రుష్యాసంధి—లేబరుపక్షము
రుష్యాతో సంధిని జేసికొనందులకు లేబరు పక్షమువారిని లిబరలు కన్ఫర్మేట్లు పక్షములవారి కువురును నిందించుచున్నారు. ప్రధానమంత్రియగు మాడ్లాన్డుగారు డబ్లిన్ గరమున ముచ్చటించుచు తమచర్యను సమర్పించుకొనిరి. రుష్యాతో సంధి జేసికొనినందులకు మాడ్లాన్డుగారిని బాల్లివిన్టు అని పిలిచిరట. కాని వెనుకటి ప్రభుత్వములు సాధింపలేని వ్యవహారమును మాడ్లాన్డుగారు ధైర్యముతో పరిష్కరించినందుకు సందియములేదు. లాయడు జార్జిగారి జెడరింపుల నిసందర్భమున పాటింప నక్కరలేదు. లాయడు జార్జిగారు అనవసరముగ

గంగ్రగళము జేయుచున్నారు. తమచర్యను పార్లమెంటుసభవారు ఖండించి విశ్వాస రాహిత్యము జూపినను మాడ్లాన్డుగారు లక్ష్యపెట్టరు. తమపదవికి రాజీనామా నొచ్చి మరల ప్రజలకు విన్నవించుటకు మాడ్లాన్డుగారు సంసిద్ధులుగనున్నారు. బ్రిటీషు ప్రజలు రుష్యాతో సంధిజేసికొనుటకు నిష్పక్షపాదరనుటకు సందియములేదు. రుష్యాతో నింకను విరోధము సాధించుటవలన ఇంగ్లండుకే ఎక్కుడు నష్టముగలుగును. ఇందుచే రుష్యా ఇంగ్లండులకెంత త్వరిత సందిగుదిరిననంత శ్రేయస్కరమని ప్రజలు భావింపక మానరు. మరల ఎన్నికలు జరుగవలసినయెడల, లేబరు పక్షమునకే ఎక్కుడుబలము గలుగును. లిబరలు కన్ఫర్మేట్లుపక్షముల యార్థాటములు ప్రయోజనరహితము లగును. భావిపరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును.

ఎంత తప్పు!
కలకత్తా మెట్రపాలిటనుగు రివరెండు వెన్సు కాటుగారు డిల్లీ సమావేశమునకు వెడలిరి. హిందూదేశమునందలి ఇంగ్లీషుచర్చి కంతకును వీరు అధిపతులు. ఇట్టిహోదాగలవారు మహాత్ముని ప్రతముచే ప్రేరేపితులగుట, ఆంగ్లోహైందవ పత్రికలకు కంటకముగనుండుట వింతగాదు. ఇంతటితో బోక, మెట్రపాలిటనుగారు గాంధీమహాత్ముని కొకలేఖను వ్రాసిరి. ఆ లేఖయందు “ప్రియమగు గాంధీమహాత్మా” అని వీరు ప్రారంభించిరి. ఈలేఖను జూట ముద్రాసు మెయిలుపత్రిక మండి పడినది. బ్రిటీషువారి హృదయముచుగూడ కరగించి, మహాత్ముడు వారి సన్మానమునకు బాత్రు డగుచున్నాడు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకునుమాత్రమే గాక, భారతీయులకును క్రైస్తవులకునుగూడ మహాత్ముడు బంధముగ నుండెడినీతి యరుదెంచినది. మెయిలు బోలు పత్రికల కెంతకోపము గలిగినను, మహాత్మునిశక్తిని ఆధునిక ప్రపంచమంతయు గుర్తింపక మానదు. ఆంధ్రానుగారి ప్రకటనముగాంచిన, మహాత్ముని ఆత్మలాధిక్యము సువ్యక్త మగును. మహాత్ముని సంకల్ప మిడేరుగాక!

విదేశపార్లు

ప్రపంచ శాంతి

నైన్యముల తగ్గించునంది

జాతీయమితి యేర్పాటులు

జపాను వైఖరి

జనీవా, సెప్టెం 27:—నైన్యములను తగ్గించు నందిని గూర్చి తుమ్మసాయిదాసు దెలుపుచు డా॥ బెనిసుగారు జాతి సమితిలోని మూడవ ఉపసంఘమువారికి నివేదికను చాఖలు జేసిరి. ఇది యిదివరకు జరిగిన వాటన్నిటికన్న యెక్కువ సదుపాయములు గలది.

ఇందలి 6 వ నిబంధన యుద్ధమునకు గడంగునాడదని కాపించుచున్నది. 10 వ నిబంధనప్రకారము యుద్ధమునకు గడంగు దేశములను శిక్షించుటకు సభవారి కధికారముగలదు.

7 వ నిబంధన యీసంధియందు సంతకముచేయు సభ్యులు వైషమ్యములు పెరుగుచున్న లేమియు జేయరాదని కాపించుచున్నది. ఈరీతిగా సంధినిబంధనలకు వ్యతిరేకముగా నడచు వారిపై వచ్చు ఫిర్యాదులను సభవారు విచారింపి నేరస్థులచే నవ్వు పరిహార మిప్పించి ప్రపంచశాంతికి భంగకరముగ పరిస్థితులను చక్కబెట్టుట కధికారము గలదు. ఈసంధినియామకములందు సభవారు శాంతిభంగపరిస్థితుల నేరీతిగా తొలగింపవలెనో నిరూపించియుండలేదు. కాని, అవసరసమయములందు సభ్యులలో 2/3 సంఖ్య ఒప్పుకొనిన యెట్టి ప్రయత్నములైన జేయుట కధికార మొసంగబడెను.

నైన్యముల అధికారము

ఈ ప్రపంచశాంతిసంధిభంగము రాకుండ కాపాడుటకు యే ప్రభుత్వమునా రెండువైపుము నొసగవలెనో కాన్సిలువారు నిర్ణయించెదరు. (ప్రతిరాష్ట్రమును తన నైన్యములను తనవద్ద నుంచుకొనును.

జాతీయమితిసభ సభ్యులెల్లరిని మరతుల నాచరణలో నుంచు మని గోరునపుడు జలపాతమువలెగాక, పురమాయింపు సంఘముగా నుండునుగాని కార్యనిర్వాహకసంఘముగా బాధ్యత వహింపజాలదని డా॥ బెనిసుగారు బోధపరచిరి.

అంతర్జాతీయ సమావేశము

సమితిసభ్యులను మూలనిర్ణయపత్రము (ప్రాటోకోలు) అంగీకరించుచున్నారని తీర్మానముతో నివేదిక ముగిసెను. జనీవా లోని నైన్యములతగ్గించుటకు అంతర్జాతీయసమావేశమును గావించు పనునియు నైన్యముల ఒడంబడికనుగూర్చి నిర్ణయ మేర్పాటుజేయుటకై ఒక ఉపసంఘము నేర్పరచు మనియు ఆ తీర్మానము సభవారిని గోరుచున్నది.

సంతకము చేయు నివారణితి

చర్చయందు న్యూజిలండు సభ్యుడు సర్ జేమ్సు ఆల్సెను గారు, మూలనిర్ణయపత్రము యందు సంతకము జేయనివారికెట్టి బాధ్యత యుండునని ప్రశ్నించిరి. అవసరమగునపుడు యెంత నైన్యము హాజరుగా నున్నది యెవరు ముందుగా దెలిపెదనని ప్రశ్నించిరి. మరియు ప్రతియందు సంతకము జేయుసభ్యులెల్లరు సమితిసభ్యులేనా? ఇవన్నియు విపులముగా దెలిపినచో న్యూజిలాండుకు సంబంధించి సంతకము మూలనిర్ణయపత్రము సంకల్పపీకరముగనే యుండునని దెలిపిరి. డా॥ బెనిసుగారు విపులముగ సమాధానము దెలిపిరి. అంతట సభ వాటికి ముగిసెను.

జపానుసవరణ

జనీవా, 28:—మూలనిర్ణయ పత్రముయందు 5 వ నిబంధనకు జపాను ప్రతినిధి ఆదాచిగారు ప్రతిపాదించిన సవరణ యీరీతిగా నున్నది. — “వివిధదేశముల మధ్య సమాధానము కుదిర్చి శాంతిని కాపాడు యత్నములకు భంగముకలుగకుండా”. కానిదీనికి బ్రిటిషువారును ఆస్ట్రేలియావారును అడ్డుదగులుబెట్టి ఉపసంహరించుకొనిరి. కాని యీవిషయము పూర్తిగా పరిష్కరింపబడలేదు.

ఆదాచి గారు యింకను స్థిరదేశమును దెలుపలేదు, బహుశః ఆన న ఒప్పుకొనవచ్చును.

ప్రమాదనూచన

లండను, సెప్టెంబరు 27:—ఆదాచిగారి సవరణకు సంబంధించిన చిక్కులు పరిష్కరింపబడినచో గతనెలదినముల

నుండి జనీవాలో జరుగు ప్రయత్నములు నిష్ఫలములగునని జనీ వాలిలేఖరి మాంచెట్టరుగార్డియను పత్రికకు దెలుపుచున్నాడు. ఎం. లాచారిగారు (ప్రాన్సు) సామాన్యముగ జపాను కోర్కెలను ఒలపరచుచుండిరి. ఆదాచిగారు తన సవరణామోదించబడు నూచన ఒకపడకుండుటచే ఉపసంహరించుకొనినను జపాను మూలనిర్ణయపత్రమువిషయమున తనకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల నేర్పరచుకొన్నదని ఆయన ప్రకటించియుండెను.

ఆర్థికప్రతిబంధకము

జనీవా, 27:—ఒడంబడిక నల్లంఘించినచో ఆరాష్ట్రముపై విధింపవలసిన ఆర్థికప్రతిబంధకమును నిర్ణయించు తీర్మానము వేరొక సమావేశమునందు చర్చించుటకు సభవారు నిశ్చయించిరి.

ఆతీర్మానము 16 వ నిబంధనకు సవరణరూపమున నున్నది. నేరము గావించు రాష్ట్రముతో నితరరాష్ట్రములు ఆర్థిక వ్యాపారసంబంధములన్నియు వదలుకొనవలెనని యాతీర్మానము కాపించుచున్నది.

నాల్గవ ఉపసంఘమున కధ్యక్షుడుగా నుండిన ఆదాచి గారు, నైన్యముల ఒడంబడికకు సవరణలు ప్రతిపాదించిన వారి నభినందించిరి.

తగాయివా యందున్న విషయము కేవలము స్వదేశీయ సంపర్కము గలదని తప్పించుకొనుట కవకాశమున్నది నిబంధనకు జపాను అంగీకరింపజాలదని దెలిపెను.

సభ్యులుకానివారిబాధ్యత

జనీవా, సెప్టెంబరు 28:—సభ్యులుకానివారుగూడ, శాంతిస్థాపనకంగీకరింపవలెనో సభ్యులకువలెనే శిక్షార్హులగు యరని ఉపసంఘమువారి న్యాయసంబంధముగ మరతులను దెలిపిరి.

నివేదిక అంగీకరింపబడెను.

మూడవ ఉపసంఘమువారు డా॥ బెనిసుగారి నివేదికను, ఎం. లాచారిగారు (నార్వే) ప్రతిపాదించిన తీర్మానము నంగీకరించుటతో తమ పని ముగించిరి. నైన్యముల తగ్గించుటకు గూర్చి సభగూడునపుడు జేయునన్న కొన్ని నూచన లాతీర్మాన మునందు తెలుపబడెను. డా॥ బెనిసుగారి నివేదికయందు చాల నిబంధనలు సవరింపబడినవి. ఈరీతిగా మూలనిర్ణయపత్రమునందు నైన్యములు తగ్గించుటకు శాంతి చంద్రక్షణము సంబంధించిన విషయములపై చర్చ ముగిసినది. ఇంకను మధ్యవర్తిత్వమును గూర్చియున్నది. ఇదిగూడ రేపు ముగియగలదు.

నైన్యముల తగ్గింపజేయువిధము

ఒడిపోయిన రాష్ట్రముల నైన్యముల సమితివారు తగ్గింపజేయుటకై ఒకవిచారణసంఘమును నియమించుటకు సభవారంగీకరించిరి. ఆ ఉపసంఘమునందు సరిహద్దురాష్ట్రముల ప్రతినిధియొకడును, అసెసరులుగా కొందరు నుందురు.

మూలనిర్ణయపత్రము - జాపానులభిప్రాయములు

జనీవా, సెప్టెం 29:—ప్రథమసంఘమువారు తీవ్రముగ చర్చానంతరము ధర్మశాస్త్రసంబంధమైన అభ్యుత్థాని నివేదికను ఆమోదించిరి. నేరస్థుని శిక్షించు మరతునుగూర్చి (6వ నిబంధన) జాపాను అభ్యంతరము దెలిపెను.

ఆదాచిగారు జపానుప్రతినిధుల ప్రకటనను జదివిరి. అందిల్లుగలదు:—సమితివారియందేజే మేమున వివిధరాష్ట్రముల మధ్య తగవులుమాన్చి శాంతిస్థాపించుట. ఒడంబడికయందు 15 వ నిబంధనప్రకారము నేరముజేసి యేరాష్ట్రమైనను తప్పించుకొనుటకు పీలుగలదు. నిర్ణయపత్రముయందు 7 వ నిబంధన నేరముజేసినవారిని శిక్షించుటకు తావొసంగక, ఏదేమైన స్వయం సంరక్షణార్థమై యేమైన యత్నించినచో శిక్షించుటకు అవకాశ మిచ్చుచున్నది.

ఈరీతిగా యీనిర్ణయపత్రము అంతర్జాతీయ న్యాయము ను నిర్ణత్యము జేసిన రాష్ట్రమును శిక్షింప నెంచుచున్నది. ఒడంబడికయందు 15 వ నిబంధన నంగీకరించి నవ్వుపోయిన జపాను యిప్పుడు నిర్ణయపత్రముయందు 6వ నిబంధన నంగీకరింపజాలదు.

సవరణపైచర్చ

జాపానుసవరణ కమిటీవారి యభిప్రాయములకు అనుకూలించదుగాన దాని నుపసంహరించుకొనవలెనని ప్రజెలు దేశపుసభ్యుడు దెలిపెను. అధ్యక్షుడు సవరణ నామోదించిరి. ప్రస్తుతము 6వ నిబంధనలోని మరతులు భౌమయు చాలక తీసుకొనునవి.

జ్ఞాపాను సవరణ వివాదకరము గావని బెల్జియను సభ్యుడు కోరినగురు తెలియజేసిరి. ప్రతిరాష్ట్రములనతగాదాలను పరిష్కరించుకొనుటకు అధికారమున్నదనిరి.

ఈసవరణకు ఒక ప్రత్యేక నిపుణుడు అలోచించిన బాగుండునని ఇటలీవారు మూచించిరి.

నైన్యములను తగ్గించుచిత్తు

ఒడంబడిక జపానుచిక్కు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, సెప్టెం 30:—వైవిషయమునగూర్చి విచారింపుటకు చిన్నసంఘము నేర్పాటుజేసిరి. ఇందులో గ్రేటుబ్రిటను ప్రాంసు, ఇటలీ, జపానుప్రతినిధులు లున్నారు. వీరు దీనినిగూర్చి పరిశీలించుచున్నారని జనీవావార్తలు తెలుపుచున్నవి.

వికసీరు మహారాజా గారు

లండను, సెప్టెంబరు 29:—వికసీరు మహారాజాగారు జనీవానుండిలండను తిరిగివచ్చిరి.

మసోలు - తురుష్కులదాడి

బ్రిటిషు ఇరాకు అధికారుల యభిప్రాయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—ఇటీవల తురుష్కులు మసోలుపై సల్పినదాడినిగూర్చి బ్రిటిషు ఇరాకు అధికారులు లానేను ఒడంబడిక మూడవనూత్రము ననుసరించి ఇట్లు తెలుపుచున్నారు. 1923 జూలై మాసములో ఉన్న పరిస్థితులనే ఈ రాష్ట్రములందు గ్రేటుబ్రిటను, తర్కి ప్రవేశబెట్టుటకు అంగీకారమును కుదుర్చుకొనజాలకున్న జాతీయమితి తీర్పు జెప్పబడువరకు ఓపిక బెట్టియుండవలెనని ఆమూడవనూత్రమున నున్నది.

ఆగస్టు 1 వ తేదీన జాలామర్కు తురుష్కు గవర్నరును అస్సీరియనులు బట్టుకొనిరి. ఆయన బలమును గూడ, అస్సీరియా రాజ్యముపై దాడి వెడలుటచే విజృంభించుటచే పట్టుకొనబడెను. కాని తక్షణమే వారిని వదలివేసిరి. దానిమీద తురుష్కులు ఇటీవల ఏర్పాటు చేయబడిన అస్సీరియా గ్రామములమీదబడిరి. ఇరాకు సరిహద్దు పై వనగు జకో అను పట్టణమును పట్టుకొనబెదరించిరి. తురుష్కుల రాకపోకల మార్గములను బ్రిటిషు వైమానికులు ముట్టడించిరి. కొందరు లోనికి పారడోగి ఈవరకు రాకుండ జేసిరి.

ఆంగ్లో హెడజాబి ఒడంబడిక

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—ఆంగ్లో హెడజాబి ఒడంబడికను సవరణజేసి లండనుకు తీసికొలవచ్చిన హుసేనురాజు ప్రతినిధి పూర్వము తయారుచేయబడిన ఒడంబడికయందు గల ఆక్షేపణ లన్నిటినిహుసేనురాజుగారుపసంహరించుకొనిరనియు ప్రస్తుతపుటొడంబడిక బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయముప్రకారమున్నదనియు తెలియజేసెను. అందుచే శీఘ్రముగనే ఆంగ్లో హెడజాబి ఒడంబడిక సంతకము గావచ్చుననిరి.

మెక్కా-ఇంకను వాహబీల

చేతిలోబడలేదు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, సెప్టెం 30:—వాహబీలుమెక్కాను ఉపద్రవకరముగ పరిస్థితులయందుంచినను ఇంతవరకు వారిచే జిక్కజేదని లండను రాజ్యాంగవర్గమువారు తెలుపుచున్నారు. యాత్రికులు పోవుమార్గములకు అపాయమును గల్గించిరని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనెదరని అధికారరీత్యా ప్రమాణముగ తెలుపుచున్నారు. కాని ఇంతవరకు అట్లు జోక్యము కలుగజేసికొనటకు అవసరము కనిపించలేదు.

సోవియటు సంచి

బ్రిటిషువారి ప్రతికూలత

లండను, సెప్టెంబరు 28:—అంగ్లో సోవియటు సంచిని గూర్చి ఇంగ్లాండులో ప్రబలిత ప్రతికూలతలను ముగిసిన ఒక నూతన పత్రిక కారణమైనది. సోవియటు నాయకులు కమ్యూనిస్టులు, పత్రికలు అందరూ గూడ సంచి సోవియటును హానికరమని ప్రకటింపసాగిరి. కావున దానిని ఖాళీపరచుట మంచిదాకా దానిని విచారించవలసి యున్నది.

సంచియందు 16వ పేరాను ముఖ్యముగా వారణాసి చేయ గోరుచున్నారు. దానివలన సోవియటు ప్రభుత్వమునకు బ్రిటిషు పరిపాలనపైనుండు అధికారము తొలగిపోవునని వారనుచు న్నారు. యెక్కువయిన రాజ్యములందు విద్యావ్యాప్తమునకు యీ సంచి అంగీకరించుటలేదు. ఇంత యెక్కువత్యాగము గావించుటకు సోవియటు ప్రభుత్వము ఇంగ్లాండువద్దనుండి నష్టపరిహారమును గోరవలసియుండును.

నష్టపరిహారమును మాచించుచు, ఇంగ్లాండు సోవియటు నకు చేరువగానున్న రాష్ట్రములు పోలాండు రహనియాలకు ఇంగ్లాండు యెట్టిపహాయమును జేయగూడదని “ప్రవాద” పత్రిక చెబుచున్నది.

సోవియటు కాసనకర్తలు యీ విషయలన్నింటిని బాగుగ విచారించి ప్రతిపక్ష ఖాళీపరచుటకును గూర్చి ఆలోచించుకొనవలసి యుండునని హెచ్చరింపబడుచున్నారు.

బ్రిటిషువ్యధాని ఉపన్యాసము

లండను, సెప్టెంబరు 27:—డెర్బీలో నొకసభయందు పన్యసించుచు రాష్ట్ర మార్గదర్శకులు తన ప్రభుత్వము దేశమున నాశనమైనట్లులేదనియు యితరలకన్న కార్మికవర్గము వారు బాగాగ పరిపాలించగలరని రజావుజేసినదియు నుడిపిరి.

పార్లమెంటులో సెప్టెంబరు 30 వలేదీన గూడుటను దెబ్బచేయు విధమున దక్షిణభాగముతో సమాధానము కుదుర్చుకొనుటకు అన్ని పక్షముల వారును రావలెనని గోరెను. దక్షిణభాగముతో సరిహద్దునుగ అట్టయిన గౌరవింపవలసి యుండునని చెల్పెను.

జాతీయమిత్రుల యుద్ధమునది లేకుండ జేయవలెననియు, యుద్ధమునకు ప్రజలభయపడని పరిస్థితులేర్పరుచుటకు లేకుండ ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించెననియు చెల్పెను.

ఇతరులు చేయలేనిది లేబరుచేయగలెను

రాష్ట్ర మార్గదర్శకులు రషియాసంచిని గూర్చి ముఖ్యముగా చెల్పిరి అవిషయమున యిబ్బందులు గలవని ఆయనకు చెల్లియెను. ఆతనికొందరు బాల్టివిస్టు అని గూడవలెనని చెల్పెను. “టర్మిత్” సంచిజేసికొనినచో నన్ను మహమ్మదీయుడ వనుచున్నా? ఈసంచివలన ఇంగ్లాండునకు చాలసౌకర్యములుగలవు. రషియాదేశమునకు మనవిస్తువులను విక్రయించవచ్చును. సోవియటుల ప్రచారము నిలచిపోవును. రషియాను యుర్రులకంగీకరించునట్లును. యుద్ధముయమున లాయడు జార్జిగారు రషియాపై విధించిన బాధ్యతల నమలుజుపునట్లు జేయుటయందును యితరప్రభుత్వములు అపజయము గాంచగా లేబరుప్రభుత్వమువారు సెగ్గిరి. హక్కులనింకను నిర్ణయించలేదు. కాని చిత్తుముసాయిదా తయారయినది. దానిప్రకారము నిర్ణయింపబడును.

మనము రషియాకు ఋణమిచ్చుటలేదు. కాని యిప్పుడు మన ప్రాచీనమైనది. ఋణము 100,000,000 పౌనులనుట వ్రేలికెనము. అంత మొత్తము లాయడు జార్జిగారి మనసులోనుండవచ్చును. అందులో మూడవ వంతున పేర్కొనబడలేదు. ఆ ఋణమునందలి మొత్తము యెక్కువగా ఇంగ్లాండువస్తువులనుకొనుటకే వినియోగింపబడును. రషియాను విడచి పెట్టినచో యూరపునందు శాంతిమయము అసంభవము. ఇది యే సంచియేర్పరుచుటకుగల గొప్పకారణము. మేము కామన్ను సభవారికి యేమియు చెల్లవక సహాయము జేయమని మేముడు గము. వారికిష్టములేకున్నచో మాపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము గావించవచ్చును. దేశమునందు మనస్ఫుర్తలగుటకు నన సరము. కాని నిర్బంధించినచో మేము మా యుద్ధకేసులను ప్రకటించుకొన వెలువము.”

రషియాలో రాజుపాలన

రషియాలో ఏకవ్యక్తిపాలన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నది. రషియాను మోనార్కీకలపక్షమువారు గ్రాండుడ్యూకు ఫెలిక్సుగారి జారు చక్రవర్తిగా ప్రకటించిన వార్తను చర్చించుచు, ఆతని హక్కును గూర్చి రాజ్యకుటుంబములో పెద్దది యహోష్టాదెర్వానా మహారాణి యభిప్రాయమును గోరవలెనని నిశ్చయించిరి. ఈవార్తజాతీయోద్యమనాయకుడు డగు గ్రాండుడ్యూనికోలానుగారికి చెల్పిరి.

గ్రీసు బల్గేరియా సహాయము

లండను, సెప్టెంబరు 28:—గ్రీసుబల్గేరియా దేశముల మధ్య ప్రతిపక్ష నిర్ణయించుటకై ఒకవిచారణసంఘమును నియమించుటకు జాతీయమిత్రుల వారి యేర్పాటును ఉభయదేశముల ప్రతినిధుల లంగీకరించిరి. ఈసంఘమునందు న్యూజీలాండు దేశమును ప్రతినిధులు లుండురు. వీరు పుభుత్వములను చెలుపు సమాచారమునుబట్టి యేర్పాటు చేయుదురు.

జాతీయమిత్ర జమాఖర్చు

జనీవా, సెప్టెంబరు 28:—జాతీయమిత్రసభకు 1924సం॥ ఆయవ్యయపట్టిక 22, 658000 బంగారు ఫ్రాంకు లగునని చెల్లి యచేయ బడెను. 1924 సం॥ కంటే 670,000 తక్కువ.

ఇరాకులో పెర్షియనులు

జనీవా, సెప్టెంబరు 27:—ఇరాకునందున్న పెర్షియనులను ఐరోపియనులతో సమముగా జూడవలెనని హక్కునుగూర్చి జాతీయమిత్రుల విచారించిరి.

ఫార్మరు ప్రభువుగారు, యీవిషయము పెర్షియా, ఇరాకు ప్రభుత్వములు రెండింటికని సంబంధించినదగుటచే వారు నిశ్చయించుకొనవలె ననియు, యిరుప్రభుత్వముల మధ్య రాయబారమునకుపుటకు బ్రిటిషువారు తోడ్పడెదరని చెల్పెను. పెర్షియా ప్రసిద్ధి ఆర్థికదేలాగారు పెర్షియా యభిప్రాయమును వెల్లబెట్టిరి. సభవారు రెండుప్రభుత్వములకు యీవిషయమున తెలియజేసెద మనిరి.

టర్మి ప్రాన్సు స్నేహము

పారిసు, సెప్టెంబరు 27:—జనరలు మోగినుగారు ఇన్స్ట్రుమెంటు ఫామాగారితో కలిసి మాట్లాడిరినియు ఉభయలకు స్నేహము గలదనియు అంగీకారము చెల్పుచున్నది.

లేబరు పక్షము

ఎన్నికల కార్యక్రమము

లండను, సెప్టెంబరు 25:—లండనులో ఆక్టోబరు 7 వలేదీని రాష్ట్ర మార్గదర్శకులు అధ్యక్షతనకొంద జరుగనున్న కార్మికపక్ష వార్షికసమావేశమునందు చర్చింపబడు విషయములలో లేబరుపక్షము ఎన్నికల కార్యక్రమ మొకటి. గనులను దేశీయుల పరమెనర్చుట భోజనపదార్థములు మున్నగువాటిని కొని పంచివెట్టు బాధ్యత మునిసిపాలిటీల కొప్పగించుట. వాటిధరలను నిర్ణయించుట. పనిలేనివారిని పోషించుట. భూమిధరల నిర్ణయించి పన్ను విధించుట. వాటినిన్నిటిని గూర్చి చట్టమును ప్రతిపాదించుటకు నూచించబడెను.

కమ్యూనిస్టుల నవనరము

లండను, సెప్టెంబరు 25:—కమ్యూనిస్టు పక్షమువారు లేబరుపక్షమునందు చేర్చుకొనగోరుచు దరఖాస్తుపెట్టుకొన్నచో దానిని నిరాకరించి ఎన్నికలలో వారిని లేబరుసభ్యులుగా గణింపరాదని వార్షికసభయందు శిఫార్సుజేయుటకు లేబరుపక్షము వారు నిశ్చయించిరి.

కమ్యూనిస్టు పక్షమువారి ఆశయములును పద్ధతులును లేబరుపక్షమువారికి సరిపడకుండుటచే వారిని తమలో చేర్చుకొనుటకు వీలులేదని కారణము చెల్లబడెను. లేబరుపక్షమువారు పార్లమెంటులో ప్రజాపాలనపద్ధతి ప్రకారము సాంఘిక స్వతంత్రపాలనగోరెదరు. కమ్యూనిస్టులు ఆయుధములతో గూడిన విప్లవము దన్ను గాగల నిరంకుశపాలనకు ననుకూలురుగానుండురు.

ఇండియను సివిలు సర్వీసు

ఇండియను కలలోనియలు సివిలుసర్వీసు పరిక్షయందు డి. ఆర్. రత్నంగారు 8 వ స్థానమునందు తీర్చుకొనిరి.

నాగపూరు కార్మికసంఘము

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 29:—సర్వసాధారణముగ కార్మికలందరియొక్కయు ముఖ్యముగా ఫానిక కార్మికుల యొక్కయు కేసుములను కాపాడి ఆభివృద్ధిలోనికి తెచ్చుటకు గ్రామీణులలో యీనంఘము స్థాపింపబడినది. (అ. ప్రె.)

దక్షిణ హైద్రాబాదు

(స్వ కీయ వి లే ఖ రి)

యాదవులు-క్రిష్ణజయంతి

గతసంవత్సరమువలెనే ఈ సంవత్సరముగూడ హైద్రాబాదు రెసిడెన్సీ కౌరులోని ప్రేంబంగ్లాయందు యాదవుల జన సమాజమువారు క్రిష్ణజయంతిత్సవమును జయప్రదము జరిపిరి.

భవనమంతయు విద్యుద్దీప్తములతో ప్రకాశవంతముగ యుండెను. అరటికంబములతోను, తోరణ పుష్పచిత్రములతోను చక్కగనలంకరింపబడెను. విడుదినములు యాదవస్త్రీ పురుష బాలబాలికాదులతో భవనమంతయు క్రిక్కిరిసియుండు “క్రిష్ణగోపాలకృష్ణ మహారాజుకీర్తి” అనుధ్వనులు మిమ్ము ముట్టుచుండెను. శ్రీమాన్ కొడవళ్ల తిరువేంకటాచార్యులుగా చే భాగవత సత్కథాకాలక్షేపము జరిగినది. శ్రీమాన్ కొండురి వేంకటాచార్యులుగారు పూజా, అర్చన, ఆరగింపు, మున్నగువిధులను విధ్యుక్తముగ జరిపిరి. విద్యాన్ రామరాజుగార్లు “క్రిష్ణజనము,” “కుచేలోపాఖ్యానము” రెండురాత్రులంద పారిభార్యులపమున వినిపింపబడియె. విద్యాన్ రామరాజుగారు హాస్యరససంభాషణ సభ్యులకు కడుపుబ్బనవున్నట్లునచ్చెను. ఊరేగింపులుత్సవమునకు ప్రభుత్వమువారి యనుమతిభింపక పోవుటచే యాదవులకత్యాన మొకంతతగ్గెనుగాని ముదిరాసరణములోనే ఉట్టుకొట్టుట మున్నగువేడుకలు యదావిధిగ జరిగినది.

సంఘము సీతారామయ్యయదవగారి ఉపన్యాసములు యాదవులందు స్వసంసూభిమానము గలిగించినవి. అహింస, మత్తుపదార్థముల నిరసన దీనజనోపకారము మున్నగుధర్మములవలంబించి యాదవులందరు శుశ్రీయులగుటకు ప్రయత్నింపవలెనని ప్రబోధముచెల్పిరి.

విజ్ఞేషులయ్య, ముద్దం రాజయ్య, గొడ్ల సీతయ్య, ముద్రగణం పెద్దయ్య, పోలంపేరయ్య, గల్లవోయిన నాగయ్య, గంగనబోయిన రంగయ్య మున్నగు యాదవప్రముఖులు సమాజాభివృద్ధికై మిక్కిలి శ్రద్ధతో పాటుబడుచున్నారు. క్రిష్ణపరమాత్ముడు వీరిప్రయత్నములు విలవంతములగుటకు తోడ్పడుగాక!

శ్రీయుత

అద్దంకి శ్రీరామమూర్తిగారు

స తైనపల్లిలో గానసభ

సతైనపల్లి గ్రామములో రాబోవుప్రమాదము పండుగ రోజున (డి 6-10-24) పురజనుల ప్రోత్సాహమున హిందూ నాటక సమాజమువారి హాలులో నొకగానసభ ఈక్రింది విధముగ జరుపబడును.

అద్దంకి శ్రీరామమూర్తిగారు—గాత్రము.

పోట్లూరి వీరరాఘవయ్య చాదరిగారు - మృదంగం.

పూవుల నారాయణంగారు - ఫిడేలు.

అని శ్రీయుత భీమవరపు కలకరాపుగారు మాకు మేనేజింగు కమిటీతరఫ్ఫున వ్రాసిరి.

శ్రీ కృష్ణయ్య రేద ధర్మవైద్యశాల-ముక్త్యాల

ముక్త్యాల జమీన్దారులగు శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి శ్రీచంద్రమాశీకర్ ప్రసాదబహద్దర్ గారు వారి కన్యాసంపు ప్రజలకే గాక, తిరితర గ్రామాదులందు ప్రజలకు గూడ ఉచిత వైద్యసహాయము జేయవలెనని ముక్త్యాలపురమందు ఒకఆయుర్వేదవైద్యశాలను నెలకొల్పినారు. ఇది చాల ఉపయోగకరముగ నున్నది. ఒక పౌరుడు.

మహారాష్ట్ర ప్రతికా సంపాదకునిపై

మాననవృత్తు దావా

తీసికొన్న టికెట్టుకంటే వైతరగతిలో ప్రయాణము చేసివాడని ప్రచురించినందుకు రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటు రావు సాహెబు నింతాల్కరుగారు తెచ్చినమాననవృత్తుదావాలో నేర ఫాసనచేయబడి తీక్షణసంగబడిన “మహారాష్ట్ర” సంపాదకుడు ఓకేలుగారి అప్పీలువచ్చేనెల 16వలేదీన పెషన్సుడ్జి రావు హుదూరు వాడిగొట్టె గారకట్ట కఠాంబబడును. (అ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

రాకపోకలు:—మహమ్మద్ చంపాద్ ఎం. కె. సం బియార్ గార్లు సామ్రాజ్యసభాసభ్యులు సిన్హానుండి నేడు మదరాసువచ్చిరి. ఈ రాత్రి మరల మలబారు వెళ్లేదరు.

తపాలా వారికి సెలవు:—6 తేదీ సోమవారము ఆయుధపూజాదినముగలచే పోస్టులు సెలవు దినముగా పరిగ జింపబడును. ఆదివారమునలెనే ఈరోజున పనులు చూడడ మగును అనిపోస్టులఅధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

మరణముల నివేదికము:—27వ తేదీతో ఆఖర గు వారములో 1000కి 42. 6 చనిపోయిరి. కలరా 2 తగిలించి పోయిరి. 15 మహుచితగిలి చనిపోయిరి. 8 ఎస్టరిక్ జ్వరము చే చనిపోయిరి. 84 మిగతా బాధ్యములచే చనిపోయిరి. 1923 లో యీవారములో 100కి 81. 8 మరణములసంఖ్యయియు వు న్నది అని ఆరోగ్యశాఖవారు ప్రకటించుచున్నారు

నాక్ గజెటెడ్ ఆఫీసర్ల సంఘము:—ఈ సంఘమునకు మదనపల్లిలో నొక సభా సెంటరు నేర్పాటుజేసి కొన్నారు. అచటి ఉద్యోగులు మెంబరుగా చేరినారు. ఉత్సా హవంతముగా పనిచేసి యీసంఘమునకున్న ఆశయముల నెరవే ర్చుకొనుటకు వట్టుదలతో నున్నారు అని మదన పల్లిసభా సెం టరు కార్యదర్శి తెలుపుచున్నారు.

క్రొత్త కార్మికపత్రిక:—ఆవటపల్లి నారాయణ రావుగారు రంగూనులో మ్యూజిక్ ట్రీటువద్ద “కార్మిక పత్రిక” యను కార్మికపత్రికను వాదించు పత్రికకు సంపాదకుడు గాను ప్రకాశకుడుగాను డిక్లరేషన్ నిచ్చిరి. ఇది వారపత్రిక. ప్రతి బుధవారము వెలువడును. మొదటి పత్రిక అక్టోబరు 1 తేదీ బుధవారమునాడు వెలువడును అని రంగూన్ డియలీ న్యూస్ పత్రికయందు వ్రాయబడినది.

ఆంధ్రమహాసభలు:—ఆంధ్రమహాసభయొక్క యు, ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభయొక్కయు ఆహ్వానసంఘముల సా ధారణసభలు, కార్యనిర్వాహకసభములసభలును రేపు సా యంత్రం 5.30 గంటకు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున జరుగు ను. సభ్యులెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

వాలంటియర్లుగా చేరదలచినవారు సభాసమయమునకు హాజరు కావలెనని కోరుచున్నాము. ఆంధ్ర విద్యార్థి లిందుకు తప్పక బూనెదరు గాకయని తలచుచున్నాము.

(కార్యదర్శులు)

కాపు:—ఇదియొక వారపత్రిక. మొదటి సంపుటము మొదటి సంచికను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. చందా సాలు కు చూడు రూపాయలు. సంపాదకుడు శ్రీయుత ఇక్ష్వర్తి లిరు పతినాడుగారు. కార్యస్థానము కృష్ణాజిల్లా, లింగాలపోస్టు మండపల్లి. కాపులేక తెలగ సంఘాభివృద్ధి కీ పత్రిక పాలుబడ గలదు. కాపు, తెలగ, బలిజ, ఒంటరి అను వివిధనానుములతో బిలువబడు వారెల్లరేకకులము వారగుటచే వారి అభివృద్ధికి ప్ర ధానముగా యీపత్రిక పాలుబడగలదనిస్వవిషయమును శీర్షిక గల ప్రధానవ్యాసమున వ్రాయబడినది. సాంఘికము దీనినాద రించురుగాక.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—చెన్నపురి ఆంధ్రసభ వారు నిన్నసాయంకాలమునుండి దసరా ఉత్సవములను చేసె ప్రారంభించిరి. నిన్న ప్రథమదినమున గౌ. పానగలు రాజు గారు సభ్యుల కాతివ్యమొసగిరి. గౌ. రాజుగారును ఆయన అన్న గారును గౌ. మంత్రి పాత్రోగారు, చాగంటి సాంబశివ రావుగారును, మరికొందరు అధికారులును ఆంధ్రసభాసభ్యులును వచ్చి సాయంకాలము 5.30 లకు బ్రాడ్వేయందు జికరయ్యా టి పేరా హాలు నలంకరించిరి. అల్పాహారములు పుచ్చుకొనినపిదప శ్రీ కాళ్లకూరి గోపాలరావుగారు సభ వారి తరపున ఆతిథ్యమొ సగి రాజుగారికి వందనము లర్పించిరి. పిదప సభ్యులలో కొం దరు మా రాష్ట్ర ప్రధానను ప్రదర్శించిరి. లోకమునందన్ని తర గతులవారును కారాంధ్రులై న్యాయమువిడచి దారితప్పి గోతి లో పడుచుందురను సత్యమును వెల్లడిచేయు యీ ప్రధానము అతిరమ్యముగా పదర్శించబడినది. ముఖ్యముగా గ్రామమున సమగ్రోద్ధానము కరణముగారి వర్గయు, భోగముదాని తమ్ము నిపాత్రధారిపిల్లనయు సభ్యులకుపట్టబాలసంత నవ్యులగించినది.

గాంధీపూజానిధివసూలు

సాలూరుతాలూకా (విశాఖపట్నంజిల్లా)

శివరామపురంఅగ్రహారము

యామిజాల రామనరసింహముగారు 1.0.3, సత్యవరపు వెంకట్రాయులుగారు 0.3-0, లావుడి లక్ష్మయ్యగారు 0.2-3, కొమ్మరాజు రామన్నగారు 0.4-0, విప్పన అప్పదు గారు 0.1-0, మామిడిపాక అప్పన్నగారు 0.4-0, రవ్వ రామయ్యగారు 0.4-0, వరదా సవ్యాసిగారు 0.2-0, యా నరసింహముగారు 0.2-0, యామిజాల రామనరసింహము స వ్యాసిగారు 0.2-0, కన్నాబోళ్ళుల సీతారామయ్యగారు 0.2-0, పట్నాన సోమన్నగారు 0.2-0, మాసాబత్తుల సిమ్మ యగారు 0.4-0, నేమాని అప్పదుగారు 0.1-6, మాడెం చిన లచ్చయ్యగారు 0.4-0 ఒక దేశాభిమాని 0.2-0, చింత రామి నాయుడుగారు 0.2-1, వట్టమూరి లక్ష్మీనరసింహముగారు 0.2-0. పా ర వ్న వల్ల

చొక్కాపు వెంకటరామయ్యగారు 0.4-0, యానూరి నాయుడుగారు 0.4-0, యాజమ్మి నాయుడుగారు 0.4-0. మొత్తము 4.6-0, వాగ్దానములు 0.12-0.

పురిపండా అప్పలస్వామి, ప్రచారకుడు.

న ప్రభుబ్రాహ్మణేశ్వర సమావేశము:—ఈ సంద ర్భమున విచ్చికభటులుగా చేరదలచినవారు ఈక్రిందివారికి తమ నామముల పంపవలయును, టి. సుందరరావునాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్. హరినారాయణ, బి. ఎం. రామస్వామిమొదలి యాద్ ఎం. ఏ. బి. ఎల్. నేపియర్ పార్కు, మాంటుకోడ్ పోస్టు.

కూర్కా వెంకటరెడ్డినాయుడుగారు అగ్ర్యతులుగానుండ లేనందున దివాన్ బహదూర్ ఎం. కృష్ణ నాయర్ బి. ఏ. బి. ఏల్ గారధ్యక్షతవహింప గోరబడుదురు అని ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులు వ్రాయుచున్నారు.

రాంగంగవరదలు

అపరిమితసప్తము

రీలీపు కమిటీ

మొరరాజుబాదు, సెప్టెంబరు 29:—రాంగంగనది సాం గివరద నచ్చుచున్నది. నదిలో నెప్పు డింతయెత్తునరకును నీరురా లేదు. నీరు యింకను వృద్ధిఅగుచున్నది. వందలకొలది యింట్లు కూలిపోవుచున్నవి. తలకొలది జనులు యింట్లలేక యున్నారు. ప్రజలు భయభ్రాంతు లగుచున్నారు. నీరు యింకను పెరగు చున్నది. నిన్నరాత్రి మిక్కిలి వానకురిసెను. మబ్బుచే నిండి యున్నది.

ఇటీవల వర్షమానము:—

రాంగంగలోనివరదలు తీసిపోవుచున్నది బాధపడుచున్న జనుల రక్షణము కొరకు రీలీపుకమిటీ కార్యదర్శుగారు ఏర్పాటు చేసిరి. వారు రూ 10000 విరాళమిచ్చిరి. మనుష్యులను జంతు వులను రక్షణము చేయబడుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్ర ప్రాతమంత్రులకు విందు

వారి అభిప్రాయములు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 30:—వంగరాష్ట్ర ప్రాతమం త్రుల గౌరవాధ్యయినిన్నరాత్రి మహమ్మదీయ సారస్వతసంఘము వారు విందుచేసిరి. ఆసమయమున మాటాడుచు సంపూర్ణస్వపరి పాలన కిచ్చుటకు పూర్వము ద్వంద్వపరిపాలన హెంజవుల పరి పాలనాశక్తి సామర్థ్యములను చెలిసికొనుటకు ఏర్పరచబడిన పరి త్తయనియు, వారును ఘుష్టుజీనుగారును ఆచరణలోబెట్టి ఉప యోగపర్చుటకు బ్రయత్నించినది. లంచములును, ముత్రిపక ము వారిచ్చుననిన వదంతు లసత్యములనిరి.

హిందూసోదకలతో సమానముగ అన్నియంశములలోను అభివృద్ధిగాలేకుండ స్వాతంత్ర్యము కావలయునని గోరు ఆం ధోళనలోచేరుట తెలివితక్కువమనిచెప్పిరి. నిజమైన హిందూ సంకల్పానుసార్థత స్వరాజ్యముకంటె ముందవరమనియు అది పరిస్పర సహనమువలనను గౌరవమువలనను కల్గుననిరి. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు శాసనసభ అగ్ర్యక్షతకొరకు ఎ. రంగస్వామి మొదలియారుగా నొక అభ్యర్థిఅని ప్రచురింపబడినవార్త సత్య ముగాదని అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారు చెల్పుటకు అధికార ని వ్యబడిరి.

మీర్జాపూరు బాంబుకేసు

రెండవముద్దాయి వదలివేయబడినది

మొదటిముద్దాయినిగురించి యింకనుతీర్పు లేదు కలకత్తా, సెప్టెంబరు 29:—బనంతుకుమారడొంకియును సుంతీలాల్ చక్రవర్తియును కుట్ర మరియారుచిన్న నేరములక్రిం దను నిందమోపబడిన మీర్జాపూరుపీధి బాంబుకేసు యీసా యంకాలమున హైకోర్టు నెవన్యులో న్యాయమూర్తి సుహురీ వర్దియెదుటను ప్రత్యేక జూరీయెదుటను ముగింపబడినది. ఒక రాత్రి ముద్దాయిలిద్దరును టాక్సీలో మీర్జాపూరు పీధిలోనికి పోయి అచ్చటనున్న ఖద్దరుపావుకును కొంతదూరములో ఆగిరిని ప్రాసిక్యూషను చేసు. మొదటి ముద్దాయి బండిదిగి పావుదగ్గరకు పోయి ఒక బాంబును లోపల వేసెనట. బాంబు బ్రదలుకాగా పావు ప్రాప్రయిటరులలో నొకడు చని పో యె ను. మ రి యొకనికి గాయములేగిలేను. హత్యకుట్రనేరములలో ముద్దాయి లిద్దరును నిర్దోషులని జూరీ ఏకగ్రీవముగా చెప్పిరి. జూరీ 9 మందిలో 8 మంది ముద్దాయిలు తక్కిన నేరములలోగూడ నిర్దో షులని చెప్పిరి. న్యాయమూర్తి జూరీతో సంగీకరించుచురెండవ ముద్దాయిని వదలివేసెను. మొదటి ముద్దాయిని గురించి తీర్పు చెప్పలేదు. (ఆ. ప్రె.)

ముగ్ధునిసేవలుపన్నులవసూలు గల్గెంత

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 29:—సభాగీ బాబారు లోని పావుకీపరుల వద్దనుండి ముగ్ధునిసేవలు పన్నులను వసూలుచేయు నప్పుడు జరిగిన గల్గెంతులో పోలీసువారు నేడు 70 నుండిని దొమ్మి, చోరీనేరములక్రిందఆరెస్టుచేసిరి. పావుకీపరులు ఫిర్యా దులు చేయగా సబుడివిజనులు ఆఫీసరు పోలీసుసలు యినస్పెక్ట రు యొక్కయు, మరికొంతమంది కానిస్టేబులయొక్కయు ముగ్ధు నిసేవలు ఉద్యోగుల యొక్కయు నడతనుగురించి విచారణకు ఉ త్తరు విచ్చెను. వీరందరును గూడ పావుకీపరులపై బడి వ్రాసి సాక్షును నష్టపఁచిగట. (ఆ. ప్రె.)

మంగళసింగుగారి విచారణ

లాహోరు, సెప్టెంబరు29:—దేశీయవార్తాపత్రికలు

ప్రజలలో కలంగజేయుచున్న జాతి వైషమ్యముల నడచుటకై “గురుచంటార్” అనుపత్రికా సంపాదకుడగు మంగళసింగును ఆరెస్టుచేయుటకై పంజాబు ప్రభుత్వమువారు కొన్నిదినముల క్రిందట కాన్పూ ను చేరిరిని తెలియనగును. సార్వభౌముని ప్రజ లలో నేరు నేరు తెగలవారికి వైషమ్యములు పుట్టించుటకు ప్రయత్నించినందువలన వి. పి. సి 158 వ సెక్షను క్రిందను నోట నుచ్చరింపరాదని వ్యాసములను ప్రకటించినందుకు వి. పి. సి. 292 సెక్షనుక్రిందను ముద్దాయి విచారణకు పంపబడి ను. కేసు నేడు విచారణకురాగా అపరాధములు లేయారు చేయబడి 158 ఏ సెక్షను కేసుక్రింద తె యిలు క్రిం ద రు 500/-ను న్యూరికిక్రింద రు 500ను ఒసంగవలెననియు. వి. పి. సి. 292 సెక్షనుక్రింద రు1000 ఒ సంగవలెననియు ముద్దాయి కి చెప్పిరి. మంగళసింగు తోపాటు లాహోరులో మరియొక పత్రికయగు కేసర సంపాదకులును ప్రాప్రయిటరును అగు హ్యూ మ లా లు ను ఆ చ్య ట ను పనిచేయుచు వీరుప్ర చరించిన అక్రీలములగు వ్యాసములు మొదలగు వ్యాసములు మొ దలనవానిని ఆయ్యుల్ నచ్చుచున్నది నానాద్ అటాఫును వి. పి. సి. 192 సెక్షను క్రింద విచారణకు పంపబడిరి, వీరిద్దరును తెయిలుకునెయ్యెసిరూపాయల నొసంగవలెనని యుత్తరువుచేయ బడిరి. ముద్దాయిలు ముగ్ధులను నిర్దోలమని చెప్పుకొనిరి. కేసు వాయిదావేయబడినది. మొదటిముద్దాయితరపున వాదించుచున్న పీఠము దేశీయవార్తాపత్రికల కేసునుగురించి చేయుచున్నవ్యాఖ్యానములు తనపార్టీకి అన్యాయము కలంగజేయునట్లున్నవని కోర్టువారితో చెప్పెను. కేసరిలోనుండి చనువబడిన వాక్యములు కోర్టునవహసపరచుచున్నవని చెప్పబడినది. ఆవాక్యములను విన్న మాజేసి వాటితోపాటు ఒకమామూలు దరఖాస్తునుగూడ వివే దింపవలెనని కోర్టువారు పీఠదరుని యుత్తరువుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

నూజివీడు హైస్కూలు

ప్రాతవిద్యార్థులసంఘము 8 వ వార్షికోత్సవము

ఈవార్షికోత్సవము అక్టోబరునెల 5 వతేదీని నూజి ఆం జనేయలు (ఏలూరుపక్కలు) గారి అగ్ర్యక్షతక్రింద జరుగును. రెండవతేదీ నుండియు ఆటలుప్రార్ంభమగును. ప్రాతవిద్యార్థు లందరను రాగోరెదను అని నూజివీడునుండి పబ్లికాజుల సుఖ్య రావుగారు తంఠిసంపిరి.

రెండవ వాయిదానూలు పంపిన వారి నామములు-సభ్యులు

పుదుక్కోట సంస్థానము

పంపినవారి పేరు	జిల్లా	రిజిస్ట్రేషన్ నెంబరు	నియోజకవర్గములు	నూలు నెంబరు	తూకము తులము
141. హెచ్. రామారావు	ప.గోదావరి	1088	2180	28	4 1/2
142. జి. రామచంద్రారావు	"	1022	5788	16	17
143. హెచ్. వి. జోగియ్యంశర్మ	"	1497	2000	18	7 1/2
144. ఎస్. రామమూర్తి	"	1511	2400	14	8 1/2
145. వాసిరెడ్డి పార్థసారథి	గుంటూరు	867	2210	10	10 1/2
146. మారెళ్ళ కోటిశర్మారావు	"	654	2000	12	8
147. కుంభారి వెంకన్నాచార్యులు	"	425	2880	10	11 1/2
148. బ్రహ్మజోష్యుల లక్ష్మీనరసమ్మ	గోదావరి	1658	2000	10	9 5/5
149. తాళ్లూరి దుర్గాప్రసాదరావు	తూ. కృష్ణ	785	2000	19	5 1/8
150. మునగపాటి చినహనుమయ్య	గుంటూరు	427	2000	15	6 1/2
151. అద్దేపల్లి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి	గోదావరి	160	2000	19	5
152. కోడేటి రంగచార్యులు	"	206	2000	14	6 5/8
153. వారణాసి వీరరాఘవస్వామి	గుంటూరు	848	1175	20	2 1/2
154. ధనుకొండ వెంకటసుబ్బారావు	తూ. కృష్ణ	748	1175	19	2 1/2
155. ఇటికల రామశాస్త్రి	గుంటూరు	424	4200	10	21
156. బ్రహ్మజోష్యుల సుబ్రహ్మణ్యం	గోదావరి	6	2700	14	9
157. దేశిరాజు కృష్ణమూర్తి	గుంటూరు	389	2081	12	8 1/2
158. మేళకొండ వెంకటరత్నచౌదరి	గోదావరి	82	1040	18	2 1/2
159. ముట్టూరి లక్ష్మీకాంతయ్య	తూ. కృష్ణ	1597	2178	21	5
160. బ్రహ్మజోష్యుల సీతారామయ్య	గోదావరి	52	2000	14	7
161. పి. నారాయణమూర్తి	ప.గోదావరి	1002	2060	22	4 1/2
162. శ్రీకాకుళం పట్టాభిరాములు	గుంటూరు	401	725	9	4
163. డైతా సుబ్బారావు	"	345	2520	56	2 1/8
164. కోయిలొండ బుచ్చిరాజు	విశాఖపట్నం	1699	2000	20	4 1/2
165. గాడె పేర్రాజు	"	1112	2000	18	4 7/8
166. శివల రామదాసు	గంజాం	822	1758	21	4
167. వడ్లమూడి ముకేశ్వరప్రసాదరావు	గుంటూరు	442	2000	16	6 1/16
168. ఇ. రామమూర్తి	గంజాం	838	2080	22	4 1/2
169. పెనుమర్తి నరసింహం	"	281	2040	14	6 1/2
170. డిల్లి లచ్చయ్య	"	274	2200	14	7 1/2
171. ఖైతాప్రగడ లక్ష్మీనరసింహారావు	"	1450	5480	17	15 3/8
172. పనారె నసాహు	"	284	2000	17	5 1/2
173. శివల కృష్ణమూర్తి	"	279	2428	11	11
174. బృందావన పండాగారు	"	275	2000	15	6 3/8
175. కారువూరు కామేశ్వరరావు	"	1398	2270	19	5 5/8
176. గారెరాజు మన్నూరు	"	881	1718	16	5 1/2
177. యీ. సన్యాసిరాజు	"	835	2106	14	7 1/2
178. ఉన్నవ బలరామమూర్తి	"	282	2600	18	7
179. ఉన్నవ రామలింగం	"	383	2076	16	6 3/8
180. నా. రామకృష్ణారావు	"	386	1599	14	5 1/2
181. మండవల్లి వీరయ్య	"	1346	2000	12	7 7/8
182. నా. జగన్నాథరావు	"	383	2016	21	4 1/2
183. కారుమూరు సుబ్బారావు	"	1864	2000	29	8 1/2
184. పోకల సత్యనారాయణ	"	1899	2000	16	6
185. పెంట రామమూర్తి	"	285	600	7	4 1/2
186. బెల్లాల వెంకటప్పన్న	"	287	2200	14	7 1/2
187. గేదెల వంద్రయ్యనాయుడు	"	317	4000	16	12 1/2
188. గ్రంథి రామారావు	విశాఖపట్నం	1679	2000	18	5 1/8
189. గుత్తి సుబ్బరాజు	గోదావరి	1680	1500	22	8 1/2
190. మారెపల్లి రామచంద్రయ్యశాస్త్రి	విశాఖపట్నం	1074	2000	19	5
191. మ. కోడండ రామస్వామి	"	1076	2000	20	5 1/2
192. ప్రభుల హనుమంతరావు	తూ. కృష్ణ	712	2191	16	6 1/2
193. ఆనకాపల్లి రామానాయుడు	విశాఖపట్నం	1086	3200	13	11 1/2
194. దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్యచౌదరి	తూ. కృష్ణ	742	2000 } 4000 }	7 } 21 }	18 } 9 1/2 }
195. సక్కివీడు సత్యకేశవరావు	విశాఖపట్నం	1169	2000	10	10
196. భోగరాజు పట్టాభిసీతారామయ్య	తూ. కృష్ణ	769	6000	16	18
197. ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావు	"	661	4400	27	7 1/2
198. అన్నావరపుల రామజోగయ్య	"	664	2000	17	5 1/2
199. కామరాజు శోభనాచలం	"	674	2020	19	5 1/8
200. జంధ్యాల శివన్నశాస్త్రి	"	729	2000	22	4 1/2
201. దండమూడి శ్రీధర్మయ్యచౌదరి	"	788	2000	25	6 1/2
202. మొవ్వ వీరభద్రరావుగారు	"	775	2400	32	8
203. కానుకొలను పట్టాభిరామశర్మ	"	698	2000	10	9 1/2
204. దుక్కిపాటి ప్రసాదరావు	"	787	2000	12	8 1/2
205. బొప్పన మాణిక్యంబ	"	7714	2000	15	6 1/2
206. వసంతరావు బుచ్చిసుందరరావు	విశాఖపట్నం	109	3000	30	4 1/2
207. గురుజాడ రాఘవశర్మ	తూ. కృష్ణ	716	2000	15	6 1/2
208. దండ్లాల వెంకటలక్ష్మీనరసింహం	"	781	2000	19	5 1/8
209. కామార చినవెంకటదాసయ్య	"	687	2152	17	6
210. రాయప్రోలు చంద్రమౌళి	"	798	2000	14	6 7/8
211. పరిమి వెంకటపిచ్చయ్య	"	754	2000	21	4 1/2
212. వారణాసి సుందరరామయ్య	"	809	2000	14	6 5/8
213. మనపాక కమలమ్మ	"	788	2000	50	1 7/8
214. నిభానుపూడి ప్రకాశరావు	"	1596	2000	30	3 1/8

శాసనసభ నిర్మాణము

పుదుక్కోట, సెప్టెంబరు 29:—ప్రభుత్వకార్యాలయముల దర్బారుహాలులో సాయంకాలము 3.30 నిమిషములకు రీజంటు సాహెబు సేదాక సంతోషకరమైన కార్యవిధానమును నడపి యుండెను. శ్రీ త్రేగానిర్వింపబడిన సంస్థాన శాసనసభలో ప్రారంభోపన్యాసమునిచ్చిరి. గవర్నరు జేసరలు యేజెంటుతో కూడ చాలముంది సభ్యులుచచ్చియుండిరి. రీజంటు సాహెబు ఉపన్యాసములో యిట్లు చెప్పెను:—

సంస్థానముయొక్క పరిపాలనలో ప్రజలను పాల్గొన నిచ్చుట 22 సంవత్సరములక్రింద ప్రారంభింపబడినది.

శాసనసభాస్థాపనలో ఆదియొక శ్రోవకునిచ్చినది. 17 వ శతాబ్దమునందు యీసంస్థానము స్థాపింపబడినప్పటినుండియు, తొండిమన్ రాజులు ప్రజల యోగక్షేమములను విచారించుటలో యెడతెగక పాలుపడిరి. కాని ప్రజలకు పరిపాలనలో పాల్గొమ్మ అభిప్రాయము వారికి రీ శతాబ్దములవరకును తోచదయ్యెను. అప్పడప్పుడు సంస్థానములోని ప్రజాప్రతినిధుల సభనొకదానిని ఏలించి ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకొరకేమిచేయుచున్నదియు వారితో జెప్పి ప్రజలకు కావలసిన విషయములను వారినండి తెలుసుకొనవలెనను యుద్దేశ్యము మొట్టమొదట యీ శతాబ్దము ప్రారంభములో కలిగెను. అప్పుడు మనరాజు గారే యేలుచుండిరి. శ్రీ శ్రీ దివాన్ బహదూర్ వెంకటరామదాసుగారు దివానుగా నుండిరి. నేనపుడు కాన్సిలరుగా నుండిని. ఆయభిప్రాయమునకు ఫలితముగా 1902 సంవత్సరములో 30 మంది సభ్యులతో ప్రజాప్రతినిధి సభ ప్రారంభింపబడినది. సంస్థానమునకు సంబంధించిన శాసననిర్మాణములో ప్రజలకు కొంత యధికారమిచ్చుటకుగాను 12 సంవత్సరములవరకు శాసన సలహాసంఘముని స్థాపింపబడినది. ఈ సంఘములలో ప్రభుత్వము వారితో నియోజింపబడినటువంటి సభ్యులు మొట్టమొదట యుద్ధమున, తరువాత 4 వరులు ఉండిరి.

అయినను, విద్యావ్యాప్తిలోను ప్రజలరాజకీయజ్ఞప్తి అభివృద్ధిగాంచుచుండుటచేతను ఈసంఘము పురాతనమై ప్రస్తుతానికి తులనకరమైనదిగా నున్నట్లున్నందున, ఈరెండుసంస్థలనుకలిపి ఒక్కటిగా జేయవలెననియు, అసభలోనికి తీసికొనబడు ప్రజాప్రతినిధులు ప్రజలకువిరివిగా నీయుడు ఓటింగుఅధికారముచే యెన్నుకొనబడవలెననియు, సంస్కరింపబడిన శాసననిర్మాణసభకు అధికార మొక్కవయుండవలె ననియు, అభిప్రాయము 1920నుండి అచ్చటచ్చట కలిగెను. ప్రభుత్వమువారు ఏలించి ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొన్నపుడు వారియభిప్రాయ మిట్లేయిండెను. ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి పుదుక్కోట శాసనసభా నిబంధననుచేసి యిప్పుడు ప్రకటింపబడిన ప్రకారము నియమములగుండ యేర్పచియున్నాను. అవన్నియు, ప్రస్తుతపరిస్థితులకు పనికివచ్చునని నేను నమ్మెదను.

ప్రజాభివృద్ధికిని ప్రజాసంతృప్తికిని పాలుపడుటలో ప్రభుత్వమువారితో పాటు యీసభవారును బాధ్యతవహింప వలెనని అధికార అనధికార సభ్యులను నేను అడుగుచున్నాను.

బాలిశేద వర్తమానములవలన కలుగు వైమయ్యములు మన సంస్థానములో లేకపోవుటచేతను, ప్రజలందఱును సమానముగా ప్రభు భక్తిగల వా రగుటచేతను మనసంస్థాన మభివృద్ధిగాంచుటకై ట్టి యటంకములు లేవని దాకుమిగుల ఆశగాను సంతృప్తికరముగాను ఉన్నది. ప్రస్తుత దివానుగారే యీ శాసన నిర్మాణసభకు అధ్యక్షులుగానుండురు. (అ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

నాయరు బిల్లుచర్చ

తిరువనంతపురం, సెప్టెంబరు 29:—నేడు శాసన సభలో, నాయరు బిల్లును వివాహమాడిన నాయకేతరులకు మరణ శాసనము లేకుండ చనిపోయినప్పుడు వారసత్వపుహక్కు ఎట్లు నిర్ణయింపబడవలెనను క్లాజును చర్చింపబడినది. ఈ నిబంధన ప్రారంభింపబడిన ఏమట్టు జరిగిన వివాహములకు పుట్టినపిల్లలకును అట్టి పార్టీలకును మాత్రమే యీ హక్కు చెల్లునని లామెంబరు చెప్పిన సవరణను ఉపాధ్యక్షుడు బలపరచెను. అనధికార పక్షము వైపునను నాయరు ప్రముఖులగు జి. పరమేశ్వరన్ పిల్లై మొదలగువారి దీనికిగట్టిగా అడ్డుపెట్టిరి. సహేతుకము కాదనియు, అన్యాయమనియు, అక్రమమనియు సవరణ అడ్డుపెట్టబడినది. చర్చజరుగుచుండగనే వర్తమానవలన సభ 4 గంటలకు ఆపివేయబడినది. సభాధివనమంతయు ప్రేక్షకులతో నిండిపోయెను. ప్రేక్షకులలో నాయరు ప్రముఖులును మైసూరు పిల్ల సర్వీసులోనున్న తిరువాన్కూరు దేశస్థుడు కె. చాండిగారును ఉండిరి. (అ. ప్రె.)

నెలనెలకు నూలువదుకుట

ఈవారపు యంగుయిండియా పత్రికలో మహాత్మాజీ టెల్లు (వాయుమన్నాడు):—2780 నుండి 4908 వరకు నూలు తీయు వారిసంఖ్య ఒకమాసములో తెరుగుట కొరమాలినది గాదు. పె గినసంఖ్యలో సభ్యులను సభ్యులుగాని యితరులను గలరని చ దువరులు ప్రహింపవలయును. సుజరారు ఉత్తమస్థానము నల కరించుచున్నది. ఆంధ్రదేశము తీవ్రముగా సుజరారుతో పంచ ము వేయుచున్నది. కర్ణాటకము 41 టి నుండి 862 వరకును, త మిళనాడు 90 నుండి 458 వరకును వృద్ధిత్వరీతిముగా జాపుట చే ప్రాత్యాహికరముగ నున్నది. రాజ్ పు కాంగ్రెసు కర్ణా టక రాష్ట్రమున జరుగుచుగన నాదేశమున్ని రాష్ట్రములకంటె నగ్రస్థానము వహింపవలసియున్నది. ఇంకా లెక్కలు రావలసి యున్నవి. వృద్ధిత్వక సవి జాపును. ఈరేటుప్రకారము అభి వృద్ధి ముందుగాడ జూపినయెడ తగినంత మొత్తము మనము స మూర్ఖులము. స్వచ్ఛందముగ నూలుదీయు వారందరి మొత్త ములో జేరలేదని చదువరులు తెలిసికొనవలయును. క్రమముగా నూలుదీయువానిసంఖ్యకంటె యిష్టము వచ్చినపుడెల్ల నూలు దీయువారిసంఖ్య కనీసము ద్విగుణము. తీతము దీసికొని నూలు దీయువారిసంఖ్యకు యీమొత్తముతో సంబంధములేదు. క్ర మముగా నూలుదీయుటకు ఆరంభించినవారు స్వరాజ్యము వచ్చు వరకైనను యీపని తేసినచో (యిది అపరిమితమైన ఆశకాదు) స్వరాజ్య గతనవేగమును పెంపొందించిన వారమగుదుము.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిబహుమానము

గంటలకొలది కార్యభారములెల్ల నిర్వహించుచు తాము క్రిందటి నెలలో దీయ వలసిన 2,000 గ జములు పూర్తిగా దీయుటకు బట్టు పట్టి అర్థరాత్రివరకును రాటుము ద్విష్టము తమ అధ్యక్షత పదవికాలములో నేరాష్ట్రము నూలుదీయుటలో గు జరారునోడించునో నా రాష్ట్రమున కైదు మంచి రాట్టములను బహుమానము జేసెదరని సన్ను తెలియజేయవలసినదని మాలా నా మహాత్మాజీగారు కోరిరి. జయము నొందిన రాష్ట్రములో ని తగిన నూలుదీయు వేదవారికి యీ రాట్టములు ధర్మము చే యవలయునని వారి అభిప్రాయము. ఈ మధ్యగా తయారైనసభ్యుల తీ రాట్టములమె ప్రభువలె వారిచ్చు రాట్టములుండును. నూలుదీయు వారి సంఖ్యయెందుగాని నూలుయొక్క మొత్తమునందుగాని గు జవారువారికోడించుట బహుమతి. నూలు తద్వనందు (fineness) వంగరాష్ట్రము, కర్ణాటకము, ఆంధ్ర, తమిళనా డు రాష్ట్రము, సుజరారు రాష్ట్రము నోడించవచ్చును. స్వచ్ఛ గావడవారి సంఖ్యలోగాని నూలు మొత్తములోగాని సుజరారు సులభముగా పరాజయ మొందదు. మాలానాగారి పోటీ నూలు దీయువారి సంఖ్యనిమి త్రముగాన ఆంధ్ర, వంగ, తమిళ, కర్ణాక రాష్ట్రములవారు వారికి పోటీలో ఒత్తిడిగలగజేసెద రు. బహుమానముయొక్క విలువవలచక కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు బహుమతి నిచ్చుచున్నాడని కాంగ్రెసువారిని ఎంచుకోవడము మనస్సురీగాను సార్థకముగను యీపోటీ జరుపవలయును. బహుమతినిొందుటకు మూడు నెలలు మాత్రమేగలవు. అన్ని రాష్ట్రములను యత్నించినచో, సది మాలానా నా హెబుగారి కానంద మొనగూర్చును. ఏలయన, స్వచ్ఛందముగా నూలు దీయుట జాతీయప్రాముఖ్యముగ వారుజేసిరి. వారు పదును నూలురకమును జాపుటయందత్యంత ఆకీర్తినిజూపి, ప్రతిదిన మునుదీయు నూలుయొక్క సమత్వమునందును దర్పనంను ను మాలానాగారు నేర్పరితనమును అభివృద్ధియును జూపు చున్నారు.

స్నేహితునివియోగము

దక్షిణ ఆఫ్రికా కూరలనుగలించి మనకేమియును తెలి యదు. వారు కీర్తిగాంచలేదు. న్యూమెనియా వ్యాధిచే పి. కె. నాయుడుగారు జనిపోయిరని టెల్లున్నుజూహానీసుబర్ధనండి తంతుచ్చినది. ఈయన ధైర్యశాలియు, నిజమైనభారతీయు డును. పెక్కుమార్లుబంధింపబడి కడగం డ్డనుభవించెను. సతి నాయనననుసరించెను. కృషిసల్పుటకెప్పుడునాయన సంస్థితుగ నుండెను. స్వల్పసేనానిచే దేశమునుండి వెడలగొట్టుడిన పోక కొంతమందిని తనయాజమాన్యము నందుంచుకొనుటకు గంట కాలము గడువులో సిద్ధముగ నుండెను. దేశస్వాతంత్ర్యము కొరకాయన ప్రాణమును నైతము త్యాగప్రాణముగ జూచెను. దక్షిణ ఆఫ్రికాదేశములోని మనదేశీయులకియన మరగ విప్లు దత్తంత పద్ధతాయకము. ఒక్కడును దక్షిణఆఫ్రికా దొరతనము వారిని ప్రతిఘటించ సమర్థుడు కొన్నివారముల క్రిందట వారు

జేయవలసిన కార్యక్రమమును టెల్లుచు నాకు ప్రముఖ వ్రాసిరి. పాపము, నూలుదీయుఅన్యధా జేసెను. నాయుడుగారు మృత్యు వునాతుడిరి. వారొనర్చిన పని కాళ్ళతముగ నిల్చును. ఆయ నకు ఒక మోస్తరుగ యింగ్లీషుపరిచయముగలడు. హిందీ, తెలుగు, పరామవాదిభాష, జూబుభాష లీయనకు కరతలామకము. స్వతంత్రముగ నాయన యీ భాషల భ్య సిం చె ను. గట్టికరీరము గల వా డు. ముష్టి యుద్ధము నం దు దీసిపోడు. దౌర్జన్యరాహిత్యరహిత్య మాయన గ్రహించెను. ఎం తకోపాదేశక కారణసమయమందునను నాయుడుగారు చిత్రము నుస్వాధీనముం దుండుకొనెడివారు. ఆయనకష్టతీవి. పనిజేయక నెప్పుడునాయన నుండలేదు. మంగలి పనియందు మంచి నేర్పరి. నుమాస్తాగానుండుట కిచ్చగింపక స్వతంత్రతీవనోపాధికి మంగలి దుకాణము జెట్టెను. టాల్ స్టాయివారమునం దున్నప్పుడు జో భుక్తులుబెండులు పెట్టితిమి. ఆయన యీపనియందు నిపుణుడ య్యెను. అతనిక సిపాయి. చెప్పిన ప్రకారములోబడిప్రవర్తిం టకాయన జక్కగా నెరుగుక. నాయుడుగారి సతికిని దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని మనభారతీయులను నాచివారమును టెల్లుచు న్నాను. (ఎంగుయిండియా)

క రి న బాధ

అచార్య గిద్దానిగారిని సందర్శించినవచ్చిన గంగాబాయి గిద్దాని గారిని, డాక్టరు ప్రోత్తంగారిని కలసి మాట్లాడితిని. తినమంతయును అచార్య గిద్దానిగారిని బందిఖానాయందె యుంచి మాడునెలల కొకసారి వచ్చినవానిని జూడనిచ్చెదరని యు, ముప్పదిపానులైన నాయన తూకము గోల్పోయియుం దుననియు వారు నాకు జెప్పిరి. చాలకాలమునుండి ఆయనను తూముటలేదనియు, యేల నాయనను దూచుటలేదని వారధికా రినడుగ నూవరిం డెంటుగారు భుజములెగజెట్టి, “అపవిత్రక్రొడ లేదనెను” అని వారు జెప్పిరి. జైల్లు భూతలస్వర్ణములుగావని యు, బండిక్కుటల సోఖ్యములకొర కెదురుజూడగూడదనియు నాఅనుభవము వలన నే నెఱుంగదును. గిద్దానిగారి కొసంగు నట్టి ఆదరణము చాల జైల్లయందు నివ్వలసింపదని నేజెప్పగలను. బహిరంగమునందు వ్యాయామముకొర కొక అరగంట ఉదయ మునను సాయంత్రమునను దొరతనము వారెప్పుడు అంగీకరించి గిద్దానిగారి సందులకు సమ్యుతింపవలసినదని గోరిరి. గిద్దాని గా రాకోరికను నిరసించిరి. అత్యగౌరవము గల మానసియుడు తప్పు రానేమియు చేయలేదని విశ్వసించుచున్నాడు. నభోసరి హద్దును దాటవలయునని యొనను చాటలేదు. వారిమానవసాద రభావము అందులకు గెం టి న డి. ఆ మ ర్వా ద య ని దలచుటకైన పీలుగలపని ఆయ నెప్పుడును జేసి యెరు గ డు. నాభాసంస్థానముమీద కుట్రలేమియును జేసియెరుగడు. దౌర్జన్య యుతమైన బహులాయన చేయుచున్నాడనియైన అనుమానింపబడ లేదు. మా మూలు ఖైదీలవలె ఆయన నెందుల కెంచరాదుకీ వారిని పగలంతయును బహిరంగముగ వాయువు ప్రసరించునో ట్టునుండుటలేదా? పాత్యగ్రాండముగూడ బిశుభమైన గాలియం దు వ్యాయామమునకై ఆదమలివ్వబడుచున్నారు. నేనెరిగినంతవర కు యీ భూగౌరవైన చీకటికొట్టు కిక్కి గిద్దానిగారి రసభరించు టను గారణము గోచరముగాదు. జైలులో జేసిననేరములకట్టి కిక్కి విధించబడును. వారట్టి నేరమేదని జేసినచో జనసామాన్యమునకు టెల్లువలయును. పగలంతయును గిద్దానిగారిని బై నుండుటకు నాభాసంస్థానమువారికి సోకర్యములు లేకపోవచ్చు ను. హిందూ దేశములో అన్నిజైల్లయందును మారకముగలదు. ఆర్రవాడ జైలులో పంజాబు దేశము, జూబాగాడ్ సంస్థాన ము, మదరాసు రాష్ట్రములనుండివచ్చిన కైదీలుగలరు గిద్దానిగా రి సతీమణియు, డాక్టరుప్రోత్తంగాయన జెప్పిన అంశములు విని న ప్ప డు నాయనందంతర్గతమైన సాత్విక కా స న ని రోధము ఒక్కొక్కప్పుడిసాంగి నేనప్పుడు యుద్ధము చేయుచున్న ట్లు తోచినది. నాఅశక్తతను గ్రహించి తలవంచుకొంటిని. ఒకరి గొంతుక లొకరుకోసికొనుచు, పోరాడుచు హిందూమహమ్మ దీయులుండ, సాత్వికనిరోధముగనవనుచుము. నాభాఅడ్మిని స్ట్రేటరు వ్రాసిన ఉత్తరముబట్టి తాను నాభాసంస్థానపు నాస్థు దాటిబం ధిభూతడై తన స్నేహితుని చేరవలదాయని పండిత జవాహర్లాల్ వన్నడునుచున్నాడు. మంచిదిఅని నేనుజెప్ప గల్గిన నీతియందుండిన వాగుగానుండును. పెట్టినబాధలన్నియు గిద్దాని ధైర్యముతో అనుభవించగలవాడనిమాత్రముం దెరుగు దురు. ఈకష్టములనుండి వెడలుటకు భగవంతుడాయనకు కీర్తి నీయుగాత స్యాతంత్ర్యమున కది మన మీయవలసిన దక్షిణ. స్యాతంత్ర్యముచొక గ దొరకడు. బందిఖానాలను కర్మాగార ములలో నీస్వాతంత్ర్యము దయారగుచున్నది. (ఎంగుయిండియా)

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 30.వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మొత్తము మి. సె. 24 గంటలలో గరి	మొత్తము మి. సె. 24 గంటలలో గరి	మొత్తము మి. సె. 24 గంటలలో గరి	మొత్తము మి. సె. 24 గంటలలో గరి	మొత్తము మి. సె. 24 గంటలలో గరి
గోపాలపురం	89.8	80.0	...	23.20	44.96
విశాఖపట్టణము	86.7	78.9	...	23.93	37.05
కాకినాడ	90.1	78.1	...	23.93	39.09
మచిలీపట్టణము	91.7	81.8	...	27.14	41.59
కర్నూలు	90.4	74.8	...	12.84	26.01
బళ్లారి	89.9	72.7	...	15.01	20.51
కడప	89.9	79.0	...	17.46	31.23
నెల్లూరు	93.5	79.7	...	15.39	37.98
మద్రాసు	91.1	77.5	...	21.32	50.74
కడపూరు	93.9	76.1	0.03	12.22	52.94
నెలము	92.2	72.6	0.42	16.12	39.30
కోయంబత్తూరు	88.5	71.8	0.16	23.67	22.29
తిరుచనాపల్లి	95.5	72.3	1.16	11.52	33.18
నాగపట్టణము	91.5	75.0	0.24	8.16	54.98
మధుర	95.4	73.8	0.18	16.23	33.58
పాంబన్	90.4	79.4	...	2.45	37.00
తిరునల్వేలి	4.95	28.34
తిరువేంగడము	80.0	74.1	3.97	70.03	64.51
కొచ్చిన్	83.3	74.5	0.01	181.03	114.51
కాలికట్టు	87.8	74.3	...	137.16	117.16
మంగళూరు	84.9	75.3	...	130.19	125.68
తెంగళూరు	81.3	66.8	...	20.65	35.37
మెదకూర	75.4	61.3	0.10	141.26	125.46
కొడైకనాల్	67.2	50.3	0.19	38.97	62.18

సర్కారులు:—మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. గో పాలపురం, మచిలీపట్టణములందు ఆర్ద్రత ఎక్కువ. మచిలీపట్టణ ములో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
దక్కను:—బళ్లారిలో ఆకాశమునిర్మలముగనే యున్న దనవచ్చును. తక్కినచోట్ల మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. కడ పలో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
కర్నాటకము:—కడపూరులో చినుకులు పడినవి. మేఘ ములు దట్టముగనున్నవి. కడపూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. ఇవట పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
వాతావరణస్థితులు అస్థిరముగ నున్నవి. తూర్పుతీర మన చినుకులు పడవచ్చును.
సి. ఆర్. సామ్రాధు.
వాతావరణస్థితి.

నోటీసు
కృష్ణాజిల్లా పూర్ణ గ్రామ కాపురములు వడ నట్ల లింగరాజు శర్మగారు నార్దుమెలవరం యస్టేటు లో వరననల్ అసిస్టాంటుగా అసాయంటు చేయబడి యున్నారు. సదరు ప్రద్యోగములో వున్న కాలము లో యస్టేటు సొమ్ము ఆర్ద్రరు ప్రకారం ఖర్చుపెట్టి దానికి జమాఖర్చు యివ్వవలసినదిగా యిప్పటికి నుమారు 3 సం॥ రములనుండి యెన్ని పర్యాయము లు అడిగినను యివ్వనందుచేతనున్నా యస్టేటు యస్టాబ్లిషుమెంటు యెక్కువగా వున్న హేతువ చేసేనున్నా వారిని నాకరిలోనుండి తగ్గించడమైన దని ఒక రిజిస్టర్ల లెటరు యిచ్చినప్పటికిన్ని సదరు లెటరును తీసికొన నందున నాకరిలో నున్న వారిని తగ్గించడమైనదనిన్ని జీతము ముట్టనేరదనిన్ని యిం దు మూలముగా తెలియపర్చడమైనది.
రాజా సూరానేని వెంకట పురుషోత్తమ జగ న్నాథ గోపాలరావు బహదరుగారు.
జమిందారు ఆఫ్ నార్దుమెలవరం యస్టేటు

నిలూరు మున్సిసిపల్ ఎన్నికలు

(స్వ. కీ. య. వి. లే. ఖ. రి.)

సెప్టెంబరు 27:—ఈనెల 25 తేదీన జరిగిన మున్సిసిపల్ ఎన్నికల ఫలితాలను బట్టి మున్సిసిపల్ కమిషనరీ వివరించినది. జనసమూహము ఎక్కువగా వచ్చియున్నందున శ్రీకృష్ణానామ వారి తాలూకా ఏకైకమును మాత్రమే ఆఫీసులోనికి రావలసివడింది. గేటులవద్ద గలభా జరుగకుండ కాపలాకాయుటకు పోలీసువారు వచ్చియుండిరి.

అగ్రహారమువారు

ప్రారంభమున అగ్రహారమువారు బేలట్టుపెట్టెలు తెప్పించెను. ఈవార్డునకు పదిమంది అభ్యర్థులు నిలచియుండుటచేత, ఎవరికి విజయము చేకూరునో చూడవలయుననియెడు యంత్రాకము లోపలివారికిని బయటి ప్రజలకునుగూడ ఎక్కువగా నుండును. తుదకు బలభద్ర రామకృష్ణయ్యగారికిని, కందుల శ్రీకృష్ణయ్యగారికిని ఎక్కువవోట్లు వచ్చినందున వారు విజయులైరి. కందుల సత్యనారాయణగారి నెరుగనివారులేరు. వారు శ్రీ గాంధీపరమేశ్వరి సహాయనిరాకరణోద్యమమున బ్రవేశించి, తదుద్యమవిఘ్నాలలో పెనుగులాడి, చేర్యవారు తెచ్చిన డిఫ్ మేషనుకేసులలో శిక్షను పొందియున్నారు. నామినేషనులు జరుగునాటికి వీరిపై తీర్పుచెప్పబడి యుండనందున వీరు అభ్యర్థులగు నిలుచుటకు హక్కుగలిగియుండిరి. సజరహక్కు ననుసరించి నామినేషను జరిగినది. నామినేషనుల విమర్శనదినమునకు జడ్జిమెంటు చెప్పబడియెను. దానిననుసరించి చేర్యవారు వీరనామమును నామినేషను స్వీకరించిరి. కాని సత్యనారాయణగారు యిలావుననే సదరుతీర్పుపై జిల్లాజడ్జిగారి దృష్టిపై దాఖలుచేసి సదరు శిక్షను నిలుపుచేయవలసినదిగార్చును తెచ్చికొనియుండిరి. నామినేషను స్వీకరించిన పరును తిరిగి సదరుతీర్పులో చేర్చుపర్యంతము ఎల్లవ జరుగకుండ నాపుడలచేయించుటకై మునసిపల్ కమిషనరీ సత్యనారాయణగారు దావాతెచ్చి, చేర్యవారును ఎల్లవ ఇంజంక్షన్ కోరిరి. కోర్టులో 24.9.24 తేదీన ఇంజంక్షన్ పిటిషను విమర్శింపబడుచుండగా, చేర్యవారు సత్యనారాయణగారి పేరును నామినేషనులపై చేర్చితిమని కోర్టువారికి తెలియజేసిరి. కావున ఇంజంక్షనుపిటిషను, దావా కోర్టివేయబడినవి. శిష్టలవిషయమై కొంతవారస జరిగినది. చేర్యవారు నామినేషనులపై వీరిపేరును తొలగించునాటికి, మేజిస్ట్రేటు తీర్పు వచ్చియున్నందున ఆ ప్రకారము చేయుట స్వాయమేని మున్సిసిపల్ వారికి కర్చుట డిక్రీగిరి. ఎన్నికలు పూర్తివచ్చినను, కందుల సత్యనారాయణగారు వానినన్నిటిని బి, తుదకు ఎన్నికలలోగూడ విజయమై నందులకు వారి నభిప్రాయము.

పడమటివీధి వార్డు.

తరువాత యీవార్డుపెట్టెలు విప్పబడియెను ఉప్పు నాయణమూర్తి నాయుడుగారు విజయులైరి.

పవరుపేటవార్డు.

తరువరి పవరుపేటవార్డు పెట్టెలు విప్పబడి ఓట్లు లెక్కపెట్టబడినవి. ఈవార్డునకు నలుగురు అభ్యర్థులు నిలువబడిరి. పా. వ. జోగయ్య శర్మగారు, కొట్టపాటి వెంకట లక్ష్మీనారాయణగారు, సోమంచి సీతారామయ్యగారు, వెంట్రపగడ మాణిక్యం గారు. వీరిలో సోమంచి సీతారామయ్యగారు, విశ్రాంతిలో నీటివను దాఖలుచేసినందున బేలట్ మిగిలిన ముగ్గురు మధ్యనుండెను. జోగయ్య శర్మగారికిని, లక్ష్మీనారాయణగారికిని, వెంట్రపగడ వచ్చినందున వారిరువురు విజయులైరి. ఉభయ భాతీయవారులే.

లక్ష్మీవారపు పేట.

లక్ష్మీవారపుపేట వార్డుతాలూకా పెట్టెలు విప్పబడినవి. భాదరుదేగ్ గారికి విజయము లభించినది. దేగ్ గారును బాతీయవారులే.

తంగళ్లమూడి

తంగళ్లమూడివార్డు తాలూకా ఎల్లవలో సామేలుగారికి ఎక్కువఓట్లు వచ్చినవి. ఇచ్చిధముగ సీతేశ్వరము భాతీయగునున్న 7 స్థానములలోను, 4 స్థానముల బాతీయవారు లాక్రమింప గలిగిరి. విజయమునకు ప్రజలలో నధికోత్సాహము వెలువడినది.

ఆంధ్ర రైతిగినరహస్యము

తిప్పతిగ లేక గుడూచి

మూలికలలో మహత్వము కలదని భరతఖండవాసులకు నమ్మకము కలదు. వానిప్రభావము వైద్యశాస్త్రములయందు విస్తరించి వ్రాయబడినది. తిప్పతిగపేరు తెలియనివారు లేరు. త్రిదోషహరం తిప్పతిగయని లోకమున వాడుక. ఈతిప్పతిగను ఇంగ్లీషు మెటీరియా మేడికా యందు నుదహరించిరి గాని యీవస్తుగుణము లాంగ్లేయులకు బోధపడలేదు. అగ్నిదీపము చేయుననిమాత్రము వ్రాసినారు. మనదేశమున సంస్కృతగ్రంథములయందు, యనానీ గ్రంథముల యందు దీనిని మిక్కిలి బాగాడియున్నారు. తరుణవ్యాధులలో ముఖ్యమగు జ్వరము నందును, దీర్ఘవ్యాధులలో నేడు మనదేశమున భయంకరరూపమును దాల్చిన మధుమేహవ్యాధియందును, రోగములకల్ల రాజని పేరుగాంచిన తుయరోగము నందును, మహర్షులందఱు నీ తిప్పతిగను ప్రయోగించి రోగులకారోగ్యము నిచ్చియున్నారు. సంస్కారముచేత స్థానవిశేషముచేత ద్రవ్యములకు పీఠ్యముఅధిక మగుచుండును. రాళ్లలో లోహముకలదు. కరగించినయెడలోహము బయల్పడును. అద్దానితో కొడలేమిదలు ఖడ్గము వరును, మంగళిక త్రి మొదలు మహాత్తరమగు శస్త్రముల వరుకును, తయారు చేయుచున్నారు. కాక తెక్కువగుకొలది గట్టివాడియా లోహమునకే యంతకంత పెరుగుచున్నవనుట లోకవిదితము.

వేపచెట్టుపైని ప్రాకిన గుడూచి (తిప్పతిగ) మిక్కిలి ప్రశస్తమనియు, చింతచెట్టుపైన ప్రాకినది నిర్విర్యమనియు, పెద్దలుచెప్పదురు. ఆతిప్పతిగయే చూర్ణముగా నేవించుటకన్న స్వరసకషాయములుగా నేవించిన గుణమధికముగా నుండును. స్వరసకషాయముల కంటె యందలి సత్వముతీసి నేవించిన మిక్కిలి పీఠ్యవంతముగా నుండును. గుడూచీసత్వము మహాత్వభావము కలదని వైద్యు లెఱుంగుదురుగాని ఓషధికే చేయమానిరి. దీనికి “అమృతవల్లి” యనియు పేరుగలదు. గుడూచీసత్వముప్రశస్తమైనది. చిక్కనేని సమస్తవ్యాధుల కుపకరించును. రహస్యము లేదు. వేరువస్తువుతో కలియదు. ఏకమూలికా ప్రయోగముమహారసాయము. పురాణజ్వరములకు విశేషించి మధుమేహమునకు దీనితో సమానమయిన మందు లేదని మాయనుభవము. శాస్త్రనిర్ణయము భగవంతు డీగుడూచిని మనదేశమున నమృద్ధిగా నాటియున్నాడు. ఏల దానినిజనులు వాడుకొనరు. ఏల దాని సత్వము చేసికొనరు. ఇందు కష్టమేమియు లేదు. శ్రద్ధాభక్తులతో గాని పీఠ్యవంతమైన కర్పూరప్రభమైన గుడూచీసత్వము వెలువడదు.

శ్లో|| భిన్నాసత్వం హరతి స్థకలం దుస్తరం తీవ్రతాపం | కాలేచోక్తం, భవతిచచ్చణం, యావన్నేషు జ్వరేషు, నాహం మేహం, జ్వరమరచిత్తో భాసపాండ్వర్మహిక్మా | శ్రీణాం రక్తక్రవరజనితే రోగరాజేషి యుక్తం || శరీరమున తీవ్రతాపమును పోగొట్టును శ్రీలరక్తప్రవరము నాపును. తుయరోగమును పోగొట్టి మేహరోగమును నిర్మూలించును.

‘పిత’ మేహంసర్కరం ప్రైత్యములను హరించును. శర్కరతో చేరినమేహమును (Diabetes) నివారించును. ఉడకమున గుణమందఁజేరియు స్నానములతెఱంగెఱియు యాచరించకపోవుటచే యందలి మహాత్వమును జనులు పొందలేకున్నారు. స్నానములవలన అనేకరోగములు కుదురుచున్నవి గదా! అటులే మేహరోగములు పెచ్చుగానున్నవి. తిప్పతిగ యుచిస్తారముకలదు. దానినుండిగుడూచీసత్వముచేయువిధానము శాస్త్రమునందున్నది. శాస్త్రోక్తముగాచేసికొని కర్పూరమువంటి తెలుపుగల గుడూచీసత్వము గావించుకొని దానివలన నాయురారోగ్యములు బడయుదురుగాక:—

ప్రమాణము

శ్లో|| జీవంతికాసత్వవిశేష కక్త్యాజీవంతి ధీరాశ్విపసమృగరాశి | తికామృతత్వంతు నవేత్తియాధో యథాత్వదీయం రసమా ర్యనిష్ఠం ||

టీక:— ఓ శివుడా! ఈ గుడూచీసత్వమును నేవించి ధీరులందఱు సకలార్థసిద్ధిబడయుచున్నారు. కాని పెద్దలలో నాధువులలోనున్న భవద్రవమును భవత్వేజమును మూఢుండెఱుంగలేనట్లు చేయగల యీతిప్పతిగలలో సకల మేహరోగములను దీర్చురోగములనువాపెడుహారసాయనముగునీగుడూచీసత్వమృతముకలదని మూఢుండెఱుంగలేదు.

114 ఆదియప్పనాయకపీఠి, వైద్యరాజడాక్టరులవధాని మద్రాసు.

పవిత్రపూర్వత్వము

బ్రహ్మశ్రీ ఆదిభట్ట నారాయణదాసుగారు

చతుర్థామ పండిత మహావి గాయక వైదిక నట శిరోమణి హరికథా సితామహా విరుదాంకితులైన, బ్రహ్మశ్రీ ఆదిభట్ట నారాయణ దాసుగారి వస్త్రీ పూర్వత్వ పవిత్రత్వమునుండి నీక్రిందిపద్యములు ముద్రితములు.

శీ|| దాశోలి వైదిక పెండారమ్ము గడియింప

దార్ఢ్యమ్ముగల హరిదాసుఁ డెవఁడు

చిలుగంట కడియమ్ము చేతికై నేతగాఁ

బడసిన గానవిద్వాంసుఁ డెవఁడు?

హరికథావృత్తిలో హస్తరాజము నెక్కి

సంచరించిన యశశ్శాలి యెవఁడు?

“అహమస్మి” యని భావ లైదింఁగ గధసెప్పు

దార్ఢ్యముగల హరిదాసుఁ డెవఁడు?

శీ|| సరసమండిత రాజవ్య సభలనెల్ల

మెప్పువడసిన నీబోటి మేటియెవఁడు?

గానసభలందు నిన్ గొప్పగా నుతింప

దప్పుగాదోయి! కీర్తులు దాగవోయి!

(ఈశ్వర సత్యనారాయణ)

శీ|| ఆంధ్రహరికథనంబుల - కాడిభట్టు
ఆశ్రితచ్ఛాత్రులకు నా - రాయణుండు
ఆదిభట్ట నారాయణ - హరికథకుండు
ఆంధ్రదేశప్రసిద్ధుడు - నార్యసఖుండు.

(బుర్రా శేషగిరిరావు, యం ఏ.)

శీ|| నీవు నూతనహర్షివై - నిఖిలహరిక
థా విశేషంబులం జెప్పి - తనయకతన
ఆంధ్రదేశీయులును శౌన - కాదులైరి
వైమికారణ్యమయ్యో నాం - ద్రఫలంబు
దాస కవిచంద్ర కడుధన్య - తముడవీవు.

(భోగరాజు నారాయణమూర్తి.)

శీ|| గాయకకోటినిన్గొలువ - గాపురపీఠులనేగుడించి, వ
హ్వయని పండితప్రచరు - లందరు నిన్నని సంతసెల్ల, నిక
బాయని కూర్చితోడలల - నామణులారతు లిచ్చిపాడ, నా
రాయణదాసవర్య యశ - మందితి వేటకుమక్కిపూర్తిచే.

(ఆదిభట్ట వెంకటచయములు.)

కార్తికంబుల రాయబాంము

మానూరు, సెప్టెంబరు 26:— సర్ యి. ఆల్కొకొస్సు గారి తనిఖీకాలమున కర్మాగారపు యూనియనువారు రెండు రాయబారములను బంపిరి. బోనసు యిప్పించవలసినదని వారు యిండియా దొరతనమువారికి సిఫారసుచేసెద మనిరిగాని శత్రువుచ్చి చేయవలసినదనిగాని బసలు సదుపాయము చేయవలయునని గాని డెల్టబాలనందులకునగచిరి. రూ 400 లు దీసికొనువారిని గజె పెట్టు ఆఫీసరులుగా యెన్న బడవలసినదని గుమ్రారాయశా రులకోరికయియ్యకొనబడదనిరి. తగ్గుదలలో తీసివేయబడిన హెడ్డుగుమస్తా ఉద్యోగమును తిరిగి నిర్మించవలసినదని వారి కోరికగూడ అంగీకరించుటకు మీల లేదని ఆల్కొకొస్సుగారు జవాబిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

కోయంబత్తూరు మున్సిసిపల్ యెన్నికలు

కోయంబత్తూరు, సెప్టెంబరు 27:—మున్సిసిపల్ యెన్నికల ఫలితములు ప్రకటింపబడినవి. సాంబమూర్తి అయ్యరు (4 వార్డు) సంజాండగొండరు (16 వార్డు) ఈటిన్ (5 వార్డు) రత్న సభాపతి మొదలియార్ గార్లు తిరిగి యెన్నుకొనబడిరి. వీరికి వరుసగా 185, 85, 198, 184, ఓట్లు వచ్చినవి. శేకుహుస్సేన్ కాలసుందరకొట్టిగార్లు 161, 128 ఓట్లతో, 24 వ వార్డులకు యెన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాకినాడ కాబోర్డు

కాకినాడ తా. అధ్యక్షుడు గంటి వెంకట రావుగారు రాజీనామా చేసిరి. వీరు 1918 సెప్టెంబరునుండి యాభోధ్యక్షుడు అధ్యక్ష పనిచేయుచున్నారు. (తెలిపార్డు)

జాబులు

కడపమండల సంఘసభ

అక్టోబరు నెల 4 వ తేదీ కడపమండల సంఘసభ ఎట్టి గుంటలో మధ్యాహ్నము 1 గంటకు జరుగును. సభ్యులెల్లరును తప్పక విచ్చేయఁజూరవలెను. రాష్ట్రీయసభకు ప్రతినిధులనెన్నుకొనుట మున్నగు ముఖ్యవిషయములు చర్చింపఁబడును.

కేతు వేంకటరెడ్డి,
అధ్యక్షుడు.

వాత్సేయన కామసూత్రములు

దీనినియును ఆంధ్రదేశము నుండి ఆశేతులు వాత్సేయన కామసూత్రములను పంపుటని పెక్కుతెలుగు వ్రాయుచున్నారు. వాయొద్ద గ్రంథములన్నియు, అయిపోయినవి. గ్రంథములు లేవని ప్రతివారికిని ప్రత్యుత్తరములను వ్రాయుటకు చాలకున్నాను. కాబట్టి నా సోదరులగు ఆంధ్రదేశీయుల సన్నిధిని తుమాపణ పూర్వకముగా— వాయొద్దగల గ్రంథములన్నియు అయిపోయినవనియును, కాబట్టి గ్రంథములను పంపుటని యిటుపైని త్వరపెట్టజనదనియును, విన్నవించుచున్నాను. దయతో అక్కతాగ్ధడ నగు ఈజనుని విజ్ఞప్తిని మన్నించి చదువరులు దయఁజూడగోరెదను. ప్రస్తుతము నేనున్న ఈడకోలో ద్వితీయముద్రమునుగూడ వెలువరచ బాలనని మనవి చేసికొనుచున్నాను.

వల్లీశ్వరీ. పంచాంగుల ఆదినారాయణశాస్త్రి.

కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

కాకినాడ తాలూకాలోని గ్రామ,పట్టణకాంగ్రెసు సంఘములవారికి:

రాజ్ పు అక్టోబరు 18, 19, 20 తేదీలలో చెన్నపురిలో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభకు కాకినాడ తాలూకానుండి యీ దిగువ విధమున ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలసియున్నది. కావున 8-10-24 తేదీలోగా ప్రతిగ్రామ, పట్టణ, ఫీర్కాసంఘములు తమప్రతినిధుల నెన్నుకొని లిస్టును తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘకార్యాలయమునకు పంపవలెను.

ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలసినవిధము

1. ప్రతిగ్రామం లేకపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము రాష్ట్రీయసభకు ఒక్కొక్కప్రతినిధిని పంపవచ్చును. పదివేలకుమించిన జనాభాగల పట్టణసంఘములు పై ప్రతిపదివేలకుగాని తదాగ్రమునకుగాని ఒకప్రతినిధి చొప్పున అధికముగా నెన్నుకొనవచ్చును.

2. ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘసభ్యులు రాష్ట్రీయసభకు ప్రతినిధులుగా పరిగణింపబడుదురు.

మండపాక రంగయ్య,
కార్యదర్శి.

తమిలేరు వరదలు

కృష్ణాజిల్లా యేలూరుతాలూకా మాడేపల్లె

1924 సంవత్సరం సెప్టెంబరు 4 తారీఖునంచి యిప్పటి వరకు యెడతెగకుండా సముద్రమువలె అటుపోటుగా వస్తూ యున్నది. ఈ గ్రామం అయిదేని మూడు ఎ 1800 లు భూమి. అందులో యీనెల 4 తారీఖున వచ్చినపెద్దవరదకు కట్టలుకొగి సుమారు ఎ 800 లు పయిగా జలమయమైనది. ఇందులో సుమారు ఎ 900 ములు ఎందుకు పనికిరాకుండా పరిపోయినది. యీభూములు యవత్తు వరినారుపూడ్చినదయి యున్నది. ఈ గ్రామము రెండో పయిరపంటలు యేమియు లేవు. ఒక్కవరిసాగునడిమాత్రమే ఆధారమై యున్నది. యీ తమిలేరు యిప్పటికి కి సరిగ్గములనుండి ఈ గ్రామములకు అంతు లేని నష్టమును కల్పిచేస్తాయున్నది. దీనికి అధిష్టాంత యెన్ని అర్జీలు పెట్టినప్పటికిని యీ వీడరయితులు యెన్నిసార్లు వెళ్ళి స్వయంగా అధికార్లవద్ద మొరతెట్టునన్నప్పటికి లాభముకల్గలేదు. అధికార్లవచ్చివరదలుచూడడము, మురుగుకాల్యవిషయమై ప్లానులు వేయడమెకాని యంతవరకు ఒకప్లాను నిర్ధారణ చేసినట్లు తెలియదు.

వరదకారణముల పరిశీలించి తమిలేరువారినుండి తమిలేరునుంచి మురుగునీరు తెప్పించగలందులకును యీ వీడరయితులు దొరకొని రెడ్డి దేవరాజు

శివరామవరం అగ్రహారం

(విశాఖపట్నం జిల్లా)

(ఒకవిలేఖరి)

ఈ గ్రామమునకు యీనెల 21 తేదీని క్రియత గుంత్రాల లక్ష్మీనరసింహముగారును క్రియత పురిపండా అప్పలస్వామి గారునూ వచ్చిరి. ఆమరుచటిదినము రాత్రి 7-80 గంటలకు రామమందిరమునొద్ద నొకబహిరంగసభ చేయబడినది. క్రియత పురిపండా అప్పలస్వామిగారు కాంగ్రెసు, అసహాయోద్యమము లత త్వము గూర్చియు ఖద్దరు ప్రాముఖ్యతను గూర్చియు క్రియత తమంత్రాల లక్ష్మీనరసింహముగారు రాట్నప్రాముఖ్యముగూర్చియు మహాత్ముని ప్రభావమునుగూర్చియు ముచ్చటించిరి. మరియు వాసభయందు క్రియతాత్ములవారి ఉపవాసదీక్షనుగూర్చి భగవంతుడు ఆరోగ్యమునుగూర్చియు మహాత్మునకు జయమునొసగుగాతయని ప్రార్థించుచున్నారనియు అహమ్మదాబాదు తీర్మానముననుసరించి సంఘములో ప్రతివారును నూలు పంపవలయుననియు మొదలగు తీర్మానము లామోదింపబడెను. పిమ్మట గాంధీమహాత్మునకు తెయ్ అను ధ్వనులలో సభయగి నెను. మరునాడు గ్రామవాసులను నూలు యాయనలసిదగా క్రియత మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహముగారు కోరగా క్రియత కట్టమూరి రామమూర్తిగారు నూలునొసగిరి. ఈతాలూకానుండి ఈక్రిందివారు నూలునుపంపిరి.

మల్లవర్పుల వెంకటరామమూర్తిగారు	2025 గజములు
వీరి సోదరీమణి దుర్గావర్పుల రాజేశ్వరీగారు	2184 ”
పురిపండా అప్పలస్వామిగారు	2695 ”
బుడ్డేపు అప్పారావుగారు	2000 ”
యామిబాల రామనరసింహముగారు	2005 ”
యా రామస్వామిపాలుగారు	1800 ”

వచ్చేనెలయందు నూలుపంపువారిసంఖ్య నధికముచేయుటకు నీతాలూకా ప్రచారకులు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఆమృతలూరు

(గుంటూరుజిల్లా)

(ఒకవిలేఖరి)

గ్రంథాలయము.

సెప్టెంబరు 28:—ఈ గ్రామమునం గల శ్రీ ఉభయ భాషా సంజీవినీసంఘము దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నదని దేశీయులకెఱుకయే. ప్రస్తుతము 2000 గ్రంథములు గలవు. శ్రీలును పురుషులను విరివిగా గ్రంథములఁ జదువుచున్నారు. ఇవి వరకే గృహనిర్మాణమునకు చందాలువేయించి సరియైన ఫలము దొరకమి ప్రయత్నిము మానిరి. సుమారు నెల పదిహేను దినములక్రిందట తెనాలి డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు మాగ్రామమునకు వచ్చినపుడు గ్రంథాలయమును జూచి అమితానందభరితులై ఫలముకావలయునని కోరగా గ్రామమధ్యమున దేవాలయముల సమీపమున పెద్దబజారుప్రక్కనేయున్న ఫలమిచ్చుట కంగీకరించి గృహనిర్మాణ ప్రయత్నములు చేసిగొనుడని నెలవిచ్చిరి. ఆఫలమిచ్చుటకు అభ్యంతరముగలదాయని గ్రామవాసులనడిగిరి. అందరు యేకగ్రీనముగా అభ్యంతరము లేదనియు గ్రంథాలయమున కిచ్చుటయే సంతసచునియు చెప్పిరి. తదనసారము సాంఘికము గ్రామవాసులును అత్యుత్సాహముతో గృహనిర్మాణ ప్రయత్నములు జేయుచుండిరి. ఇంతవరకు రు 1500-0-0 లు చందాలువేసిరి. కొంత వసూలైనది. సామానులు వచ్చినవి. సుముహూర్తమున నిర్మాణముగావించుటకుత్సాహులైయున్నారని గ్రామవాసులెల్లరు ఈ తాపసముగ సాయ మొనర్చుచుండిరి. గృహనిర్మాణము త్వరలో సాగుటకు భగవంతుడు సాయమొనర్చుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

సంస్కృత పాఠశాల

ఈ విద్యాలయమున ప్రస్తుతము 70 డెబ్బదిమంది విద్యార్థులు గలరు. ఈ వత్సరము గోదావరీ మండలమునుండిగూడ ఒకనాయకునివిద్యార్థి వచ్చెను. ఐదుగురుపాఠ్యాయులుగలరు. దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. భగవంతుడు మనవరము.

దుఃఖవార్త

మా గ్రామవాస్తవ్యులను, ఆయుర్వేదమున మామండలమునకు పరిధ్యులను ఆగు రాజువైద్య నాగలింగంపంపయ్యగారు 26 తేదీ రాత్రి స్వర్గస్తులైరి.

కాంగ్రెసుపని

మామూలువలె ఖద్దరు నిలయమున అమృతము జరుగుచున్నది. మరల జిల్లాసంఘమువారి కృషివలన 100 రాట్నములు పనిచేయుచున్నవి. తగినయేతులు అందించిన ఇంకను పని జరుగును. గాంధీమహాత్మునికి కి ఎనిమిదిమంది నూలు వడకనంపిరి.

తెనాలి

గుంటూరుజిల్లా జాతీయవిద్యాలయము

సెప్టెంబరు 26:— 22-9-24 తేదీన వైపరీవత్తువాగు

తెనాలిలో సమావేశమయి, రాజ్ పు దీపావళివారముల జిల్లాలోని జాతీయవిద్యాలయముల సహాయార్థము దీపావళినిధిని జిల్లాలో సమిష్టిగా వసూలుచేయుటకు తీర్మానించిరి. బందగ ఆంధ్రజాతీయకళాశాలవారిని గూడ యీసభవారికి సహాయదరఖాస్తు పంపవలసినదిగా కోరిరి. గాన వారు ప్రత్యేక వసూళ్లు మానెదరని సమ్మతమున్నాము.

జిల్లాలోని కాంగ్రెసు ప్రచారకులును తదభిమానులును, యితరులును దీపావళివారములో నిధిని వసూలుచేయుటలో సహాయము చేయవలసినదిగా తగుసలచాలను, ఉత్తరపులను పంపవలసినదిగా జిల్లాసంఘమువారిని గోరుచు తీర్మానముగావించబడెను. జిల్లాసంఘమువారు వెంటనే తగుచర్య తీసికొనగోరెదను.

తెనాలితాలూకా కాంగ్రెసుసభ

తాలూకా కాంగ్రెసుసభ కార్యనిర్వాహక సభ తెనాలిలో 22-9-24 తేదీన జరిగినది. సభ్యులు తాలూకాలో ఖద్దరభివృద్ధి యెటలజరుపవలయునో యోచనచేసి, కాన్వీనియన్సాక సభ్యులందరు నెల 1 కి 100 రులు శిక్కున ఖద్దరు విక్రయంపలయునని తీర్మానించిరి. తాలూకాలో ఖద్దరు ప్రచారము సలుపుటకు ప్రత్యేకముగా ఒకప్రచారమని యేర్పాటుచేయవలసినదిగా జిల్లాసంఘమువారిని కోరియుండిరి.

మ్యుసిఫల్ యెన్నికలు

తెనాలి మ్యుసిఫలిటీయొక్క 3,4,10,12 వార్డుల యెన్నికలు జరిగి మ-రా-శ్రీ రాలి అంజయ్య, రాచాబత్తు వెంకటస్వామి, ఘంటా బుల్లెయ్య, అయిజయ్యగార్లు మ్యుసిఫల్ సభ్యులుగా యెన్నుకొనబడిరి.

తాలూకా హైస్కూలు

తాలూకా హైస్కూలు కమిటికి లేట్ రావ్ బహద్దర్ చెమిటిగంటి వెంకటసుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు చాలకాలము నుండి కార్యదర్శిగనుండి స్కూలును జయపడముగా నొంగించిరి. వారు మరణించినందున వారిస్థానే మ. రా. శ్రీ యల్లం రాజు వెంకటసుబ్బారావు పంతులులుగారు కార్యదర్శిగా యెన్నుకొనబడిరి.

పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి జౌషధాలయమును గురించి మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రియగు ది|| ఆనందబుల్ పానుగల్ రాజాగారి అభిప్రాయము:—

నేను పండిత స్వామిశ్రీనివాసయ్యంగారి జౌషధాలయమును నందర్శించితి నని చెప్పట కెంతయు శంకచించుచున్నాడను.

అతిమూత్రము, దుర్బలత్వముమున్నగువ్యాధులకు పండితస్వామిగారు చేసిన చికిత్సలు చాలగుణము లిచ్చునట్లు వాక్కువేలన నాకు తెలిసినది.

నేను చాలమంది రోగులను చూచితిని. వారందరు పండితుని చికిత్సనలన తమవ్యాధులనుండి విముక్తులైతిమని ఒప్పుకొనిరి.

నేను మరికొంతమంది రోగులను విచారించగా స్వామిగారు చికిత్సచేసిన పిమ్మట మరల మూత్రమును పరిశీలింపగా వానియందు తీవ్రదార్ధముల బాడలేమియు కనబడ లేదని చెప్పిరి.

ఇటుల స్వామిగారిచే పూర్తిగా కుదర్చబడిన వారిని వైద్యశాస్త్ర పండితులు (సైంటిఫిక్ మెన్) బాగుగ పరిశీలించవలె నని కోరెదను.

పండితస్వామిగారికి మెల్లపుడును జయవరలుగుగాక యని కోరుచున్నాడను.

పి. రామారాయణంగారు

హైదరాబాదు, పూనముల్లిరో
కీల్ పాకు, మద్ర

335 20 తులనూల దట్టి న్ను 1-4-0. వి.పి. చార్జ్ 0-8-0,
పి. శి. వ. అందు కంపెనీ,
అయ్యల రోడ్ నుమానం పెరిశే. (నెల్లూరుజిల్లా.)

ఆంధ్ర పత్రిక

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయమున దొరకు ఆమూల్య గ్రంథములు

సత్యవత్ససామ్యము-చంద్రకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మొదలు ఈ గ్రంథమున. శేషట్టిన పాతకుల కొకవద్య మేని వదల నుడి జనింపదు.	1	0	0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సరిపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4 0
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6 0
హిందీ మొదటివాచకము డిటా	...	0	6 0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0	...	0	8-0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4 0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకొపన్యాసములు శిర్దీనములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8 0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము ఇక్తిపాటలు, శ్రీమతి కల్పమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4 0
శిబ్బకొముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	1	4 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శిరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8 0
శిష్యుచంద్రిక ... వెల 1-0-0 సతీకా ఆధ్వర్యబ్ధించామణి 0-12-0	...	0	12-0

పోస్ట్ ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, గంబు శివ్ విధి, మద్రాసు.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వడి అణాలు)

శిలనులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గణానుధికము! శిరీరములో ఉష్ణధర్మముచే కలిగిడి వైద్యకాకల కీమాత్రలు నివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, ఆవురింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, విక్కిలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, ప్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పి లను బోగొట్టి జీవామును మంచి యారోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేకానాథ నొప్పిలను వెంటనే మాన్పును. యిందు ఆనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగనుచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరువాదు:— (1078)

అయిదేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమూలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

కామినియానూనె

వెంట్రుకలేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వింపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పొగగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామినియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాధ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

వీపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1/2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలుపజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామిట్ట, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

కర్తవ్యాలహరి

వెల 1-కి అ. 6 వి. పి సహా 0-11-0

ఈ వ్రావకము చలన చెవిబోటు, చెవినుండి చీము కారుట, చెవిబిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. 5, 6 బొట్లు చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును.

అమృతాంజనము డిపో,

మదరాసు బొంబాయి

The Zandu Pharmaceutical works Ltd, Bombay.

జాండు ఔషధశాల లిమిటెడ్

బొంబాయి

జాండువారి షాగపాశ

జలుబు, దగ్గు, ఉబ్బడిమీస మొదలయిన యెదురు రొమ్మును సంబంధించిన ప్రతి రోగములకును దివ్యా ఔషధమే గాక శిరోమణివలె నెత్తురును శుభ్రపరచి చెడిపోయిన శిరోజమును బాగుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి చేయుటకుం దద్వితము మొనరి ఎల్లప్పుడు జలుబు, దగ్గు, జ్వరము మొదలయినవాచే నిషింపబడును బక్కచిక్కి నశివులకుఅమృతప్రాసము. 08-01-20 (14-11-20) న బళ్లారినుండి కే. కేశవరావు డి.వి. శివయ్యల్ గారిట్లు వ్రాసుచున్నారు. "మీ ఔషధ పాశవలన నాకధిక మైనగుణము కన్పించినది. దయచేసి ప్రత్యేక పార్శ్వబుద్ధిగా మరి రెండుసీసాలను పంపుడు." వెల 1 పాసు రూ 2-8 0. 1/2 పాసు రూ 1-8 0.

వి. పి. ప్యాకెంగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కొవచారికి

మాత్రాటూగు యుచితముగా పంపబడును.

ఎల్లరును సేవింప తగినది. ఒక్కసారి వాడిచూచిన

గుణము తెలియగలదు.

డా. మోదర్ అందుకంపెనీ,

43, చెనాబూరురోడ్డు, మద్రాసు